

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

5.Bf.114/2024/80.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2024. október 16. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és 2024. október 30. napján kihirdette a következő

ÍTÉLETET

A pénzmosás büntette és más bűncselekmény miatt Terhelt1 és társai ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2023. november 30. napján kihirdetett 28.B.863/2019/437. számú ítéletét Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r., terhelt5 V. r., Terhelt9 IX. r., Terhelt13 XIII. r., Terhelt14 XIV. r., Terhelt16 XVI. r., Terhelt17 XVII. r., Terhelt18 XVIII. r., terhelt19. r. és Terhelt20 XX. r. vádlottak vonatkozásában megváltoztatja.

A vádlottak terhére rótt pénzmosási cselekményeket

- Terhelt1 I. r. vádlott esetén folytatólagosan elkövetett pénzmosás büntettének [Btk. 399. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont, (4) bekezdés a) és b) pont],
- Terhelt2 II. r. vádlott esetén 2 rb. felbujtóként, folytatólagosan elkövetett pénzmosás büntettének [Btk. 399. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont, (4) bekezdés a) és b) pont] és felbujtóként, folytatólagosan elkövetett pénzmosás büntettének [Btk. 399. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont, (4) bekezdés a) pont],
- Terhelt3 III. r. vádlott esetén társtettesként, folytatólagosan elkövetett pénzmosás büntettének [Btk. 399. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont, (4) bekezdés a) és b) pont],
- terhelt5 V. r. vádlott esetén társtettesként elkövetett pénzmosás büntettének [Btk. 399. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont, (4) bekezdés b) pont],
- Terhelt9 IX. r. vádlott esetén társtettesként elkövetett pénzmosás büntettének [Btk. 399. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont, (4) bekezdés b) pont],

- Terhelt13 XIII. r. vádlott esetén bűnsegédként elkövetett pénzmosás büntettének [Btk. 399. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont, (4) bekezdés b) pont],
- Terhelt14 XIV. r. vádlott esetén társtettesként, folytatólagosan elkövetett pénzmosás büntettének [Btk. 399. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont, (4) bekezdés a) pont],
- Terhelt16 XVI. r. vádlott és Terhelt17 XVII. r. vádlott esetén társtettesként, folytatólagosan elkövetett pénzmosás büntettének [Btk. 399. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont, (4) bekezdés a) pont]

minősíti.

A Terhelt14 XIV. r. vádlott terhére rótt további vagyon elleni bűncselekményt felbujtóként elkövetett csalás büntette kísérletének [Btk. 373. § (1) bekezdés, (5) bekezdés a) pont] minősíti.

A Terhelt18 XVIII. r. vádlott és terhelt19. r. vádlott terhére megállapított csalás büntettét bűnsegédként elkövetettnek minősíti.

Az Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r. és Terhelt3 III. r. vádlott büntetését kiszabó rendelkezésből a bűnszervezetben elkövetővel szembeni büntetésre utalást mellőzi, egyben e vádlottakkal, továbbá Terhelt9 IX. r., Terhelt14 XIV. r. és Terhelt17 XVII. r. vádlottal szemben kiszabott büntetést halmazatinak jelöli meg.

Az Terhelt1 I. r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 4 (négy) évre mérsékli, annak végrehajtási fokozatát börtönben állapítja meg.

A vagyonekobzást a vádlottal szemben – arra ítélté helyett – elrendeltnek tekinti, összegét 15 620 (tizenötezer-hatszázhusz) Ft-ra mérsékli.

Az Terhelt2 II. r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 3 (három) év 6 (hat) hónapra mérsékli, végrehajtási fokozatát börtönben állapítja meg, a pénzbüntetés kiszabását mellőzi.

A Terhelt3 III. r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 2 (két) év 6 (hat) hónapra, a közügyektől eltiltás tartamát 3 (három) évre mérsékli, a pénzbüntetés kiszabását mellőzi.

A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben állapítja meg.

A vagyoneklobzást a vádlottal szemben – arra ítélté helyett – elrendeltnek tekinti, összegét 1 000 000 (egymillió) Ft-ra mérsékli.

Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r. és Terhelt3 III. r. vádlott szabadságvesztés büntetéséből a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét kizáró rendelkezés egyidejű mellőzésével megállapítja, hogy e vádlottak a kiszabott szabadságvesztésből legkorábban annak kétharmad részének kitöltését követő napon bocsáthatók feltételes szabadságra.

A terhelt5 V. r. vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetést mellőzi.

A vagyoneklobzást a vádlottal szemben – arra ítélté helyett – elrendeltnek tekinti, és annak összegét 12 154 (tizenkétezer-százötvennégy) Ft-ra mérsékli.

Terhelt13 XIII. r. vádlottat – a vele szemben kiszabott szabadságvesztés és közügyektől eltiltás egyidejű mellőzése mellett – 312 (háromszáztizenkét) óra közérdekű munka büntetésre ítéli.

Ha a számára meghatározott munkát önhibájából nem végzi el, a közérdekű munkát vagy annak hátralévő részét szabadságvesztésre kell átváltoztatni, melyet büntetés-végrehajtási intézetben, fogház fokozatban kell végrehajtani.

A Terhelt14 XIV. r. vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetést mellőzi, a vagyoneklobzást – arra ítélté helyett – vele szemben elrendeltnek tekinti.

A Terhelt16 XVI. r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 1 (egy) évre mérsékli, és annak végrehajtását – a közügyektől eltiltás egyidejű mellőzésével – 2 (két) évi próbaidőre felfüggeszti. A pénzbüntetés kiszabását szintén mellőzi.

A Terhelt18 XVIII. r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztést 1 (egy) év 6 (hat) hónapra mérsékli, és annak végrehajtását – a közügyektől eltiltás egyidejű mellőzésével – 4 (négy) évi próbaidőre felfüggeszti. A vádlott a próbaidő alatt pártfogó felügyelet alatt áll.

A terhelt19. r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztést 2 (két) évre mérsékli, a vagyonek Kobzást mellőzi.

A Terhelt20 XX. r. vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetést mellőzi.

A terhelt5 V. r. vádlott nevére szóló, a bank1-nél vezetett bankszámlaszám1 számú bankszámlán lefoglalt 50,24 (ötven egész huszonnégyszázad) euró, a bankszámlaszám2 számú bankszámlán lefoglalt 9,79 (kilenc egész hetvenkilencszázad) amerikai dollár és a bankszámlaszám3 számú bankszámlán lefoglalt 32 338 (harminckettőezer-háromszázharmincyolc) Ft lefoglalását megszünteti, és azokat terhelt5 V. r. vádlottnak kiadni rendeli. A kiadni rendelt pénzösszegeket a terhelt5 V. r. vádlottal szemben elrendelt vagyonek Kobzás és a bűnügyi költség megfizetésére visszatartja.

Az elutasított polgári jogi igény érvényesítőjeként – a cég3 képviselőjében eljárására utalás mellőzése mellett – sértett1 magánfelet jelöli meg.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja azzal, hogy

– Terhelt1 I. r. vádlott tényleges tartózkodási helye cím135

– Terhelt3 III. r. vádlott lakcíme cím136 tényleges tartózkodási helye: cím137, személyazonosító okmány száma: okmányszám21

– a terhelt5 V. r. vádlott által házi őrizetben töltött idő záró dátuma 2018. június 30., 2018. július 1. napjától 2018. december 20. napjáig ingatlan elhagyását tiltó bűnügyi felügyelet alatt állt,

– Terhelt9 IX. r. vádlott lakcíme cím138, személyazonosító okmány száma: okmányszám22,

– Terhelt16 XVI. r. vádlott személyazonosító okmány száma: okmányszám23

– terhelt19. r. vádlott tényleges tartózkodási helye: cím139,

– Terhelt20 XX. r. vádlott lakcíme cím140, tényleges tartózkodási helye: cím

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségből Terhelt1 I. r. vádlott 53.340 (ötvenháromezer-háromszáznegyven) forintot, a Terhelt9 IX. r. vádlott 16.800 (tizenhatezernyolcszáz) forintot, a Terhelt13 XIII. r. vádlott 45.756 (negyvenötezer-hétszázötvenhat) forintot, a Terhelt17 XVII. r. vádlott 46.536 (negyvenhatezer-ötszázharminchat) forintot köteles az államnak megfizetni, míg a Terhelt3 III. r. vádlott vonatkozásában felmerült 48.804 (negyvennyolcezer-nyolcszáznégy) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek helye nincs.

INDOKOLÁS

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2023. november 30. napján kihirdetett 28.B.863/2019/437. számú ítéletével

– Terhelt1 I. r. vádlottat társtettesként, folytatólagosan elkövetett pénzmosás büntettének kísérlete [Btk. 399. § (2) bekezdés *a*) pont, (4) bekezdés *a*) és *b*) pont 2. fordulat] és felbujtóként elkövetett hamis magánokirat felhasználásnak vétsége (Btk. 345. §) miatt mint bünszervezetben elkövetőt 8 év fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre és 72 292 794 Ft vagyyonelkobzásra;

– Terhelt2 II. r. vádlott társtettesként, folytatólagosan elkövetett pénzmosás büntettének kísérlete [Btk. 399. § (2) bekezdés *a*) pont, (4) bekezdés *a*) és *b*) pont 2. fordulat] és felbujtóként elkövetett hamis magánokirat felhasználásnak vétsége (Btk. 345. §) miatt mint bünszervezetben elkövetőt 8 év fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre és 200 000 Ft pénzbüntetésre;

– Terhelt3 III. r. vádlottat társtettesként, folytatólagosan elkövetett pénzmosás büntettének kísérlete [Btk. 399. § (2) bekezdés *a*) pont, (4) bekezdés *a*) és *b*) pont 2. fordulat], felbujtóként elkövetett hamis magánokirat felhasználásnak vétsége (Btk. 345. §) és hamis magánokirat felhasználásnak vétsége (Btk. 345. §) miatt mint bünszervezetben elkövetőt 6 év fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre, 6 év közügyektől eltiltásra, 200 000 Ft pénzbüntetésre, 5 év foglalkozástól eltiltásra és 1 010 808 Ft vagyonelkobzásra;

– terhelt5 V. r. vádlottat társtettesként elkövetett pénzmosás büntette [Btk. 399. § (2) bekezdés *a*) pont, (4) bekezdés *b*) pont] miatt 1 év 6 hónap – végrehajtásában 3 évi próbaidőre felfüggesztett – börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre, 250 000 Ft pénzbüntetésre és 23 238 574 Ft vagyonelkobzásra;

– Terhelt7 VII. r. vádlottat társtettesként elkövetett pénzmosás büntette [Btk. 399. § (4) bekezdés *a*) pont 1. fordulat, (5) bekezdés] miatt 8 hónap – végrehajtásában 1 évi próbaidőre felfüggesztett – börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre;

- Terhelt9 IX. r. vádlottat társtettesként elkövetett pénzmosás büntette [Btk. 399. § (2) bekezdés *a*) pont, (4) bekezdés *b*) pont] és felbujtóként elkövetett hamis magánokirat felhasználásnak vétsége (Btk. 345. §) miatt 2 év – végrehajtásában 4 évi próbaidőre felfüggesztett – börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 27 378 770 Ft vagyonekobzásra;
- Terhelt13 XIII. r. vádlottat bűnsegédként elkövetett pénzmosás büntette [Btk. 399. § (2) bekezdés *a*) pont, (4) bekezdés *b*) pont] miatt mint többszörös visszaesőt 2 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 5 év közügyektől eltiltásra;
- Terhelt14 XIV. r. vádlottat társtettesként, folytatólagosan elkövetett pénzmosás büntettének kísérlete [Btk. 399. § (2) bekezdés *a*) pont, (4) bekezdés *a*) és *b*) pontok], közokirat-hamisítás büntette [Btk. 342. § (1) bekezdés *b*) pont 1. fordulat] és felbujtóként elkövetett csalás büntettének kísérlete [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés *b*) pont *bc*) alpont, (6) bekezdés *b*) pont] miatt mint különös visszaesőt 4 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre, 300 000 Ft pénzbüntetésre, 4 év közügyektől eltiltásra, 5 év foglalkozástól eltiltásra és 3 820 000 Ft vagyonekobzásra;
- Terhelt15 XV. r. vádlottat társtettesként, folytatólagosan elkövetett pénzmosás büntettének kísérlete [Btk. 399. § (2) bekezdés *a*) pont, (4) bekezdés *a*) és *b*) pont], hamis magánokirat felhasználásnak vétsége (Btk. 345. §) és bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás büntette [Btk. 342. § (1) bekezdés *b*) pont 1. fordulat] miatt 1 év – végrehajtásában 2 évi próbaidőre felfüggesztett – börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 400 000 Ft pénzbüntetésre;
- Terhelt16 XVI. r. vádlottat társtettesként, folytatólagosan elkövetett pénzmosás büntettének kísérlete [Btk. 399. § (2) bekezdés *a*) pont, (4) bekezdés *a*) és *b*) pont] miatt 1 év 8 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre, 2 év közügyektől eltiltásra, 140 000 Ft pénzbüntetésre és 5 év foglalkozástól eltiltásra;
- Terhelt17 XVII. r. vádlottat társtettesként, folytatólagosan elkövetett pénzmosás büntettének kísérlete [Btk. 399. § (2) bekezdés *a*) pont, (4) bekezdés *a*) és *b*) pont] és hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) miatt 1 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 5 év foglalkozástól eltiltásra;
- Terhelt18 XVIII. r. vádlottat felbujtóként elkövetett csalás büntettének kísérlete [Btk. 373. § (1) bekezdés, (5) bekezdés *a*) pont] miatt mint visszaesőt 2 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 2 év közügyektől eltiltásra;
- terhelt19. r. vádlottat felbujtóként elkövetett csalás büntettének kísérlete [Btk. 373. § (1) bekezdés, (5) bekezdés *a*) pont] miatt mint különös visszaesőt 2 év 6 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 3 év közügyektől eltiltásra;

– terhelt20 XX. r. vádlottat csalás büntettének kísérlete [Btk. 373. § (1) bekezdés, (5) bekezdés a) pont] miatt 2 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre, 2 év közügyektől eltiltásra, 100 000 Ft pénzbüntetésre és 5 év foglalkozástól eltiltásra ítélte.

[2] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az I., II. és III. r. vádlottak nem bocsáthatók feltételes szabadságra. Az V., VII., IX., XV., XVI., XVII. és XX. r. vádlottak esetében a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját a szabadságvesztés büntetés kétharmad, a XIII., XIV., XVIII. és XIX. r. vádlottak esetében annak háromnegyed részében állapította meg. Rendelkezett az I. r. vádlott által előzetes fogvatartásban, illetve az V. r. vádlott által előzetes fogvatartásban és bűnügyi felügyeletben töltött idő beszámításáról, a pénzbüntetés átváltoztatási kulcsáról, a bűnjelekről és a bűnügyi költségről is. A törvényszék a cég3 képviselőjében eljáró sértett1 sértettet képviselő sértetti képviselő1 ügyvéd polgári jogi igényét egyéb törvényes útra utasította.

[3] Az elsőfokú ítéletet az ügyész tudomásul vette. Az ítélet ellen Terhelt1 I. r. vádlott védője, Terhelt2 II. r. vádlott védője, Terhelt9 IX. r. vádlott védője, Terhelt15 XV. r. vádlott védője, Terhelt16 XVI. r. vádlott és védője, Terhelt17 XVII. r. vádlott védője, Terhelt18 XVIII. r. vádlott és védője, terhelt19. r. vádlott és terhelt20 XX. r. vádlott és védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan a büntetés enyhítése érdekében jelentett be fellebbezést. terhelt5 V. r. vádlott elsődlegesen hatályon kívül helyezés, másodlagosan felmentés, harmadlagosan enyhítés érdekében, védője az ítélet valamennyi rendelkezése ellen fellebbezést jelentett be. Terhelt13 XIII. r. vádlott védője, Terhelt17 XVII. r. vádlott és terhelt19. r. vádlott védője az ítélet valamennyi rendelkezése ellen fellebbezést jelentett be. Terhelt14 XIV. r. vádlott és védője a lefoglalt gépjárművek kiadására vonatkozó ítéleti rendelkezés tudomásul vétele mellett az ítélet valamennyi rendelkezése ellen fellebbezést jelentett be. Terhelt3 III. r. vádlott és védője a büntetés enyhítése érdekében jelentettek be fellebbezést.

[4] Terhelt7 VII. r. vádlott és védője az ítélet ellen nem jelentett be fellebbezést, ezért az a VII. r. vádlott tekintetében 2023. december 27. napján jogerőre emelkedett. Terhelt15 XV. r. vádlott hozzájárulásával védője visszavonta az elsőfokú ítélet ellen bejelentett fellebbezést, így az a XV. r. vádlott tekintetében 2024. szeptember 3. napján jogerőre emelkedett.

[5] Terhelt1 I. r. vádlott védője fellebbezése írásbeli indokolásában előadta, hogy az elsőfokú tárgyaláson lefolytatott bizonyítás eredményeképpen nem lehetett kétséget kizáróan bizonyítani, hogy az I. r. vádlott részt vett a pénzmosási cselekményekben, és a bűnszervezet megállapítására sem volt elegendő bizonyíték. A védő álláspontja szerint a törvényszék által felvett bizonyítás anyagából lényegi relevanciával csupán a lehallgatási anyagok bírtak, de azok sem rendelkeztek olyan bizonyító erővel, amely alkalmas lett volna a vádirati tényállás megállapítására. A tényállás pontatlan és helytelen következtetéseket tartalmaz, a bűnösségre levont következtetések tévesek, a mérlegelés egyoldalú. A védő kifogásolta, hogy a törvényszék nem volt figyelemmel a vádlottak védekezésére, a fő módszere a vádlotti védekezés cáfolata volta, ami azonban még nem pótolja azt az elvárást, amely szerint a

nyomozó hatóságnak kell a terhelt bűnösségét bizonyítania, nem pedig a vádlottnak a saját ártatlanságát. A védő másodlagosan hivatkozott arra, hogy a jelentős, az I. r. vádlottnak fel nem róható időmúlás és az I. r. vádlott büntetlen előélete indokolja a büntetés enyhítését. Mindezek alapján az I. r. vádlott védője elsődlegesen arra tett indítványt, hogy az ítéltábla védencét a terhére rótt bűncselekmények vádja alól mentse fel, másodlagos indítványában a kiszabott büntetés enyhítését kérte.

[6] Terhelt2 II. r. vádlott védője fellebbezése írásbeli indokolásában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás hiányos, iratellenes és helytelen ténybeli következtetéseken alapul, ezen kívül az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségét is megsértette. Hivatkozott arra, hogy nincs jelentősége annak, hogy más ügyekben általában milyen nyilatkozatot tesznek a terheltek, azt pedig a II. r. vádlott nem tudhatja, hogy mások miért tettek rá terhelő vallomást, ennek magyarázata tőle nem várható el. Ezzel együtt is megállapítható, hogy a terhelő vallomást tett terhelttársak saját érdekeik mentén változtatták vallomásukat az eljárásban. Erre figyelemmel tévedett a törvényszék akkor, amikor a II. r. vádlott védekezésével szemben társai terhelő vallomásaira alapította a tényállást.

[7] E körben előadta továbbá, hogy Terhelt3 III. r. vádlott vallomása messze nem volt következetes, hiszen a II. r. vádlott személyét a nyomozás során tett első vallomásaiban meg sem említette. Ezzel szemben a II. r. vádlott vallomását támasztja alá Terhelt10, Terhelt9 IX. r. vádlott és Terhelt12 vallomása. Ezen bizonyítékok alapján az állapítható meg, hogy a II. r. vádlott csupán arról tudott, amit az I. r. vádlott elmondott neki, és a többi vádlott felé nem lépett fel kezdeményezően. Az egyesített ügy tényállása kapcsán hasonló érvelést vezetett elő a védő: a II. r. vádlott védekezését Terhelt14 XIV. r., Terhelt15 XV. r. és Terhelt16 XVI. r. vádlottak vallomása alátámasztja.

[8] A bűnszervezet kapcsán előadta, hogy a társas elkövetés a II. r. vádlott tekintetében alappal kérdőjelezhető meg, ő csupán egy hiszékeny ember, akit becsaptak. A törvényszék tévesen és iratellenes következtetett a bűnszervezet fennállására, hiszen hosszabb időre történő együttműködésre, szervezettségre, hierarchiára nincs semmilyen adat, és ilyet az elsőfokú bíróság sem jelölt meg ítéletének indokolásában.

[9] Mindezek alapján a II. r. vádlott védőjének elsődleges indítványa az elsőfokú ítélet megváltoztatására és a II. r. vádlott felmentésére irányult. Másodlagosan a büntetés jelentős enyhítésére tett indítványt arra hivatkozással, hogy az elsőfokú bíróság a védenccé javára írható enyhítő körülményeket nem súlyuknak megfelelően értékelte.

[10] Terhelt3 III. r. vádlott védője fellebbezése írásbeli indokolásában előadta, hogy az elsőfokú bíróság nem értékelte megfelelő súlyal a védenccé javára írandó enyhítő körülményeket, így eltúlzottan súlyos büntetést szabott ki. Erre figyelemmel a védő a büntetés enyhítésére tett indítványt.

[11] terhelt5 V. r. vádlott védője fellebbezése írásbeli indokolásában arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás több esetben iratellenes és helytelen

ténybeli következtetéseken alapul. Kifogásolta a védő azt, hogy az elsőfokú ítélet több esetben arra hivatkozik, hogy az V. r. vádlott nem magyarázott meg bizonyos tényeket, ezzel szemben az V. r. vádlott vallomásában a felmerült kérdésekre megfelelő választ adott. E körben a védő hosszan idézte az V. r. vádlott védekezését, és azt összevetette az elsőfokú bíróság által megállapított tényállással. Ezen összevetés eredményeként azt állapította meg, hogy védenca hiteles és egyéb adattal nem cáfolt védekezése alapján a tényállás valószínűnek meg nem felelő tényeket tartalmaz elsősorban az V. r. vádlott elkövetéskori tudattartalmát illetően. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság szerint több kérdésre nem adott választ az V. r. vádlott, hiszen a vádlott úgy nyilatkozott, hogy válaszol kérdésekre, ennek ellenére sem az ügyészség, sem az elsőfokú bíróság nem tett fel neki kérdéseket. Ebből következően a törvényszék által hivatkozott bizonytalanságokat a vádlott terhére róni nem lehet.

[12] Az V. r. vádlott védője a cselekmény minősítése kapcsán sem értett egyet az elsőfokú bírósággal. Álláspontja szerint ha meg is állapítható az V. r. vádlott cselekvőisége, cselekménye bűnsegedi lehet. Rámutatott arra, hogy védenca a bankszámlájára érkezett pénzösszeg bűncselekményből való származására mint objektív tényállási elemre kiterjedő tudattal bizonyosan nem rendelkezett, és nem volt szándékában a pénzösszeg eredetének elfedése vagy elleplezése. Az V. r. vádlott cselekménye maximum a gondatlan pénzmosás ismérveinek felel meg.

[13] Másodlagos indítványként az V. r. vádlott védője védenca előzetes mentesítését kérte. E körben hivatkozott arra, hogy az elkövetett cselekmény tárgyi súlya még akkor sem akadályozza az előzetes mentesítést, ha az elsőfokú bíróság által megállapított minősítés lenne irányadó. Részletezte az V. r. vádlott kedvező személyi körülményeit, rámutatott arra, hogy 25 éve életvitelszerűen Magyarországon él, és az állandó tartózkodási engedély visszakapásához szüksége lenne a büntetlen előélet igazolására. Hasonló érvek mentén kérte az enyhítő körülmények kiegészítését. A vagyonelkobzás kapcsán kifogásolta, hogy a törvényszék a vádirati indítványnál nagyobb összegben állapította meg a vagyonelkobzás összegét, amit a vádon való túlterjeszkedésként értékelt.

[14] Terhelt9 IX. r. vádlott védője fellebbezése írásbeli indokolásában kifejtette, hogy a védenca szerepe a vád tárgyává tett bűncselekménye elkövetésében meghatározhatatlan, így nem lehetett kétséget kizáró bizonyossággal bizonyítani bűnösségét. Vele szemben egyértelmű terhelő bizonyíték nem merült fel, társai csupán vele akarták elvitetni az ügyet. Egyebekben a védő a IX. r. vádlottnak az elsőfokú bíróság előtt kifejtett védekezését ismételte meg, ami alapján védenca felmentésére tett indítványt.

[15] Terhelt9 IX. r. vádlott írásban benyújtott fellebbezésében megismételte az elsőfokú bíróság előtt kifejtett védekezését.

[16] Terhelt13 XIII. r. vádlott védője fellebbezése írásbeli indokolásában az elsőfokú ítélet megalapozatlanságára hivatkozott. Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet védencre vonatkozó ténymegállapításait bizonyítékok nem támasztják alá, azok feltételezéseken alapulnak – e körben a védő megismételte az elsőfokú bíróság előtt tartott perbeszéde

lényegét. A védő indítványa az elsőfokú ítélet megváltoztatására és a XIII. r. vádlott felmentésére irányult.

[17] Terhelt¹⁴ XIV. r. vádlott védője fellebbezése írásbeli indokolásában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat tévesen, több helyen a tényleges tartalmuktól eltérően értékelte. Az ügyben a vádlotti vallomások álltak szemben az közvetett tárgyi bizonyítékokkal, azonban az ezek között húzódó ellentmondásokat az elsőfokú bíróság nem oldotta fel. Az elsőfokú ítélet több helyen rögzíti a XIV. r. vádlott bűnös tudattartalmát, azonban hiányzik az a logikai láncszem, ami azt alátámasztaná. Ezért az elsőfokú ítélet részben megalapozatlan, amely azonban a másodfokú eljárásban kiküszöbölhető.

[18] A védő eljárásjogi problémaként azonosította azt a tényt, hogy az elsőfokú bíróság felhívta az ügyészséget a vádirat hiányosságainak pótlására, aminek azonban az ügyészség nem tett eleget, ennek ellenére az elsőfokú bíróság az eljárást nem szüntette meg. A védő álláspontja szerint ezt a problémát az elsőfokú bíróság ítéletében egy sommás megállapítással oldotta meg, így vagy a hiánypótlási felhívás volt formális, vagy pedig az arra adott ügyészi válasz értékelése – esetleg mindkettő. Erre figyelemmel a védő az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére, és az eljárás megszüntetésére tett indítványt.

[19] Kifejtette továbbá, hogy az elsőfokú bíróság téves ténybeli következtetés útján jutott arra a megállapításra, hogy a vádlottak tisztában voltak azzal, a bankszámlákra bűncselekményből származó összegek kerültek beutalásra. Az elsőfokú ítélet a vádlottak tagadását, vallomásaik pontatlanságát, azt, hogy a XIV. r. vádlott vallomásai egyes részeit egyéb adatokkal, okiratokkal nem tudta alátámasztani, az indokolás logikai láncolatába fűzte bele, mellyel látszólag zárt szerkezetet hozott létre. Azonban a vádlottnak szabad védekezéshez való joga van, amely magában foglalja azt is, hogy nincs igazmondási kötelezettsége. Ugyanakkor az eljárásban a vádlott a saját ártatlanságának bizonyítására nem kötelezhető, ennek ellenére a törvényszék az egyes bizonyítottsági hiányokat a vádlottak terhére róta. Ezzel az elsőfokú bíróság a vádlott bűnösségének vélelméből indult ki, ami sérti a Be. 1. §-ában írtakat.

[20] A család büntette kapcsán arra mutatott rá, hogy a hitelfelvétellel érintett gazdasági társaság ügyvezetőjének életvitele, pénzügyi előzményei és a hitelfelvétel körülményei alapján vont következtetést a közvetítőként eljáró XIV. r. vádlott szándékosságára, azonban ezeket a tényeket többféleképpen lehet értelmezni. Az elsőfokú bíróság nem értékelte azt a tényt, hogy Terhelt²⁰ XX. r. vádlott egyszerűen egy hibás pénzügyi döntést hozott akkor, amikor hitelt kívánt felvenni. Felmerül a kérdés, hogy ha Terhelt¹⁴ XIV. r. vádlottat eljárás alá vonták, akkor tanú^{4t} miért nem, hiszen ő is közvetítőként járt el a hitelkérelem benyújtása során. E körben hivatkozott arra, hogy a lehallgatási anyag szerint a XIV. r. vádlott nem tudott arról, Terhelt²⁰ XX. r. vádlottal szemben korábban már több felszámolási eljárás indult. Kiemelte továbbá, hogy a hitelszerződésben készfizető kezesként szerepelt volna a cég⁴⁹, ami erősen kétségessé teszi a tévedésbe ejtést és a jogtalan haszonszerzési célzatot is.

[21] A védő álláspontja szerint a hitelintézet által végzett kockázatelemzés és a hitel elutasítása kizárja annak lehetőségét, hogy család kísérlete valósult volna meg, hiszen a bank semmilyen káros helyzetbe nem került. Az bank²⁰ a hitelvizsgálat során nem a cég⁴⁰

gazdasági mutatóiban látta a kockázatot, hanem a Terhelt²⁰ XX. r. vádlott személyében rejlő kockázat miatt kerület elutasításra a hitelvelvételi kérelem, azonban ez a személyi kockázat nem vetítheti előre például azt, hogy a futamidő lejáratá végén a gazdasági társaság ne tudná törleszteni a hitelt. Az ügyvezető személye nem rögzített, így a XX. r. vádlott személyében rejlő kockázat nem sok összefüggést mutathatott a felvett hitel összegének jövőbeli sorsával.

[22] A közokirat-hamisítás kapcsán arra hivatkozott, hogy az elsőfokú ítélet arra a tényre alapította a XIV. r. vádlott bűnösségét, hogy az általa használt mobiltelefon az irat postára adásának idején a postától pár száz méterre cellázott. Ez a védő álláspontja szerint konkrét elkövetési magatartásra nem ad magyarázatot.

[23] A védő az bank²⁰ által tett feljelentés kapcsán kérdésként vetette fel, hogy azt miért a Nemzeti Nyomozó Irodának küldte meg a pénzügyi intézet, nem pedig a csalás büntetési hatáskörrel rendelkező Budapesti Rendőr-főkapitányságra. Ennek a kérdésnek a tisztázása érdekében a védő terhelt 9 és tanú¹⁸ tanúként kihallgatására tett indítványt arra figyelemmel, hogy az így beszerzett adatoknak jelentősége van a csalás büntetési megvalósulása szempontjából.

[24] Indítványozta továbbá a védő azt, hogy a másodfokú bíróság a nyomozati iratok 3. kötet 151-260. oldalán található írásbeli kivonatokat felolvasással tegye a bizonyítás anyagává. Az indítványt azzal indokolta, hogy a vádiratban a titkos adatszerzés eredményének felsorolásszerű megjelölése már eredetileg sem volt alkalmas annak eldöntésére, hogy melyik lehallgatási anyag, melyik vádtörténeti esemény, melyik vádlott cselekményének bizonyítására lehetett alkalmas. Így tehát a védelem aggályosnak tartotta azt az elsőbírői megoldást is, ami szerint a titkos adatszerzés eredményei közül az általa relevánsnak tartott telefonbeszélgetéseket ismertette csak felolvasással. A bíró által a vádhatóság által ömlesztve megjelölt bizonyítékok közül saját belátása szerint történő kiválogatása a vádhatóság feladatának átvételét jelenti, ami semmiképpen sem feleltethető meg a pártatlanság látszatának.

[25] Mindezek alapján a XIV. r. vádlott védője arra tett indítványt, hogy az ítéltábla Terhelt¹⁴ XIV. r. vádlottat az ellene emelt összes vád alól mentse fel. A XIV. r. vádlott védőjének másodlagos indítványa a büntetés enyhítésére irányult. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság csupán egy kiskorú eltartását írta védenre javára, holott két másik gyermeke eltartásáról is ő gondoskodik. Az elévülési időt meghaladó időmúlást nagyobb nyomatékka kell értékelni, ugyanakkor nem értékelhető súlyosító körülményként a hasonló bűncselekmények elszaporodottsága, mivel azt megfelelő statisztikával nem támasztotta alá a törvényszék. A vádlott büntetett előéletének nyomatéka csekély, mivel azok elkövetése óta már hosszabb idő eltelt. A büntetékiszabási körülmények helyes értékelése alapján az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés lényeges enyhítése indokolt, továbbá lehetőség van a feltételes szabadság legkorábbi időpontjának kedvezőbb meghatározására is.

[26] Terhelt¹⁶ XVI. r. vádlott védője fellebbezése írásbeli indokolásában kifejtette, hogy a XVI. r. vádlott védekezését a többi személyi bizonyíték megerősítette, a vádlott terhére szülő bizonyíték azonban nem került elő. Erre figyelemmel a védő elsődlegesen a XVI. r. vádlott felmentésére tett indítványt. Másodlagos indítványként a büntetés enyhítését kérte. E

körben előadta, hogy további nyomatékos enyhítő körülmény védenca több betegsége. Indítványozta továbbá a pénzmosás gondatlan alakzatának megállapítását is.

[27] A védőváltás után kiegészített indokolás kitért arra is, hogy a vádirat hiányosságainak pótlására az elsőfokú bíróság okkal hívta fel az ügyészséget, ugyanis a bizonyítékok pontos beazonosíthatósága az egyes vádlottak és vádpontok esetében hiányzik. Ez ellentétben áll a Be. 6. és 7. §-aiban foglaltakkal, így a védelem joga nem volt teljes körűen gyakorolható. Kifejtette továbbá, hogy a vádirat nem rendelte hozzá a bizonyítékokat az egyes vádlottakhoz, és a vádiratban rögzített, a XVI. r. vádlott terhére rótt cselekmények egyike sem merít ki önmagában bűncselekményt. Ez utóbbi kizárólag akkor állapítható meg, ha a vádlott cselekményeihez bűnös tudattartalom kapcsolható, azonban az ügyészség ennek alátámasztására sem jelölt meg konkrét bizonyítékokat. Ezen túlmenően a vádirat I/1. pontja nem felel meg a törvényes vád kritériumainak azért sem, mert az ott írt magatartás semmilyen módon nem kapcsolódik az előzményi részben ismertetett cselekményhez. Mindezek alapján a védő elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére és az eljárás megszüntetésére tett indítványt.

[28] Az ítélet érdemét illetően – megismételve a XVI. r. vádlottnak az elsőfokú eljárásban előadott védekezését – arra hivatkozott, hogy Terhelt15 XV. r. vádlott alátámasztotta a XVI. r. vádlott védekezését, és azt cáfoló bizonyíték nem merült fel. Mindezek alapján a védő másodlagosan a XVI. r. vádlott felmentésére tett indítványt. Harmadlagos indítványa a büntetés enyhítésére irányult. E körben kifejtette, hogy védenca egészségi állapota időközben megromlott, ellene újabb büntetőeljárás nem indult, ezen kívül az időmúlás jelentős, a vádlott idős korú és a cselekmény kísérleti szakban maradt.

[29] Terhelt17 XVII. r. vádlott védője fellebbezése írásbeli indokolásában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság helytelenül jutott arra a következtetésre, hogy a XVII. r. vádlott tudomással bírt a cég számlájára beérkezett összegek forrását illetően. Pusztán a bankban való jelenléte akkor, amikor a felesége fel kívánta venni a pénzt, a bűncselekmény bűnsegédként történő elkövetésének megállapítására nem alkalmas. Az elsőfokú ítélet az I/2. pont tekintetében rögzítette azt, hogy a bankszámlához Terhelt14 XIV. r. vádlott is hozzáfért, így nem bizonyítható, hogy a XVII. r. vádlott hajtotta végre az utalást. Ezt a bizonyítékot azonban a többi esetben nem vette figyelembe, márpedig ebből a tényből az következik, hogy nem bizonyítható, a XVII. r. vádlott tudott az átutalt pénzek eredetéről.

[30] Mindezek alapján a XVII. r. vádlott védője elsődlegesen védenca felmentésére tett indítványt. Másodlagos indítványában a kiszabott büntetés enyhítésére kérte. E körben előadta, hogy a törvényszék nem értékelte enyhítő körülményként a bűnsegédi elkövetést, ezen túlmenően az elsőfokú ítélet meghozatala óta bekövetkezett újabb időmúlást is a vádlott javára kell értékelni.

[31] Terhelt18 XVIII. r. vádlott védője fellebbezése írásbeli indokolásában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság törvénysértően használta fel a XVIII. r. vádlott tekintetében a titkos adatszerzés eredményét. Érvei szerint a lehallgatást a bíróság a XIV-XVI. r. vádlottak tekintetében és pénzmosás büntette miatt engedélyezte, így sem Terhelt18 XVIII. r. vádlottat,

sem a terhére rótt családi cselekményt nem érintette. Ennek ellenére az elsőfokú bíróság a XVIII. r. vádlott bűnösségének megállapítása során kizárólag a lehallgatás eredményére támaszkodott.

[32] A védő hivatkozott továbbá arra, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás részben felderítetlen, iratellenes és helytelen ténybeli következtetéseken alapul, és utalt arra, hogy az ítélet indokolása és a tényállás részben ellentétes. E körben kifejtette, hogy a lehallgatási anyag alapján az állapítható meg, hogy a XIV. r. vádlott és terhelt²¹ között a XIX. r. vádlottól függetlenül is volt kapcsolat, a XIX. r. vádlott olyan dolgokról beszélt, amikről a XIV. r. vádlott már korábban is tudott, olyan magatartás azonban nem köthető hozzá, amivel segíthette volna a sikeres hitelfelvételt. Kifogásolta, hogy a törvényszék nem értékelte terhelt²¹ nyomozati vallomását, noha azok egyértelműen cáfolják a vádiratban foglaltakat. Terhelt¹⁴ XIV. r. vádlott vallomása alapján az megállapítható, hogy terhelt²¹nek őt Terhelt¹⁸ XVIII. r. vádlott mutatta be, de az is, hogy ezt követően ő nem vett részt a többiek üzleti kapcsolatában. Megalapozatlan és ellentmondásos továbbá az az elsőbírői megállapítás, amely szerint a XVIII. r. vádlott vette volna rá társaival együtt a XX. r. vádlottat a bűncselekmény elkövetésére, mivel ők ketten soha nem voltak kapcsolatban egymással, és maga az ítéleti tényállás sem rögzít ilyen tény.

[33] Mindezek alapján a XVIII. r. vádlott védője elsődlegesen védence felmentésére tett indítványt. Másodlagos indítványában enyhébb büntetés, felfüggesztett szabadságvesztés kiszabását kérte. E körben hivatkozott arra, hogy nem csupán az időmúlást kell nagy nyomatékkan enyhítő körülményként értékelni, hanem az eljárás elhúzódását is, ami semmilyen formában nem róható fel a XVIII. r. vádlottnak. További nyomatékos enyhítő körülmény az, hogy a XVIII. r. vádlott 2012-ben történt szabadulása óta törvénytisztelő életet él, rendezett családi körülményei vannak és évek óta bejelentett munkát végez. Enyhítő körülményként kell értékelni azt is, hogy a cselekmény kísérleti szakban rekedt, ami kifejezetten távoli kísérletként értékelendő.

[34] terhelt¹⁹. r. vádlott védője fellebbezése írásbeli indokolásában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság felbujtóként ítélte el védencét annak ellenére, hogy nem volt bizonyítható, a XIX. r. vádlott volt az, aki terhelt²⁰ XX. r. vádlott vonatkozásában a döntő motívumot a bűncselekmény elkövetésére kiváltotta volna. A két vádlott közötti bűnös kapcsolatot az elsőfokú bíróság a lehallgatási anyag alapján tévesen állapította meg. A lehallgatott beszélgetésből kiderül, hogy a XIV. r. vádlott és a XX. r. vádlott több üzletről egyeztettek, így a beszélgetések ténye önmagában nem elégséges a bűnösség megállapításhoz. Az elsőfokú ítélet indokolásából kitűnően a törvényszék egy általa elképzelt bűnös konstrukció mellé kívánta felsorakoztatni az érveit – minden tényleges adat és tény hiányában. Az elsőfokú bíróság terhelő tényként csupán Terhelt¹⁴ XIV. r. vádlott vallomására tudott hivatkozni, amit azonban cáfol terhelt²⁰ XX. r. vádlott vallomása. Mindezekre figyelemmel az elsőfokú ítélet megalapozatlan, amelynek kiküszöbölése után lehetőség nyílik terhelt¹⁹. r. vádlott felmentésére. A védő másodlagos indítványként a kiszabott büntetés enyhítését kérte, mivel a védencével szemben kiszabott rendkívül súlyos büntetés a belső arányosságot is sérti. Álláspontja szerint értékelni kell azt a tény is, hogy a XIX. r. vádlottat az elmúlt évtizedben nem vonták büntetőjogi felelősségre, életviszonyai rendeződtek, a társadalomba beilleszkedett.

[35] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a 2024. március 28. napján kelt BF.809/2019/96. számú átiratában a védelmi fellebbezéseket nem tartotta alaposnak. Kifejtette, hogy a törvényszék az eljárást a perrendi szabályokat betartva folytatta le, ügyfelderítési kötelezettségét teljesítette, és teljes egészében megalapozott tényállást állapított meg, az csupán a vádlottak személyi körülményei tekintetében igényel kisebb pontosításokat. Indokolási kötelezettségének eleget tett, a vádlottak cselekményeit törvényesen minősítette, e körben alapos vizsgálat alá vetette az alkalmazandó büntető törvény kérdését. A büntetéskiszabási körülményeket hiánytalanul vette számba, a kiszabott büntetések azokkal arányban állnak. E körben annyi pontosítás szükséges, hogy a II., III., IX., XV., XVI. és XVII. r. vádlottakkal szemben halmazati büntetést szabott ki a törvényszék. A beszámítás kapcsán az V. r. vádlott tekintetében javítani kell az ítéleti rendelkezést, mivel az elsőfokú bíróság a bűnügyi felügyelet záró dátumát helytelenül jelölte meg. Ezen kívül az ügyészség rámutatott az ítélet rendelkező részében és indokolásában található pontatlanságokra és elírásokra is. Mindezek alapján az ügyészség arra tett indítványt, hogy a másodfokú bíróság a törvényszék ítéletét – az elírások javítása és a hiányosságok pótlása mellett – hagyja helyben.

[36] A másodfokú bíróság a Terhelt14 XIV. r. vádlott védője által előterjesztett bizonyítási indítványokat – a később részletesen kifejtett okokból – elutasította, ezért az ügyet a Be. 599. § (1) bekezdése alapján nyilvános ülésen bírálta el.

[37] A másodfokú eljárásban tartott nyilvános ülésen Terhelt1 I. r. vádlott védője perbeszédét az írásban benyújtott fellebbezésével egyező tartalommal adta elő. Azt kiegészítette azzal, hogy a védenca ugyan nem büntetlen előéletű, de nagy nyomatékkal kell értékelni a javára a kísérletet.

[38] Terhelt2 II. r. vádlott, Terhelt3 III. r. vádlott, Terhelt14 XIV. r. vádlott és Terhelt18 XVIII. r. vádlott védői fenntartották írásbeli fellebbezésüket.

[39] terhelt5 V. r. vádlott védője fenntartotta írásbeli fellebbezését, és azt kiegészítette azzal, hogy a gondatlanságból elkövetett pénzmosás vétsége a maximum, amit védenca terhére meg lehet állapítani. Az V. r. vádlottnak feltenni elmulasztott kérdések kapcsán az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás részbeni felderítetlenségére hivatkozott.

[40] Terhelt9 IX. r. vádlott védője fenntartotta írásbeli fellebbezését, azt kiegészítette azzal, hogy társai kihasználták védenca idős korát és a III. r. vádlotthoz fűződő baráti kapcsolatát. Mivel a tanúk megerősítették, hogy hozzá nem jutott el pénz, a vagyoneklobzást mellőzni kell.

[41] Terhelt16 XVI. r. vádlott védője fenntartotta írásbeli fellebbezését. Perbeszédében hangsúlyozta, hogy szükség lett volna a vádiratban írt bizonyítékok egyéniesítésére, mert a vádiratban írt tények önmagukban nem adnak alapot bűncselekmény megállapítására. Az nem életszerűtlen, hogy a XVI. r. vádlott a lánya kérésére segít neki, ezzel semmilyen szabályt nem sértett, és e körben az elsőfokú bíróság elmulasztotta a részletesebb vizsgálódást.

[42] Terhelt17 XVII. r. vádlott védője fenntartotta írásbeli fellebbezését. Hangsúlyozta, hogy a vádlotti tudattartalomnak volt kiemelt jelentősége az ügy eldöntése során, de ezen vizsgálat eredményeként a törvényszék téves következtetésre jutott.

[43] terhelt19. r. vádlott védője fenntartotta írásbeli fellebbezését. Perbeszédében kifejtette, hogy a szándékkiváltó magatartásra a titkos adatszerzés anyagából vont következtetést az elsőfokú bíróság, de a XIX. r. vádlott nem a XX. r. vádlottal beszélt. A kiszabott büntetés súlyosan aránytalan, az nincs összhangban az enyhítő körülményekkel, és sérti a belső arányosságot is.

[44] Terhelt20 XX. r. vádlott védője perbeszédében kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság részben tévesen vette számba az enyhítő és súlyosító körülményeket. További enyhítő körülmény a kísérlet, az, hogy a bűncselekmény nem kiemelkedő tárgyi súlyú, a 2010-es elítélés egy korábbi elkövetési időhöz kapcsolódik, 2010 és 2016 között nem követett el bűncselekményt, és a 2018-as elkövetési is csupán egy kis tárgyi súlyú közlekedési bűncselekmény, időközben több betegsége is kialakult, és az életkörülményi jelentősen megváltoztak. Mindezek alapján felfüggesztett szabadságvesztés kiszabására tett a védő indítványt.

[45] Az utolsó szó jogán Terhelt3 III. r. vádlott arra hivatkozott, hogy féltette a saját és a családja biztonságát, és az ítélet nem megfelelő súlyú. Terhelt9 IX. r. vádlott kifejtette azt az álláspontját, hogy a III. r. vádlottat akaratán kívül, fenyegetéssel rángatták bele a bűncselekménybe, ő maga pedig nem jutott pénzhez, szerződést nem írt alá. Terhelt16 XVI. r. vádlott kifejtette, hogy ha a gyereke szeretne valamit, akkor azt kérdés nélkül teljesíti. terhelt19. r. vádlott csatlakozott védőjéhez, és hivatkozott arra, hogy családot szeretne alapítani. Terhelt20 XX. r. vádlott visszautalt az elsőfokú bíróság előtt az utolsó szó jogán tett nyilatkozatára, és hangsúlyozta, hogy nem akarta, hogy a hitelt szétosszák, a cég gazdasági tevékenysége során akarta volna felhasználni.

[46] A védelmi fellebbezések az enyhítésre irányuló részükben részben eredményre vezettek.

[47] Mivel az elsőfokú ítélet ellen a vádlottak és védőik – kivéve a III. r. vádlottat és védőjét – a tényállást is támadó fellebbezést jelentettek be, a felülvizsgálat terjedelme ezen vádlottak tekintetében a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján teljes körű volt, vagyis az

kiterjedt az ítélet megalapozottságára, az ítéletnek a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezéseire, valamint az indokolás helyességére és az eljárási szabályok megtartására is.

[48] Terhelt3 III. r. vádlott és védője kizárólag a szankcióalkalmazást támadta fellebbezésében, de mivel az I.r. és II.r. vádlottal közösen megvalósított bűncselekményét érintően a tényállást és jogi minősítést is támadó jogorvoslati indítvány került előterjesztésre, a felülbírálat terjedelme a Be. 590. § (10) bekezdése alapján a II. r. vádlott tekintetében is teljes volt. E körben az ítéltábla két okból nem osztotta az ügyészség álláspontját abban, hogy a III. r. vádlott tekintetében a felülbírálat a Be. 590. § (3) bekezdése alapján korlátozott. Egyrészt a Fővárosi Főügyészség G.14407/2015/365. számú vádirata alapján indult ügyben (továbbiakban: alapügy) megállapított tényállás III. pontjában írt cselekményt Terhelt3 III. r. vádlott Terhelt1 I. r. vádlottal, Terhelt2 II. r. vádlottal, Terhelt9 IX. r. vádlottal, Terhelt13 XIII. r. vádlottal közösen követte el.

[49] A másodfokú bíróság megállapította, hogy a törvényszék az eljárási szabályokat túlnyomórészt betartva folytatta le az eljárást, sem feltétlen, sem relatív hatályon helyezést eredményező eljárási szabálysértést nem követett el.

[50] A törvényszék a 2022. április 19. napján kelt 28.B.91/2022/10. számú végzésével felhívta az ügyészséget a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság B.1631/2021. számú vádiratának hiányosságainak pótlására, majd másnap, 2022. április 20. napján megtartotta az előkészítő ülést az ügyben. Ez az eljárás a büntetőeljárási törvény több rendelkezésével sem egyeztethető össze.

[51] A Be. 493. § (4) bekezdése lehetőséget ad a bíróságnak arra, hogy a vádirat információs elemei közül a Be. 422. § (2) bekezdés a) pontjában írtak, vagyis a vád tárgyává tett cselekményekkel, illetve részcselekményekkel összefüggő, rendelkezésre álló bizonyítékok megjelölése kapcsán feltárt hiányosságokat pótolta az ügyészséggel. A vádirat hiányosságainak pótlása a Be. LXXV. Fejezetében szabályozott jogintézmény, amely fejezet a vádirat alapján teendő intézkedéseket sorolja fel. Ezeknek az intézkedéseknek az a célja, hogy előkészítsék az ügy tárgyalását, továbbá hogy kiküszöböljék a vádemelés olyan hiányosságait, amelyek akadályozzák az ügy további előbbre vitelét. A tárgyalás előkészítésére vonatkozó szabályok rendszeréből egyértelműen kitűnik, hogy az előkészítő ülés megtartására addig nem kerülhet sor, amíg ezeket az akadályokat a bíróság el nem hárította. A vádirat hiányossága is ilyen, hiszen azok pótlására kizárólag akkor kerülhet sor, ha a hiányosságok olyan mértékűek, amelyek az ügy érdemi tárgyalását lehetetlenné teszik. Ebből következően ha a bíróság elrendeli a vádirat hiányosságainak pótlását, az előkészítő ülést addig nem kezdheti meg, amíg azt az ügyészség nem teljesíti.

[52] Az elsőfokú bíróság mindemellett szükségtelenül is hívta fel az ügyészséget a vádirat hiányosságainak pótlására. A Be. 422. § (2) bekezdés a) pontja nem állít olyan

elvárást az ügyészség elé, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékokat vádlottakra és bizonyítandó tényekre lebontva mutassa be a vádiratban. Ez a vádbeszédre tartozik. A vádiratnak olyan mélységben kell tartalmaznia az ügyészség által a vád bizonyítására felajánlott bizonyítékokat, hogy a bíróság és a védelem tisztában legyen azzal, mit kíván majd a tárgyaláson felhasználni az ügyészség.

[53] Korábban kétségkívül volt hatályban olyan szabályozás, amely az elsőfokú bíróság által elvárt részletezést írt elő az ügyészség részére: a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban: régi Be.) 2013. december 31. napjáig hatályos 271. § (3) bekezdés i) pontja szerint a vádirat tartalmazza a bizonyítási eszközök megjelölését, valamint azt, hogy mely tény bizonyítására szolgálnak. A normaszöveget a lényegében a hatályos törvénnyel egyező tartalommal módosító 2013. évi CLXXXVI. törvény 47. §-ához fűzött miniszteri indokolás szerint a vádirat tartami egyensúlyának felborulását eredményezheti annak megjelölése, hogy a bizonyítási eszközök mely tény bizonyítására szolgálnak, azonban ha az ügyész több bűncselekményt tesz vád tárgyává vagy az egyes részecselekmények elkülönülnek egymástól, egyértelműen ki kell tűnnie a vádiratból, hogy az egyes cselekmények vagy részecselekmények bizonyítására mely bizonyítási eszközök szolgálnak. Ennek a kötelezettségének jelen ügyben az ügyészség eleget tett azzal, hogy a két tényállási ponthoz kapcsolódó bizonyítékokat elkülönítve sorolta fel a vádiratban.

[54] A hivatkozott végzésben foglalt felhívással és az előkészítő ülés idő előtti megkezdésével tehát az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértést követett el, ez azonban nem hatott ki az ügy érdemére. Terhelt14 XIV. r. vádlott védője több alkalommal – így fellebbezésében is – kifogásolta, hogy az ügyészség nem pótolta a vádirat hiányosságait, ennek ellenére az elsőfokú bíróság nem rendelkezett az eljárás megszüntetéséről a Be. 493. § (4) bekezdése alapján. Az elsőfokú bíróság a fellebbezésekkel támadott ítélet 120-121. oldalán azzal indokolta az eljárás megszüntetéséről szóló döntés meghozatalának mellőzését, hogy az ügyészség a hiánypótlást részben teljesítette azzal, hogy megjelölte, „az egyes közlemények a vádlottak közötti kapcsolatrendszer, a vádlottak kapcsolati minőségét, jellegét, a köztük lévő feladatmegosztást és a konspiratív nyelvezetet támasztják alá, amely bizonyítékok az egyes vádlottak részecselekményére nem bonthatók le.” Ez az elsőbírói levezetés azonban szükségtelen volt arra figyelemmel, hogy már a vádirat hiányosságainak pótlására sem lett volna szükség, így annak elmaradásához sem fűződhet semmilyen eljárásjogi jogkövetkezmény, sőt, az ügyészség nem volt kötelezhető a hiánypótlási felhívás teljesítésére, hiszen a vádirat már eleve megfelelt a perrendi szabályoknak. Ezért a Terhelt16 XVI. r. vádlott védője által jelzett, a védelem jogának gyakorolhatóságával kapcsolatos kifogások sem foghattak helyt a másodfokú eljárásban.

[55] A XVI. r. vádlott védője érvelt azzal is, hogy a védenca terhére a vádirat nem fogalmaz meg bűncselekménynek minősülő magatartást. A védő fellebbezésében részletesen bemutatta a XVI. r. vádlott cselekvőségét leíró vádirati ténymegállapításokat, és abból azt a következtetést vonta le, hogy önmagában azok egyike sem valósít meg bűncselekményt. Ez a védői következtetés annyiban elfogadható, hogy a hivatkozott magatartások önmagukban valóban nem adhatnak alapot a bűnösségre vont következtetésre. Azonban azokat összességében értékelve, a XVI. r. vádlott magatartását leíró részecselekményeket egy egységes, azonos elhatározáson alapuló cselekménysorként értelmezve már megfelelő alapot

adhattak arra a jogi következtetésre, hogy a XVI. r. vádlott elkövette a pénzmosás bűntettét. Az a védői állítás is alaptalan, amely szerint a vádirati tényállás bevezető része és az I/1. tényállási pont között nincs semmilyen összefüggés. A vádirat szövegét elemezve egyértelmű, hogy az előzményi részben fogalmazta meg az ügyészség a XVI. r. vádlott pénzmosásra irányuló szándékát, illetve az erre vonatkozó, társaival kötött megállapodását. Az I/1. vádpont ennek a megállapodásnak és akaratelhatározásnak a megvalósítását írja le a szükséges részletességgel, így a vádirat ezen részeit összeolvasva mind a XVI. r. vádlott büntetendő magatartása, mind pedig az arra vonatkozó bűnös tudata megfelelő módon körülírássra került. Ezért az ítéltábla a XVI. r. vádlott védőjének a vád törvényességével kapcsolatos kifogásait is elvetette.

[56] Az elsőfokú bíróság a 2020. április 23. napján kelt 501.B.863/2019/130. számú büntetővégzéssel ügydöntő határozatot hozott többek között Terhelt9 IX. r. vádlott tekintetében is. A vádlott a törvényes határidőn belül tárgyalás tartását kérte, így a büntetővégzés vele szemben nem emelkedett jogerőre. Az eljárási törvény ilyen esetre kötött eljárásrendet írt elő: az előkészítő ülés előtt a bíróság nyilatkoztatja az indítványozót, hogy a tárgyalás tartása iránti indítványt fenntartja-e [Be. 745. § (1) bekezdés], az előkészítő ülés megkezdése után a bíróság ismerteti a büntetővégzés és a tárgyalás tartása iránti indítvány lényegét [Be. 746. § (1) bekezdés], majd a büntetővégzést hatályon kívül helyezi [Be. 746. § (4) bekezdés]. Ezeket az intézkedéseket az elsőfokú bíróság mind a 2020. július 8. napján, mind a 2021. november 16. napján a IX. r. vádlott jelenlétével megtartott előkészítő ülésen elmulasztotta. Ez azonban az ügy érdemi elbírálására, illetve a IX. r. vádlott eljárási jogainak gyakorlására nem hatott ki.

[57] Az elsőfokú eljárás során több alkalommal is változott a bíró személye. Az ügyben 2020. június 11. napján és 2020. július 8. napján tartott tárgyalást dr. Györkös Zoltán bíró, aki később magával szemben kizárási okot jelentett be. Az ügyet érdemben folytató bíró úgy ítélte meg, hogy a kizárt bíró által lefolytatott eljárási cselekmény érvénytelen, ezért az előkészítő megismétléséről határozott (elsőfokú ítélet 49. oldal 1. bekezdés). Ehhez képest a 268. sorszámú jegyzőkönyv tanúsága szerint az előkészítő ülést nem ismételte meg még a korábbi jegyzőkönyvek ismertetésével sem, hanem azt egyszerűen folytatta. Azonban már maga az újabb előkészítő ülés kitűzése sem volt összeegyeztethető az irányadó eljárási szabályokkal.

[58] Az kétségtelen, hogy a korábban eljáró bíró kizárt volt, így az ügy tárgyalását nem kezdhette meg. Azonban a kizárt bíró eljárása kizárólag akkor eredményez a másodfokú eljárásban nem orvosolható eljárási szabálysértést, és ebből fakadóan már az elsőfokú bíróság számára is kötelezettséget a kizárt bíró által lefolytatott eljárási cselekmény megismétlésére, ha a kizárt bíró az ítélet meghozatalában vett részt [Be. 608. § (1) bekezdés b) pont]. Az ügyiratok tartalma alapján megállapítható, hogy dr. Györkös Zoltán bíró kizárólag az előkészítő ülést tartotta meg az ügyben, amelyen a büntetőjogi főkérdést érintő döntés nem született, csupán a bizonyítási indítványokat vette fel, majd a tárgyalás kitűzéséről határozott.

[59] Ez utóbbiból az is következik, hogy az ügyet később átvevő és a fellebbezésekkel támadott ítéletet is meghozó bíró már nem tűzhetett volna ki újabb előkészítő ülést. A Be. 509. § (1) bekezdéséből az következik, hogy az előkészítő ülés berekesztése után a tárgyalás kitűzése lezárja a tárgyalás előkészítését, amivel az elsőfokú bírósági eljárás új szakaszba lép. Ekkor már nincs lehetőség visszatérni a tárgyalás előkészítéséhez, az előkészítő ülést annak berekesztése után nem lehet folytatni. Ezzel együtt sem okozott jogsértést az újabb előkészítő ülés, hiszen azon kizárólag a tárgyalás technikai előkészítésének körébe eső intézkedéseket tett meg az elsőfokú bíróság.

[60] Az elsőfokú bíróság a 2021. november 16. napján a II., III., V. és IX. r. vádlottak jelenlétében lefolytatott előkészítő ülést követően nyomban megtartotta a tárgyalást. A 2022. március 17. napján kihirdetett és a 2022. május 12. napján kihirdetett 28.B.863/2019/310-I. számú végzéssel kijavított 28.B.863/2019/298-I. számú kijavító végzésből megállapíthatóan az elsőfokú bíróság még az előkészítő ülésen elkülönítette az eljárást az I. és XIII. r. vádlottakra. Ennek a döntésnek az oka és jogalapja az indokolással el nem látott pervezető végzésből nem derül ki, és a másodfokú bíróság sem tudott feltárni olyan eljárásjogi rendelkezést vagy érdeket, ami indokolhatta volna az elkülönítést.

[61] A döntés hátterében feltehetőleg az állt, hogy az I. r. vádlott a 2021. november 16. napjára kitűzött előkészítő ülés időpontjában külföldi fogvatartásban volt, így őt nem lehetett megidézni, a XIII. r. vádlott idézése pedig „nem kereste” jelzéssel érkezett vissza. Ez a két körülmény azonban nem indokolta az előkészítő ülésen történő elkülönítést, hiszen az a Be. 499. § (6) bekezdése alapján több vádlottas ügyekben vádlottanként is megtartható. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy ennek, illetve a 2022. május 19. napjára kitűzött és az I. r. vádlott tekintetében megtartott előkészítő ülés lebonyolításának törvényessége már csak azért sem kérhető számon a törvényszéken, mert azok kitűzése – a már korábban kifejtettek szerint – szükségtelen volt.

[62] Így tehát csak az a kérdés szorult megválaszolásra, hogy az I. és XIII. r. vádlottak tekintetében megtörtént elkülönítés a 2021. november 16., 2022. március 17. és 2022. május 12. napján megtartott tárgyalások törvényességére kihatással volt-e. E körben az ítéltábla abból indult ki, hogy az általános eljárási szabályok szerint folytatott eljárásban az elsőfokú bírósági tárgyalás vádlott távollétében történő megtartásának lehetőségét az eljárási törvény kimerítően szabályozza. Így megtartható a tárgyalás, ha 1) a vádlott lemondott a jelenlét jogáról és a bíróság nem kötelezte a tárgyaláson való jelenlétre [Be. 428. § (1) bekezdés], 2) több vádlottas ügyben a tárgyaláson lefolytatott bizonyítás az adott vádlottat nem érinti [Be. 429. § (1) bekezdés], 3) a vádlott kényszergyógykezelésének elrendelése merülhet fel, és az állapota miatt a tárgyaláson nem jelenhet meg, illetve a jogainak gyakorlására képtelen [Be. 429. § (2) bekezdés], a vádlott szabadlábon van, és szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg [Be. 429. § (3) bekezdés].

[63] Az eljárási törvény arra nem ad lehetőséget, hogy a bármely okból jelen nem levő vádlottra a bíróság elkülönítse az ügyet, majd a tárgyalást érdemben megtartsa abban a körben is, amely a távol maradt vádlottat is érinti. A Be. 146. § (2) bekezdése szerint a bíróság akkor

különítheti el az ügyeket, ha a terheltek nagy száma vagy egyéb ok a büntetőjogi felelősségnek ugyanabban az eljárásban történő elbírálását jelentősen megnehezítené. Nem vonható ebbe a körbe annak az eljárásjogi helyzetnek a megoldása, amikor a bíróság nyilvánvalóan egy eljárásban kívánja elbírálni az ügyeket, de a vádlott távolmaradása akadályozná a tárgyalás megtartását. A Be. erre a helyzetre a fent részletesen bemutatott jogintézményeket biztosítja, az elkülönítés szabályainak azok rendeltetésével ellentétes alkalmazása nem ad lehetőséget ezeknek a szabályoknak a megkerülésére.

[64] Csupán megjegyzi az ítéltábla, hogy az ügyek elkülönítése nem mentesíti a bíróságot azon kötelezettsége alól, hogy minden vádlottra lefolytassa a szükséges bizonyítást, és kizárólag olyan bizonyítékok alapján hozzon ítéletet, amelyhez kapcsolódó bizonyítási eljáráson a vádlott jelen volt. Ezért sem oldja meg a vádlott távollétének a problémáját az elkülönítés, hiszen az ügy „visszaegyesítése” után az elkülönítéssel érintett vádlott jelenléte nélkül lefolytatott bizonyítást meg kellene ismételni.

[65] Ez az eljárási szabálysértés a 2021. november 16. napján megtartott tárgyalási napon nem hatott ki a vádlottak joggyakorlására. Ugyanis ekkor az elsőfokú bíróság a II., III., V. és IX. r. vádlottak kihallgatását folytatta le, amelyen a ki nem hallgatott vádlott-társak távolmaradása a Be. 522. § (2) bekezdése folytán nem kifogásolható. A 2022. március 17. napján megtartott tárgyaláson az elsőfokú bíróság olyan okirati bizonyítékokat ismertetett, amelyek a tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt bírói deklaráció szerint nem érintették a tárgyaláson jelen nem levő vádlottak terhére rótt cselekményeket. Az ezen a napon felvett tárgyalás anyagát megvizsgálva kétségtől megállapítható, hogy olyan tényállási pontokra vonatkozó bizonyítási eszközök kerültek ismertetésre, amelyekben az I. és XIII. r. vádlottak nem voltak közvetlenül érintettek. Ezen kívül az elsőfokú bíróság szinte kizárólag rendőri jelentéseket ismertetett, amelyek lényegében a banki tranzakciókra rendelkezésre álló okirati bizonyítékok tartalmát foglalták össze. Mivel az ezzel a kapcsolatos tényeket a bíróság az eredeti okirati bizonyítékok, nem pedig a származékos bizonyítéknak tekinthető, a nyomozó hatóság által készített összefoglalók alapján állapítja meg, az I. és XIII. r. vádlottak bűnösségét kizárólag olyan bizonyítékokra alapította a törvényszék, amelyek tárgyalás anyagává tételekor távolmaradásuk nem ütközött eljárási szabályba. Végül megállapítható az is, hogy a 2022. október 11. napján megtartott tárgyaláson a törvényszék részletes iratismertetést tartott, ennek keretében a korábban ismertetett rendőri jelentések túlnyomó része ismét ismertetésre került, ahogy a vádiratban hivatkozott valamennyi okirati bizonyíték is.

[66] A 2022. május 12. napján tartott tárgyalási nap Terhelt¹³ XIII. r. vádlott esetében eljárásjogi problémákat nem vet fel, mivel ekkor már az ő vonatkozásában a Be. CI. Fejezetében rögzített eljárási szabályok voltak irányadók. Ezen a tárgyalási napon a XIII. r. vádlott vallomásának ismertetésére került sor, vagyis a vádlottak kihallgatása folytatódott, így a még ki nem hallgatott I. r. vádlott távolmaradása az eljárási cselekmény törvényességét nem érintette. Az elsőfokú bíróság 2022. május 19. napján nyilatkoztatta az I. r. vádlottat a tárgyalási jelenlét jogáról való lemondásról, így a továbbiakban az ő távolmaradása sem volt akadály a tárgyalás megtartásának.

[67] A teljesség érdekében rögzíti az ítéltábla, hogy a XIII. r. vádlott elfogása után, 2023. június 6. napján a törvényszék a Be. 751. § (1) bekezdésében írtak megfelelő alkalmazásával ismertette a korábbi tárgyalás anyagát a 2022. május 12. napján tartott tárgyalási határnap jegyzőkönyvével kezdődően. Mivel ekkor már az I. r. vádlott jogszerűen maradt távol a tárgyalásról, az ismertetés az ő tekintetében is megfelelően korrigálta a távollétében felvett bizonyítással összefüggő eljárási szabálysértést. Így kizárólag a 2022. március 17. napján tartott tárgyalási napról állapítható meg, hogy azon az I. és XIII. r. vádlottak jelenléte nem lett volna mellőzhető, de ezen a tárgyalási napon egyrészt nem vett fel a törvényszék a két vádlottat közvetlenül érintő bizonyítást, másrészt annak anyagát később ismertette az immár törvényesen megtartott tárgyaláson.

[68] A 2022. október 13. napján megtartott tárgyalási napon Terhelt16 XVI. r. vádlott szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg, védője bejelentette, hogy a vádlott orvosi kezelésben részesül aznap, így a tárgyalási jelenléte akadályozott. Az elsőfokú bíróság – a jegyzőkönyv tartalmából kiolvashatóan – a Be. 429. § (3) bekezdésében írtak alkalmazásával megtartotta a tárgyalást, és azon a XVI. r. vádlottat érintő okirati bizonyítékokat is ismertetett. A XVI. r. vádlott 2022. október 25. napján igazolási kérelmet terjesztett elő, amelyhez mellékelte az orvosi ellátásáról kiállított igazolást. Ez utóbbi alapján megállapítható, hogy a XVI. r. vádlotton 2022. október 13. napján előzetes aneszteziológiai állapotfelmérés és szakorvosi vizsgálat után altatásban vastagbélükröszést végeztek el. Az elsőfokú bíróság az igazolási kérelmet nem bírálta el.

[69] A fenti peradatok alapján az ítéltábla azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályok megsértésével mellőzte az igazolási kérelem elbírálását, de ez nem hat ki a XVI. r. vádlott távollétében megtartott tárgyalás törvényességére. Ugyanis az orvosi vizsgálat jellegéből és az előzetes orvosi vizsgálatok tényéből egyértelműen következik, hogy a XVI. r. vádlottnak volt ideje és lehetősége a tárgyalásról előzetesen kimenteni magát, ezt azonban elmulasztotta. Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság törvényesen tartotta meg a tárgyalást és folytatott le a XVI. r. vádlottat is érintő bizonyítást a Be. 429. § (3) bekezdése alapján.

[70] A következő tárgyalási határnapon, 2023. február 21. napján Terhelt16 XVI. r. vádlott jelen volt. Ekkor a törvényszék ismertetett néhány okirati bizonyítékot azok közül, amelyeket a korábbi tárgyalási napon, vagyis a XVI. r. vádlott távollétében tett a tárgyalás anyagává. Azonban ezek a bizonyítékok a XVI. r. vádlottat érintő bizonyítási anyagnak csak egy részére terjedtek ki. A teljes bizonyítási anyag ismertetésére a 2023. június 6. napján megtartott tárgyaláson történt meg. Ennek oka azonban nem a XVI. r. vádlott tekintetében feltárható hiányosságok voltak, hanem az, hogy az addig távollévő Terhelt13 XIII. r. vádlott ekkor már személyesen jelen volt a tárgyaláson, ezért ismertetni kellett a korábbi tárgyalás anyagát. A tárgyalási jegyzőkönyvből kitűnik, hogy a törvényszék a 326. sorszámú jegyzőkönyvet is ismertette, ami a 2022. október 11. és 13. napjára kitűzött tárgyalási napokról került felvételre. Vagyis ekkor a XVI. r. vádlott jelenlétében ismertetésre került annak a tárgyalásnak az anyaga is, amelyen ő maga nem vett részt. Az ismertetés után a XVI. r. vádlott és védője észrevételt nem tett, az ismertetést kiegészítésére vagy a bizonyítás ismételt felvételére nem tett indítványt. Így az igazolási kérelem elbírálásnak elmulasztása a

XVI. r. vádlottal szemben lefolytatott eljárás érdemére nem hatott ki, a vádlott távollétében megtartott tárgyalás pedig törvényes volt.

[71] A 2023. február 23. napján Terhelt14 XIV. r. vádlott szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg, védője betegsége hivatkozással kimentette távolmaradását. Az elsőfokú bíróság 356-VI. sorszámú végzéssel az igazolási kérelemnek helyt adott, és megállapította, hogy ezen a tárgyalási napon nem vesz fel a XIV. r. vádlottat érintő bizonyítást. Ennek ellenére több olyan okiratot is ismertetett, amelyek az egyesített ügy 1. vádpontjában írtak bizonyításra szolgáltak, ismertette tanú13 tanúvallomását (356. sorszámú jegyzőkönyv 13. oldal), továbbá kihallgatta tanú8 tanút (356. sorszámú jegyzőkönyv 14-15. oldal). Igaz ugyan, hogy ezek a bizonyítékok elsősorban Terhelt16 XVI. r. és Terhelt17 XVII. r. vádlottak cselekvőseivel voltak közvetlen összefüggésben, de az elsőfokú bíróság a tényállás teljes 1. pontja, vagyis az abban foglalt valamennyi részcselekmény vonatkozásában megállapította Terhelt14 XIV. r. vádlott büntetőjogi felelősségét. Így az ő terhére rótt cselekmény a társai által elkövetett bűncselekményektől nem választható el, és ebből következően nem volt olyan bizonyítás, amely őt ne érintette volna.

[72] Ezzel együtt sem vezetett az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére az elsőfokú bíróság fent részletezett eljárása. Ugyanis a XIV. r. vádlott távollétében ismertetett okirati bizonyítékokat a 2022. október 13. napján megtartott tárgyalási napon már ismertette egyszer, tanú13 és tanú8 tanúvallomása pedig nem tartalmazott olyan terhelő bizonyítékot, amely a vád tárgyává tett cselekmény bizonyításához érdemben hozzájárult volna.

[73] Összességben tehát a másodfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy az elsőfokú eljárásban történtek ugyan eljárási szabálysértések, de azok vagy eleve nem hatottak ki az ügy érdemére, vagy pedig már a törvényszék korrigálta azokat a saját eljárásában. Így hatályon kívül helyezést eredményező perjogi sérelem az elsőfokú bíróság eljárásában nem következett be.

[74] A vádlottak személyi körülményeit a másodfokú bíróság a Terhelt20 XX. r. vádlott által a másodfokú nyilvános ülésen tett nyilatkozat és az ügyiratok tartalma alapján a következők szerint pontosítja:

– az Terhelt2 II. r. vádlott korábbi büntetésére vonatkozó adatokat mellőzi;

– Terhelt13 XIII. r. vádlott korábbi büntetései közül a 7. pont alatt írt elítélést mellőzi, egyben azokat kiegészíti azzal, hogy a Fővárosi Törvényszék a 2021. október 5. napján kelt 31.B.396/2020/32. számú ítéletével, ami a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 1.Bf.1/2022/19. számú határozatával 2022. szeptember 15. napján emelkedett jogerőre, pénzmosás büntette miatt mint többszörös visszaesőt 3 év fegyházbüntetésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte. Elkövetési idő: 2016. augusztus 31. A szabadságvesztést a vádlott 2023. március 31. napján kezdte el tölteni, azt várhatóan 2026. március 30. napján tölti ki.

– a Terhelt16 XVII. r. vádlott korábbi büntetéseire vonatkozó adatokat mellőzi;

– Terhelt20 XX. r. vádlott ügyintéző-raktárosként dolgozik a cég50 alkalmazásában, havi bruttó fizetése 350 000 Ft, fekélyes visszér tágulat miatt rendszeres orvosi ellátásra szorul. Korábbi büntetéseit közül a 7. pont alatt írt ítélet büntetés adatait akként javítja, hogy a szabadságvesztés utolsó napja 2012. április 22., a 8. pont alatt írt összbüntetési ítélet adatait pedig akként, hogy a szabadságvesztés utolsó napja 2012. április 22., a feltételes szabadság kezdete 2011. december 9. A 10. pont alatt írt elítélést mellőzi.

[75] Az előéleti adatok fenti módosításának magyarázata, hogy az elsőfokú ítélet a személyi körülmények között feltüntette Terhelt2 II. r. vádlott és Terhelt16 XVI. r. vádlott korábbi elítéléseit, a Terhelt13 XIII. r. vádlottal szemben a Pesti Központi Kerületi Bíróság által hozott, 2018. november 8. napján jogerőre emelkedett büntetővégzést, továbbá a Terhelt20 XX. r. vádlottal szemben a Pesti Központi Kerületi Bíróság által meghozott, 2010. szeptember 2. napján jogerőre emelkedett ítéletet. Azonban ezeket az elítéléseket jelenleg már nem tartalmazza a bűnügyi nyilvántartás. Márpedig a Btk. – elkövetéskor hatályban volt – 97. § (2) bekezdése szerint a büntetőjogi felelősség megállapítására, a kiszabott büntetésre és az alkalmazott intézkedésre vonatkozó adatok hatósági nyilvántartásból való törlése után hátrányos jogkövetkezmény az elítélés miatt már nem állapítható meg az elítélttel szemben. Erre figyelemmel az ítéltábla ezeket az adatokat mellőzte az érintett vádlottak vonatkozásában.

[76] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás a Be. 592. § (2) bekezdés *a)*, *c)* és *d)* pontjaiban írt megalapozatlansági hibákban szenved, ezért az ítéltábla – a Be. 593. § (1) bekezdés *a)* pontja értelmében a rendelkezésre álló iratok tartalma alapján – azt helyesbíti a következők szerint:

– **Az alapügy tényállásának** bevezető részében a 25. oldal 4. bekezdése helyébe a következő szövegrészt illeszti: „Terhelt3 III. r. vádlott 2015. december végén Terhelt9 IX. r. vádlotton keresztül került kapcsolatba Terhelt1 I. r. vádlottal, majd 2016 januárjában Terhelt2 II. r. vádlottal is. Terhelt2 II. r. vádlott ezt követően vonta be Terhelt1 I. r. és Terhelt3 III. r. vádlottat a vele kapcsolatban álló külföldi személyek által elkövetett csalási cselekményekből származó pénzek tisztára mosásába. Terhelt3 III. r. vádlott Terhelt2 II. r. vádlott felkérésére döntött úgy, hogy a külföldi gazdasági társaságoktól megtévesztéssel kicsalt pénzüsszegek fogadására rendelkezésre bocsátja az érdekeltségi körébe tartozó cég6 bankszámláit.” A bevezető részben a 26. oldal 3. bekezdését mellőzi.

– Az I. tényállási pontot (elsőfokú ítélet 26. oldal utolsó bekezdés) kiegészíti azzal, hogy a cég7 gazdasági társaság 2015. július 16. napján adta le az átutalási megbízást, a célszámla Terhelt1 I. r. vádlott bankjánál vezetett bankszámlája volt. Ezt a tényállási pontot (elsőfokú ítélet 27. oldal 2. és 4. bekezdés) akként módosítja, hogy a cég9 nevében eljáró személy 2015. szeptember 17. napján adta le az átutalási megbízást. Az Terhelt1 I. r. vádlott által euró

valutanemben felvett összegek forint ellenértékének megjelöléseinél az MNB jóváírás napján érvényes hivatalos árfolyamát a készpénzfelvétel napján érvényes árfolyamra cseréli.

– A II. tényállási pontot (elsőfokú ítélet 28. oldal 6. bekezdés) akként módosítja, hogy az ott írt forint összegeket a már jogerősen elítélt Terhelt7 helyesen 2015. október 28. és 2015. november 11. napján vette fel ATM-ből.

– A III/2. tényállási pontban (elsőfokú ítélet 31. oldal 7. bekezdés) a terhelt9 r. vádlottnak Terhelt3 által átadott összeget 23 378 770 Ft-ra módosítja.

– A III/3. tényállási pontot (elsőfokú ítélet 32. oldal 7. bekezdés) akként módosítja, hogy Terhelt3 III. r. vádlott 2015. december 14. napján utalta át a 94 000 eurót az cég51 számlájára, ami az utalás napján érvényes MNB árfolyam szerint 29 718 100 Ft-nak felelt meg.

– A III/4. tényállási pontot (elsőfokú ítélet 33. oldal) kiegészíti a következő szöveggel: „Terhelt9 IX. r. vádlott azzal adta át a valótlan tartalmú adásvételi szerződést Terhelt3 III. r. vádlottnak, hogy azt mutassa be a banknak az tranzakció legális voltának igazolása céljából. Terhelt3 III. r. vádlott a szerződés tartalmához igazodva kiállított egy számlát a 307 500 euróról az cég12 nevében 2015. november 20. napjára keltezetten. Terhelt3 III. r. vádlott átadta a szerződést és a számlát terhelt4nek azzal, hogy azokat mutassa be az bank4nél.”

– Ugyanezt a tényállási pontot (elsőfokú ítélet 34. oldal 2. bekezdés) akként módosítja, hogy 2015. december 28. napján Terhelt1 I. r. vádlott és Terhelt4 társaságában Terhelt3 III. r. vádlott is megjelent az bank4 fiókjában.

– A IV. tényállási pontot (elsőfokú ítélet 35. oldal 4. bekezdés és 36. oldal 1. bekezdés) akként módosítja, hogy a terhelt5 V. r. vádlott által valutában felvett készpénz összegek forint ellenértékének megjelöléseinél az MNB jóváírás napján érvényes hivatalos árfolyamát a készpénzfelvétel napján érvényes árfolyamra cseréli. A terhelt5 V. r. vádlott által 2015. december 22. napján felvett 16 000 euró forint ellenértéke helyesen 5 029 120 Ft, a felvett készpénz együttes összege 16 560 270 Ft volt, az 1050 Ft-os vásárlásra helyesen 2016. január 22. napján került sor.

– Az V. tényállási pontot (elsőfokú ítélet 37. oldal 7. bekezdés) akként módosítja, hogy az Terhelt1 I. r. vádlott által valutában felvett készpénz összegek forint ellenértékének megjelöléseinél az MNB jóváírás napján érvényes hivatalos árfolyamát a készpénzfelvétel napján érvényes árfolyamra cseréli.

– A VI/1. tényállási pont (elsőfokú ítélet 38. oldal utolsó bekezdés) első mondatrésze helyébe a felsorolás elé azt illeszti, hogy „A cég20 devizaszámlájára érkezett összegből”.

– A VII. tényállási pontot (elsőfokú ítélet 40. oldal 4. és 8. bekezdés) akként módosítja, hogy a Terhelt3 III. r. vádlott által valutában felvett készpénz összegek forint ellenértékének megjelöléseinél az MNB jóváírás napján érvényes hivatalos árfolyamát a készpénzfelvétel napján érvényes árfolyamra cseréli, a cég24 AG megtévesztés következtében 284 634,17 euró

átutalására adott megbízást az cég6 bank10nál vezetett bankszámlájára, ami az utalás napján 88 458 608 Ft-nak felelt meg.

– Az elsőfokú ítélet 42. oldalán „Az egyes vádlottak az az alábbi bűncselekményből származó összegek megszerzésében vettek részt” kezdetű teljes bekezdés helyébe a következőket helyezi: „Az alapügy I-VII. tényállási pontjaiban kifejtett cselekmények során:

– az Terhelt1 I. r. vádlott által, illetve a megbízása alapján mások által elvégzett átutalások és készpénzfelvételek összege együttesen 234 150 845 Ft volt;

– az Terhelt2 II. r. vádlott megbízása alapján mások által elvégzett utalások és készpénzfelvételek együttes összege 104 785 485 Ft volt;

– a Terhelt3 III. r. vádlott által elvégzett átutalások és készpénzfelvételek együttes összege 104 785 485 Ft volt;

– a terhelt5 V. r. vádlott által elvégzett átutalások és készpénzfelvételek összege együttesen 50 780 680 Ft volt;

– a Terhelt9 IX. r. vádlott által megszerzett összeg 25 878 770 Ft volt, ezen felül összesen 69 605 419 Ft-ra elvégzett átutalásokhoz és készpénzfelvételekhez nyújtott segítséget;

– Terhelt13 XIII. r. vádlott összesen 95 484 189 Ft-ra elvégzett átutalásokhoz és készpénzfelvételekhez nyújtott segítséget.”

– **Az egyesített ügy** I/1. tényállási pontját (elsőfokú ítélet 43. oldal 4. bekezdés) akként módosítja, hogy az ismeretlen tettesek 2015. február 2. és 5. napja közötti időben vették rá a cég31 alkalmazottját a 42 201,49 angol font átutalására, az átutalásra 2015. február 5. napján került, az átutalt összeget 2015. február 6. napján írták jóvá Terhelt15 XV. r. vádlott bank4nál vezetett bankszámláján.

– Az I/2. tényállási pontot (elsőfokú ítélet 45. oldal 2. és 3. bekezdés) akként módosítja, hogy a 12 865 eurót 2016. január 21. napján írták jóvá a cég1. bankszámláján 3 999 972 Ft értékben; ebből az összegből 2016. január 22. napján utalt át a saját bankszámlájára 3 900 000 Ft-ot Terhelt14 XIV. r. vádlott, a tényállási pont utolsó bekezdését mellőzi.

– Az I/3. tényállási pontot (elsőfokú ítélet 46. oldal 1. és 2. bekezdés) akként módosítja, hogy a cég34 megtévesztés következtében 34 360 euró átutalására adott megbízást, ami az utalás napján 10 660 190 Ft-nak felelt meg.

– Az I/4. tényállási pontot (elsőfokú ítélet 46. oldal 3. bekezdés) akként módosítja, hogy az ismeretlen tettesek 2016. február 19. napja előtti időpontban vették rá név16-t a 149 739,51 amerikai dollár átutalására, az átutalásra 2016. február 19. napján került sor, az átutalt

összeget 2016. február 22. napján írták jóvá a cég1. bank3 által vezetett bankszámláján, a külföldi pénzügyintézet az összeg visszautalását kérte, amit a bank3 azért nem tudott teljesíteni, mert a bankszámlán levő pénzösszeget az ügyészség lefoglalta.

– Az I/5. tényállási pontot (elsőfokú ítélet 46. oldal 6. bekezdés és 47. oldal 2. bekezdés) akként módosítja, hogy az ismeretlen tettesek 2016. február 22. napja előtti időpontban vették rá a cég2 nevében eljáró személyt az átutalások teljesítésére, a 15 210,37 amerikai dollárt 2016. február 22. napján, a 64 721,83 amerikai dollárt 2016. február 23. napján írták jóvá a cég1. bank3nál vezetett bankszámláján, a 15 210,37 amerikai dollárt az ügyészség lefoglalta, a 64 721,83 amerikai dollárt a bank3 2016. február 29. napján a külföldi pénzügyintézetnek visszautalta.

– Az ítélet 47. oldalán a II. tényállási pontig terjedő „Az egyes vádlottak az az alábbi bűncselekményből származó összegek megszerzésében vettek részt” kezdetű teljes bekezdés helyébe a következőket helyezi: „Az egyesített ügy I/1-5. tényállási pontjaiban kifejtett cselekmények során:

– az Terhelt2 II. r. vádlott megbízása alapján mások által elvégzett utalások és készpénzfelvételek összege 20 774 000 Ft volt;

– a Terhelt14 XII. r. vádlott által, illetve az megbízásából elvégezni kívánt átutalások és készpénzfelvételek összege 20 774 000 Ft volt;

– a Terhelt16 XVI. r. vádlott által végrehajtani kívánt készpénzfelvétel és az ő közreműködésével végrehajtott átutalások összege 20 774 000 Ft volt;

– a Terhelt17 XVII. r. vádlott közreműködésével elvégezni kívánt készpénzfelvétel és végrehajtott átutalás összege 20 774 000 Ft volt.”

[77] Az így kiegészített és helyesbített tényállás már mindenben megalapozott, hiánytalan és hibátlan, téves ténybeli következtetést sem tartalmaz, így a Be. 591. § (1) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

[78] Az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének mindenben eleget tett, valamennyi, a vádlottak által vitatott tények szempontjából releváns bizonyítékot a tárgyalás anyagává tett.

[79] Terhelt14 XIV. r. vádlott védője kifogásolta két bizonyítás elmaradását – anélkül azonban, hogy az elsőfokú ítélet részbeni felderítetlenségére hivatkozott volna.

[80] A védő álláspontjával szemben annak nincs semmilyen jelentősége a családi cselekmény bizonyíthatósága szempontjából, hogy ki és milyen körülmények között tett feljelentést, és az melyik nyomozó hatósághoz mikor jutott el. E körben a XIV. r. vádlott védője maga sem terjesztett az ítéltábla elé olyan érveket, amelyek az álláspontjának elbírálást befolyásoló, a vádlott büntetőjogi felelősségére kiható jellegét alátámasztották volna. Az arra való hivatkozás, hogy szokatlan a feljelentő eljárása, még önmagában nem elegendő, hiszen a feljelentés megtételének körülményei és az abban leírt cselekmény megvalósulása között még csak közvetett összefüggést sem lehet felfedezni. Ezért a másodfokú bíróság elutasította a terhelt 9 és tanú18 tanúként kihallgatására tett védői indítványt.

[81] Indítványozta továbbá a védő azt, hogy a másodfokú bíróság a nyomozati iratok 3. kötet 151-260. oldalán található írásbeli kivonatokat felolvasással tegye a bizonyítás anyagává, arra hivatkozással, hogy az elsőfokú bíróság azt elmulasztotta. Az ügyiratok tartalma alapján megállapítható, hogy a 2022. október 13. napján tartott tárgyalási napon a törvényszék ismertette a védői indítványban szereplő kivonatokat (326. sorszámú jegyzőkönyv 13-14. oldal), az ismertetésre észrevételt csupán a XIX. r. vádlott védője tett, az ismertetés kiegészítését, bármely részének a felolvasását senki – így a jelenlevő XIV. r. vádlott védője sem – indítványozta.

[82] Az ügyben elrendelt titkos adatszerzés végrehajtásakor hatályos régi Be. 206. § (2) bekezdése szerint a titkos adatszerzés végrehajtásáról készített jelentés a nyomozás irataihoz történő csatolást követően az okiratra (116. §) vonatkozó szabályok szerint használható fel bizonyítékként. Hasonló szabályozást tartalmaz a hatályos eljárási törvény is: a Be. 243. § (1) bekezdése szerint a leplezett eszköz alkalmazásáról jegyzőkönyvet vagy feljegyzést kell készíteni. Mindkét szabályozás alapján az körvonalazható, hogy a titkos adatszerzés (leplezett eszköz alkalmazása) eredményét a bíróság elsősorban az arról készített jelentés, feljegyzés vagy jegyzőkönyv alapján rekonstruálja a tárgyaláson. Sem a régi, sem pedig a hatályos Be. nem írja elő kötelezően az eszközalkalmazás során technikai eszközzel rögzített adatok közvetlen tárgyalás anyagává vételét.

[83] Az eszközalkalmazásról felvett jegyzőkönyv, feljegyzés és jelentés okirati bizonyíték, amelyet a bíróság a Be. 531. § (1) bekezdése szerint ismertetéssel tesz a tárgyalás anyagává. Az ismertetés mint eljárásjogi jogintézmény dogmatikai fogalma évtizedek óta változatlan: az eljárás korábbi szakaszában felvett kihallgatási jegyzőkönyvből vagy az okirati bizonyítékból a bizonyítás szempontjából releváns részek közlése a tárgyaláson jelen levő eljárási szereplőkkel. A releváns részek kiválogatása óhatatlanul magában foglal egy előzetes szűrést, amely során az ügyet tárgyaló bíró meghatározza, mely részeknek van olyan jelentősége, amely indokolja azok tárgyaláson való közlését. Egyebekben az ismertetés lényege alapján az érintett okirati bizonyíték teljes tartalma felhasználható bizonyítékként, nem pedig kizárólag a tárgyaláson közölt részek. Az ismertetés kontrollja az ügyész és a védelem tárgyalási jelenléte: bármelyik eljárási szereplő jelezheti, ha megítélése szerint a bíró által közölt részekben túlmenően is vannak olyan releváns adatok, amelyek közvetlen észlelése nélkül a bizonyítás nem lehet teljes. A büntetőeljárás jogi végzettséggel rendelkező szereplői ezt nyilvánvalóan tudják, a vádlott pedig a tárgyalás elején vele közölt figyelmeztetésből tudomást szerez észrevételezési, indítványtételi jogáról.

[84] Jelen ügyben a XIV. r. vádlott védője által az ítéltábla előtt tett indítványban jelzett okirati bizonyítékot a törvényszék törvényesen tette a tárgyalás anyagává, és biztosította azt is, hogy az erre jogosultak indítványtételi, észrevételezési jogukkal éljenek. A tárgyaláson senki nem jelezte, hogy az ismertetés hiányos lett volna, e körben sem észrevétel, sem indítvány nem hangzott el. Erre figyelemmel az ítéltábla nem tudott olyan hiányosságot feltárni az elsőfokú bíróság eljárásában, ami szükségessé tenné további bizonyítás lefolytatását a másodfokú eljárásban, és ilyenre a konkrétumok szintjén a védő sem hivatkozott, ezért a titkos adatszerzés eredményét rögzíti okirati bizonyítékok felolvasására, vagy a hanganyagok lejátszására irányuló védői indítványt elutasította.

[85] Az elsőfokú bíróság a tárgyaláson felvett bizonyítás anyagát az elsőfokú ítéletben irathúen hivatkozta, azonban indokolásában nem tért ki több, a büntetőjogi főkérdés szempontjából lényeges bizonyítási eszközre. Az egyes bizonyítékok törvényességét és hitelességét ellenőrizte, ebben a kérdésben túlnyomórészt helyes álláspontot foglalt el, azonban a titkos adatszerzés felhasználhatósága kapcsán nem minden esetben jutott a perrendi szabályokkal összhangban álló következtetésekre.

[86] Az elsőfokú bíróság részletesen és az irányadó jogszabályokat helyesen értelmezve foglalt úgy állást, hogy az alapügyben engedélyezett titkos adatszerzés eredménye kizárólag az I. és II. r. vádlottakkal szemben használható fel (elsőfokú ítélet 55. oldal). Ezzel az elsőbírói állásponttal az ítéltábla is maradéktalanul egyetértett.

[87] Az egyesített ügyben is vizsgálta a törvényszék a titkos adatszerzés eredményének felhasználhatóságát (elsőfokú ítélet 56. oldal), következtetéseivel a másodfokú bíróság is alapvetően egyetértett. A Budai Központi Kerületi Bíróság engedélyező végzése alapján megállapítható, hogy Terhelt14 XIV. r., Terhelt15 XV. r. és Terhelt16 XVI. r. vádlottakkal szemben pénzmosás büntette miatt 2016. március 2. napjától, terhelt19. r. vádlottal szemben szintén pénzmosás büntette miatt 2016. március 25. napjától volt engedély telefon lehallgatásra. Az elsőfokú bíróság helyesen vezette le, hogy a személyi összefüggés folytán a XIV. és XIX. r. vádlottak terhére rótt csalási cselekmény bizonyítására is felhasználható a lehallgatási anyag. Azt is helyesen értékelte, hogy a tárgyi összefüggés miatt a pénzmosás bizonyítására felhasználható a titkos adatszerzés eredménye Terhelt17 XVII. r. vádlott tekintetében is.

[88] Az elsőfokú bíróság azt is kifogástalanul felismerte, hogy Terhelt18 XVIII. r. és Terhelt20 XX. r. vádlottak személyére nem volt engedélyező végzés, és őket nem az engedélyben szereplő pénzmosás büntettével vádolta meg az ügyészség. Ezért esetükben sem személyi, sem tárgyi összefüggés nem állapítható meg, vagyis a titkos adatszerzés eredménye az ő bűnösségük bizonyítására nem használható fel. Ennek a helyes eljárásjogi álláspontnak a következményeit azonban nem mindenhol érvényesítette a bizonyítékok értékelése során. Erről az ítéltábla a későbbiekben fog részletesen számot adni.

[89] Az elsőfokú bíróság a törvényes bizonyítékok bizonyító erejét egyenként is vizsgálta, majd elvégezte a bizonyítékok összevetését is. Indokolási kötelezettségét a Be. 561. § (3) bekezdés *d)* pontjában írtak betartásával a szükséges mértékben teljesítette, bemutatta a rendelkezésre álló bizonyítékokat, és állást foglalt a tekintetben is, hogy egyes bizonyítékokat a tényállás megállapításakor mely okból fogadott vagy vetett el. Az indokolási kötelezettség részbeni megsértésének tekintendő azonban az, hogy számos okirati bizonyíték tartalmával nem foglalkozott a törvényszék annak ellenére, hogy azok a tényállás megállapítása szempontjából relevanciával bírtak. Ez a hiányosság azonban nem járt az indokolási kötelezettség hatályaon kívül helyezést eredményező megsértésével, az a másodfokú eljárásban az ügyiratok tartalma alapján pótolható volt.

[90] A védők által benyújtott fellebbezések az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást támadták. Az ilyen perorvoslati támadás kizárólag akkor vezethet eredményre, ha az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat hiányosan értékelte, iratellenes megállapításokat tett, tényből tényre helytelenül következtetett, vagy egyéb logikai hibát vétett. Az ítéltábla azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság mérlegelő tevékenysége az eljárási törvény előírásainak lényegében megfelel, de az általa megállapított tényállás hiányos, az iratellenességből és téves ténybeli következtetésekből fakadó, és így a másodfokú eljárásban orvosolható hibákban szenved [Be. 592. § (2) bekezdés *a)*, *c)* és *d)* pont]. Ezek a hibák és hiányosságok azonban érintettek olyan tényeket is, amelyek kihatással voltak a vádlottak által elkövetett bűncselekmények jogi minősítésére.

[91] Az I. r. vádlott védője kifogásolta, hogy a törvényszék a bizonyítékok értékelése során elsősorban a vádlotti védekezéseket kívánta cáfolni, azonban a védekezés esetleges elvetése még nem pótolja azt az elvárást, amely szerint a nyomozó hatóságnak kell a terhelt bűnösségét bizonyítania, nem pedig a vádlottnak a saját ártatlanságát. Hasonló érvelést vezetett elő a XIV. r. vádlott védője: a büntetőeljárásban a terhelt nem köteles sem az igazmondásra, sem az ártatlansága bizonyítására, ennek ellenére az elsőfokú bíróság a bizonyítási hiányosságokat a vádlottak terhére róta. A XIX. r. vádlott védője hasonló ténybeli alapon azt kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság az általa elképzelt bűnös konstrukció mellé kívánta a tényeket felsorakoztatni.

[92] Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok mérlegelését arra fűzte fel, hogy a vádlottak vallomásai milyen hitelességi problémákkal terheltek. Ennek vizsgálata természetes része a bizonyítékok teljes körű értékelésének, azonban a védők alappal kifogásolták, hogy a törvényszék logikai levezetése azt a látszatot kelti, mintha megelégedett volna a vádlotti vallomások cáfolatával, és ebből vonta le a következtetést a bűnösségükre.

[93] A Be. az Alapvető Rendelkezések között a bizonyítás alapvetéseinél rögzíti, hogy a vád bizonyítására a vádló köteles, és a terhelt nem kötelezhető az ártatlanságának bizonyítására [Be. 7. § (1) és (2) bekezdés]. Ezt azt jelenti, hogy a terhelt nem köteles, de jogosult az ártatlanságát alátámasztó bizonyítékokat felkutatni, biztosítani, és ezek vizsgálatát

indítványozni. Amennyiben a terhelt nem él e jogosítványával, és meg sem próbálja cáfolni a terhelő bizonyítékokat, ez a terhére sem az eljárás során, sem az ügydöntő határozatban nem róható. Ezt a követelmény a Kúria úgy fogalmazta meg, hogy ha a vádlott hallgat, akkor ebből nem lehet a számára terhelő körülményre következtetni, de számára kedvezőre sem – a hallgatás önmagában azt jelenti, hogy adott valóságelem vonatkozásában a terhelttől származó igazolás nincs (BH2021. 35.).

[94] Mindebből az is következik, hogy a vádlott terhére az sem róható, ha sikertelenül próbálkozik meg ártatlansága bizonyításával (hiszen arra eleve nem is lett volna köteles), és ebben az esetben is terheli a vádlót a vád bizonyítására vonatkozó eljárásjogi kötelezettség. Vagyis önmagában az, hogy a vádlott szavahihetősége megdőlt, és védekezése hiteltelen, nem enged egyenes következtetést a vádban foglalt tények valóságára. Ezzel együtt is a vádlotti védekezés hiteltelenségének értelemszerűen kiemelt jelentősége van a bizonyítékok értékelése során, de az soha nem lehet egyedüli érv a vádlott bűnössége mellett.

[95] A fentiek előrebocsátása után megvizsgálva az elsőfokú bíróság által adott indokolást azt lehet rögzíteni, hogy a törvényszék az általa választott indokolási technikából következően számos esetben olyan tények magyarázatát várta el a vádlottaktól, amelyekre reálisan nem tudhattak választ adni. Így a büntetőügy terheltjétől nem várható el annak megmagyarázása, hogy mások miért tesznek rá terhelő vallomást. A terhelő vallomás mögött meghúzódó motivációt nem a vádlottnak, hanem a vallomást tevő személynek kell tudnia hiteltérdemlő módon megmagyaráznia. Hasonló módon a törvényszék több ponton különböző okirati bizonyítékokból kiolvasható adatok magyarázatát várta volna el a vádlottaktól, vagy bizonyos, a törvényszék által logikusnak, életszerűnek tartott események, intézkedések megtételének elmaradását kérte rajtuk számon anélkül, hogy részletesen levezette volna, az adott helyzetben általa ideálisnak tartott viselkedéstől való eltérés miért eredményez terhelő bizonyítékot az adott vádlott tekintetében. Olyan érveléssel is találkozni az elsőfokú ítéletben, ahol a törvényszék azt róta a vádlottak terhére, hogy nem adtak magyarázatot a terhükre rótt cselekmények és más pénzmosási cselekmények közötti hasonlóságokra, az egyes ügyekben kifejtett védekezések közös pontjaira. Ez szintén helytelen logikai levezetés, mert ugyan valóban hasznos lehet felismerni az ügy tárgyát képező bűncselekmény tipikus elkövetési körülményeit, azok megjelenésére ismét csak nem a vádlottaktól kell magyarázatot várni.

[96] Valójában azonban az elsőfokú bíróság ezzel a logikailag fordított érveléssel az egyes vádlotti védekezésekkel szemben saját maga által támasztott érveket fogalmazta csak meg. Ilyen megközelítésből és értelmezéssel pedig az elsőfokú bíróság által tett kritikai bírálatok döntő része helytálló.

[97] Ezért az ítéltábla nem tudott azonosulni azzal a védői állásponttal, amely szerint az elsőfokú bíróság a vádlottak bűnösségéből indult ki, és megelégedett a védekezések cáfolatával. Az elsőfokú ítélet indokolása ebből a szempontból kétségtávol nem a legjobban megválasztott megfogalmazással mutatja be a rendelkezésre álló bizonyítékokat, de ettől függetlenül is pontosan kitűnik abból, hogy az egyes vádlotti vallomásokat milyen okokból (a megválaszolatlanul hagyott kérdésekkel felvetett érvek mentén) tartotta hiteltelennek, és mely

bizonyítékokkal vetette össze a törvényszék, ez utóbbiak miatt vonják kétségbe a bűnösségüket tagadó vádlottak szavahihetőségét. E körben komoly jelentősége van annak, hogy a pénzmosás miatt indult büntetőügyekre jellemző módon számos tény objektív adatok, ti. a banki tranzakciókra beszerzett okirati bizonyítékok cáfolhatatlan tartalma alapján rögzíthetők az ítéleti tényállásban.

[98] Az elsőfokú bíróság azt helyesen ismerte fel, hogy az ügy eldöntésének központi kérdése nem az, hogy a vádiratban írt tranzakciókat végrehajtották-e, hiszen ezeket a tényeket a pénzintézetek által szolgáltatott, illetve a nemzetközi jogsegélyek keretében beszerzett adatok megnyugtató módon igazolják. Így tehát helyesen építette fel arra a törvényszék az indokolását, hogy a vádlottak tudattartalma, elsősorban annak tudata, hogy a pénzügyi tranzakciókkal érintett pénzösszegek bűncselekmény elkövetéséből származnak, milyen bizonyítékok alapján állapítható meg. Ennek vizsgálata során pedig értelemszerűen felértékelődik a vádlottak által kifejtett védekezés hitelessége.

[99] Az is megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság túlnyomórészt helyesen ismerte fel, hogy milyen bizonyítékok hozhatók összefüggésbe az egyes vádlottak által tett vallomásokkal, és az egymásnak ellentmondó bizonyítékok összevetése is alapvetően helyes volt. Azonban a bizonyítékok értékelésének helyes logikája inkább az lett volna, hogy ezek a tények, és az elsőfokú bíróság által a magyarázat elvárása helyett valójában kritikaként megfogalmazott további érvek együttesen mely pontokon cáfolják a vádlottak védekezését, és hogy ez miért vezet arra a következtetésre, hogy az adott vádlott szavahihetetlen, továbbá hogy a terhelő bizonyítékok – a vádlott vallomásától függetlenül is – milyen módon támasztják alá a bűncselekmény elkövetésére irányuló szándékot – ahelyett a nyilvánvalóan helytelen, és az elsőfokú bíróság ténylegesen el is végzett értékelő tevékenységét nem tükröző megfogalmazás helyett, hogy a vádlottaknak milyen tényeket kellett volna megmagyaráznia.

[100] Mindemellett az elsőfokú ítélet indokolásában több tényállási pontnál elsikkadtak lényeges okirati bizonyítékok, sok esetben azok, amelyek alapján – a fentiek szerint – az egyes részcselekmények büntetőjogilag releváns tényei önmagukban, a személyi bizonyítékok értékelése nélkül is megállapíthatók voltak. Emellett az elsőfokú bíróság ezen tények tekintetében több esetben hiányosan, illetve az ügyiratok tartalmával nem egyező módon rögzített adatokat az elsőfokú ítélet tényállásában.

[101] Az elsőfokú bíróság által „alapügy”-ként megjelölt első vádiratra vonatkozó bizonyítékokat illetően a következőket emeli ki a másodfokú bíróság.

[102] Az I. tényállási pontjában a cég⁷ gazdasági társaság sérelmére elkövetett cselekményre vonatkozó tényeket az elsőfokú bíróság hiányosan rögzítette: abban nem szerepel az átutalás dátuma, és – nyilvánvaló elírás folytán – az I. r. vádlott bankszámláját vezető bank teljes neve. Ezeket az adatokat a bankl által küldött tájékoztatások alapján pótolni lehetett. Némiképp hiányosan is hivatkozta az okirati bizonyítékokat az elsőfokú

bíróság, ugyanis a releváns bizonyítékok számbavétele során kimaradt az I. r. vádlott által megtett nyilatkozat, amelyben a bankszámlájára érkezett összeg visszautalásához járult hozzá.

[103] A cég⁹ sérelmére elkövetett bűncselekménnyel és az abból származó, az I. r. vádlott bankszámláján jóváírt összeg további sorsával kapcsolatos bizonyítékokat az elsőfokú bíróság lényegében teljesen egészében mellőzte ítélete indokolásában. Ezzel a részselekménnyel csupán egy bekezdésben foglalkozott (elsőfokú ítélet 64. oldal 3. bekezdés), és abban is kizárólag a jóváírás tényét rögzítette, valamint azt, hogy a visszautaláshoz az I. r. vádlott nem járult hozzá. Ezért ezen a ponton az elsőfokú ítélet indokolása több kiegészítést igényel a következők szerint.

[104] A bank⁶ által adott tájékoztatásokból megállapítható, hogy a cég⁹ 2015. szeptember 17. napján indította az átutalást, az ennek nem megfelelő dátumot az ítélet tényállásában javítani kellett. Az átutaláshoz kapcsolódó SWIFT-üzenet alapján megállapítható továbbá, hogy az átutalt összeg visszautalását a külföldi bank arra hivatkozással kérte, hogy az csalás eredményeként került átutalásra az I. r. vádlott bankszámlájára. Az üzenetek bizonyítják továbbá azt is, hogy az I. r. vádlott nem járult hozzá a visszautaláshoz.

[105] A II. tényállási pontban az elsőfokú bíróság azt rögzítette, hogy Terhelt⁷ VII. r. vádlott 2015. október 30. napján 150 000 Ft-ot, 2015. november 13. napján 70 000 Ft-ot vett fel készpénzben a bankszámlájáról. Ez csak részben felel meg az ügyiratok tartalmának, ugyanis az bank⁴ által küldött tájékoztatás alapján megállapítható, hogy a készpénzfelvételekre 2015. október 28. napján és 2015. november 11. napján került sor (a tényállásban rögzített dátumok a könyvelési időpontnak felelnek meg). Kiegészítendő azzal az elsőfokú ítélet indokolása, hogy az bank⁴ által küldött tájékoztatás alapján a görög gazdasági társaságtól érkezett utalás jóváírásának napja és a jóváírt összeg, továbbá az I. r. vádlott bankszámlájára teljesített utalás dátuma és összege is megállapítható.

[106] A III. tényállási pontban az elsőfokú bíróság több tény is rögzített a sértett¹ sérelmére elkövetett bűncselekmény tekintetében (elsőfokú ítélet 30. oldal 1-3. bekezdés), azonban ezek bizonyítékaival egyáltalán nem foglalkozott. Ezért a másodfokú bíróság kiegészíti az elsőfokú ítélet indokolását azzal, hogy a sértett¹ által tett feljelentés és az azokhoz mellékelt okirati bizonyítékok, elsősorban a 307 500 euró kifizetéséhez vezető tárgyalásokról szóló e-mail és egyéb üzenetváltások, a sértett által a pénzintézetek felé tett nyilatkozatok, és az azok alapján elküldött SWIFT-üzenetek támasztják alá azt a ténymegállapítást, hogy az cég¹² bank⁴nál vezetett számlájára utalt összeg bűncselekmény elkövetéséből származik. Ezen okirati bizonyítékok alapján tisztázható az is, hogy az ügyletben megrendelői pozícióban a sértett¹ által vezetett cég⁵² nevű pakisztáni honosságú gazdasági társaság volt, de a 307 500 euró elutalására a sértett¹, mint magánszemély néven vezetett bankszámláról került sor. Az utaláshoz kapcsolódó SWIFT-üzenetek, továbbá az bank⁴ által küldött tájékoztatások alapján rögzíthető a pénzösszeg jóváírása az cég¹² bankszámláján.

[107] Az elsőfokú bíróság a III/1. tényállási pontban azt rögzítette, hogy Terhelt4 Terhelt3 III. r. vádlott kíséretében vette fel az cég12 számlájáról az összesen 6 millió Ft-ot (elsőfokú ítélet 30. oldal 4. bekezdés). A bizonyítékok értékelésnél a törvényszék egy rendőri jelentés tartalmára hivatkozva vezette le azt, hogy Terhelt4 2015. december 10. napján két részletben összesen 2 millió Ft-ot vett fel, de sem Terhelt3 III. r. vádlott szerepe, sem pedig a fennmaradó 4 millió Ft vonatkozásában nem hivatkozott egyetlen bizonyítékra sem. Ezért az elsőfokú ítélet indokolása kiegészítendő azzal, hogy az bank4 által küldött tájékoztatások, elsősorban az érintett gazdasági társaság bankszámlaforgalmára, valamint a három pénztári kifizetésre rendelkezésre álló okirati bizonyítékok alapján rögzíthető a pénzfelvételek dátuma és összege, valamint azt a tény, hogy azokat Terhelt4 hajtotta végre. A pénzügyi intézet által megküldött biztonságikamera-felvételek alapján az is megállapítható, hogy Terhelt3 III. r. vádlott mindegyik alkalommal elkísérte a bankfiókba a feleségét, és a 1,5 millió Ft-os tranzakcióhoz kapcsolódó felvételen jól láthatóan ő teszi el a kabátzsebébe a készpénzt tartalmazó borítékot.

[108] A III/2. tényállási pont kapcsán hasonló hiányosságok tárhatók fel. A tényállás rögzíti azt a tényt, hogy Terhelt3 III. r. vádlott átutalt az cég12 számlájáról 75 000 eurót az cég6 számlájára (elsőfokú ítélet 30. oldal 7. bekezdés), majd azzal különböző banki műveleteket végzett, illetve végeztetett név22val (elsőfokú ítélet 31. oldal). Azonban az ezen ténymegállapításokra vonatkozó közvetlen bizonyítékokat nem részletezte ítéletében, csupán a banki adatokat részlegesen feldolgozó rendőri jelentésekre hivatkozott. Ez két okból sem felel meg a bizonyítékértékelés bírói gyakorlatban kialakult szabályainak. Először is a különböző adatokat feldolgozó rendőri jelentések származékos bizonyítékok, amelyek már a nyomozó hatóság bizonyítékértékelési tevékenységét tükrözik, így nem feltétlenül találkozunk azok tartalma a bíróságtól elvárt mérlegelési tevékenységgel. Másrészt a törvényszék által hivatkozott rendőri jelentések nem minden releváns bizonyítékot dolgoztak fel, számos, az elsőfokú ítélet tényállásában megállapított tényre vonatkozó bizonyítékok nem azokban találhatók meg.

[109] Ezért az ítéltábla kiegészíti a bizonyítékok értékelését azzal, hogy az bank4 és az bank10 által megküldött, a két említett gazdasági társaság bankszámláira vonatkozó adatszolgáltatások alapján rögzíthető az átutalások és készpénzfelvételek dátuma, összege és az érintett bankszámlák száma, továbbá a készpénzfelvételeket végrehajtó személyek neve.

[110] A törvényszék ítélete 97. oldalán hiánytalanul hivatkozta a szlovák hatóságok által teljesített európai nyomozási határozat folytán megküldött okiratok közül a releváns bizonyítékokat, azonban azok értékelése kissé elnagyolt. tanú14 tanú vallomásából azt kell kiemelni, hogy a cég14 és az cég12 között nem volt semmilyen jogviszony, a szlovák cég ügyvezetője sem a magyar céget, sem annak tulajdonosait és ügyvezetőjét nem ismerte, velük soha nem beszélt. Ez azért lényeges bizonyíték, mert ebből következik annak tényállásbeli rögzítése, hogy a két gazdasági társaság között valójában nem volt semmilyen üzleti-gazdasági kapcsolat, így a 2015. december 15. napjára keltezett megbízási szerződés tartalma valótlán.

[111] A Terhelt9 IX. r. vádlottnak átadott összeg tekintetében a törvényszék számítási hibát vétett. Ennél a tényállási pontnál 27 378 770 Ft átadását rögzítette, amely összeg magában foglalja a 2015. december 11. napján a III. r. vádlott és felesége által készpénzben feltett 4 000 000 Ft-ot is. Azonban ennek az összegnek az átadását az elsőfokú bíróság már rögzítette a III/1. tényállási pontnál is (elsőfokú ítélet 30. oldal 6. bekezdés), ezért azt a III/2. tényállási pontnál a számítás során figyelmen kívül kellett hagyni.

[112] A III/3. tényállási pontnál hasonló problémák azonosíthatók: a törvényszék a személyi bizonyítékokon kívül szinte kizárólag rendőri jelentéseket használt fel bizonyítékként, amelyek alapján azonban a banki tranzakciók hiánytalanul nem rekonstruálhatók. Ezért a másodfokú bíróság itt is kiegészíti a törvényszék által adott indokolást: az cég12 számlájáról az cég15 számlájára történt utalásra, illetve a Terhelt8 által lebonyolított készpénzfelvételek dátumára és összegére vonatkozó adatokat az bank4 és a bank3 által közölt tájékoztatások, elsősorban az érintett bankszámlák forgalmára rendelkezésre álló adatok alapján állapította meg a bíróság. Ezen adatok alapján az rögzíthető, hogy az átutalási megbízást 2015. december 14. napján adták a banknak, szemben az elsőfokú bíróság által rögzített egy nappal korábbi dátummal. Ezt a kisebb iratellenességet a hivatkozott bizonyítékok alapján javította az ítéltábla a tényállásban.

[113] A III/4. tényállási ponthoz kapcsolódó bizonyítékértékelés szintén hiányos, ami ennél a tényállási pontnál már a tényállás hiányosságát is eredményezte. Az elsőfokú bíróság ezen részcsелеkmény kapcsán Terhelt3 III. r. vádlott bűnösségét felbujtóként elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében állapította meg (elsőfokú ítélet 161. oldal 4. bekezdés). Azonban a tényállás semmilyen vádlotti magatartást nem rögzít e körben: az elsőfokú bíróság megelégedett annak leírásával, hogy a III. r. vádlott jelezte Terhelt9 IX. r. vádlottnak azt, hogy kérték a pénzösszeg visszautalását, ezért a IX. r. vádlott átadta a III. r. vádlottnak a valótlán tartalmú szerződést, és később ezt a szerződést Terhelt4 bemutatta a pénzintézetben.

[114] A valótlán tartalmú szerződés átadása önmagában nem jelent felbujtói magatartást. Ez – az egyéb tényektől függően – lehet bűnsegédi magatartás is, de az sem kizárt, hogy ezzel még sem a III., sem a IX. r. vádlott nem valósított meg bűncselekményt. A felbujtói magatartás megállapíthatóságához a törvényszéknek be kellett volna mutatnia azokat a bizonyítékokat, amelyek alapján megállapítható, hogy terhelt4ban a III. r. vádlott váltotta ki a szándékot a hamis magánokirat felhasználására, és a III. r. vádlott erre irányuló szándékát pedig a IX. r. vádlott alakította ki. Erről sem a bizonyítékok értékelésénél, sem pedig a tényállásban nem számolt be az elsőfokú bíróság. További probléma, hogy a törvényszék a nyomozati iratok II. kötetének 199. oldalát hivatkozta be ítéletében annak bizonyítékaként, hogy Terhelt4 bemutatta a valótlán tartalmú szerződést a bankban. Azonban a nyomozati iratok hivatkozott oldalán ilyen bizonyíték nem található, a II. kötetben nincs 199. oldal, a folyamatosan oldalszámozott nyomozati iratok 199. oldalán egy díjmegállapító határozat található.

[115] Az elsőfokú bíróság arra is hivatkozott, hogy a szerződés és a számla bemutatását a VII. kötet 4807. oldalán található rendőri jelentés is igazolta. Azonban ez a jelentés csupán rögzíti azt a tényt, hogy az iratok között megtalálható a sértett1 és az cég12 között létrejött adásvételi szerződés és az ahhoz tartozó 307 500 euróról kiállított számla eredeti példánya.

Az I. r. vádlott lakásában tartott házkutatásról felvett jegyzőkönyv és a 2017. február 14. napján kelt gyanúsított kihallgatási jegyzőkönyv alapján megállapítható, hogy ezeket az iratokat Terhelt1 I. r. vádlottól foglalták le, ezért az iratok megléte nem bizonyítja, hogy azokat a pénzügyi eljárást előtt fel is használták.

[116] A törvényszék hiányos levezetésével szemben a kérdéses szerződés felhasználását a egyéb érdekelt2 Pénzmosás Elleni Információs Iroda által a nyomozó hatóságnak adott, az érintett pénzügyi eljárástól származó információkat feldolgozó tájékoztatás bizonyítja. A tájékoztatás mellékletét képezi a szerződés és a számla másolati példánya, ami értelemszerűen kizárólag akkor juthatott a pénzügyi eljárást birtokába, ha azokat bemutatták neki. Az iránt nem merülhet fel észszerű kétely, hogy a pénzügyi eljárást pontos adatot közölt akkor, amikor az iratok bemutatását az cég12 képviselőjére jogosult Terhelt4 személyéhez kötötte.

[117] Azonban ezek az adatok még mindig nem bizonyítják azt, hogy terhelt4t Terhelt3 III. r. vádlott vette rá az iratok bemutatására, ahogy azt sem, hogy a III. r. vádlott erre irányuló szándékát pedig a IX. r. vádlott váltotta ki. Ezek a tényeket logikai következtetés útján lehet megállapítani: Terhelt3 III. r. vádlott következetes vallomást tett arra, hogy a szerződést Terhelt9 IX. r. vádlottól kapta meg, az már a vevő részéről alá volt írva, azt ő és a felesége szintén aláírták, de a felesége nem tudott arról, hogy mi van a háttérben. Ebből a logikai szabályai szerint kizárólag az következhet, hogy Terhelt3 III. r. vádlott volt az, aki megkérte terhelt4t a szerződés és a számla bemutatására. A III. r. vádlott vallomása alapján az is megállapítható, hogy neki Terhelt9 IX. r. vádlott adta át a szerződést. Észszerű kételyt nem lehet támasztani az iránt sem, hogy a IX. r. vádlott azért adta oda a szerződést a III. r. vádlottnak, hogy azt a banki ügyintézés során felhasználják. Az is megállapítható, hogy a III. r. vádlottnak korábban ilyen szándéka nem volt, kifejezetten a IX. r. vádlott ráhatására döntött úgy, megkéri a feleségét az iratok bemutatására.

[118] A fenti ténybeli következtetések útján már kétséget kizáró módon bizonyítható az iratok felhasználása mögött húzódó események pontos lefolyása. Ezek tényállásbeli rögzítése sem maradhat el, ezt a másodfokú bíróság pótolta.

[119] Az elsőfokú bíróság a IV. tényállási pontban azt rögzítette, hogy név25 cseh vállalkozót megtévesztéssel vették rá a 186 247,82 amerikai dollár átutalására terhelt5 V. r. vádlott bankszámlájára, azonban az erre vonatkozó bizonyítékok értékelésével egyáltalán nem foglalkozott ítélete indokolásában. Ezért azt a másodfokú bíróság kiegészíti azzal, hogy a cseh nyomozó hatóság által jogsegély keretében megküldött okirati bizonyítékok tartalma alapján állapítható meg az, hogy az V. r. vádlott bankszámlájára csalási cselekmény elkövetéséből származó pénzügyi összeget utaltak át.

[120] Egyebekben az elsőfokú bíróság bizonyítékértékelési tevékenysége a banki tranzakciók tekintetében ennél a tényállási pontnál csaknem teljes volt, az csupán kisebb kiegészítéseket igényel. Így ki kell emelni azt, hogy a bank6 és a bank1 tájékoztatásai szerint az V. r. vádlott nevén vezetett és a vád tárgyává tett cselekményekhez kapcsolódó bankszámlákon érdemi forgalom sem a jelen ügyben vizsgált tranzakciók előtt, sem az után nem volt, mindegyik bankszámla lényegében már üres volt akkor, amikor a nyomozó hatóság le akarta foglalni az azokon levő pénzügyi összegeket. Ennek a ténynek azért van nagyobb

jelentősége, mert így következtetést lehet vonni arra, hogy az V. r. vádlott – szemben védekezésével – nem az üzleti tevékenysége során használta ezeket a bankszámlákat, azok kifejezetten a pénzmosási cselekményekhez köthetők.

[121] Ez a tényállási pont szinte teljes egészében megalapozott, abban annyi pontatlanságot tárt fel a másodfokú bíróság, hogy a 1050 Ft-os vásárlásra nem 2016. január 20., hanem 22. napján került sor.

[122] Az elsőfokú bíróság az V. tényállási pontnál az okirati bizonyítékokat rendkívül hiányosan értékelte ítélete indokolásában. Annak 108. oldalán csupán egy jelentésre és egy banki tájékoztatásra hivatkozik, de azokra is hiányosan. Ezért az ítéltábla azt a kiegészítést teszi, hogy a bank1 által adott tájékoztatások és azok mellékletét képező SWIFT-üzenetek alapján állapítható meg az, hogy az cég18 nevű szerb gazdasági társaság megtévesztés eredményeként utalt át Terhelt1 I. r. vádlott bankszámlájára 5637 amerikai dollárt. A bank által adott tájékoztatások alapján az is megállapítható, hogy az érkezett összeg egy részét átutalta, egy másik részét készpénzben felvette az I. r. vádlott. Így – az elsőfokú bíróság által is hivatkozott – tény, amely szerint az összeg visszautalására a hatósági zárolás miatt nem kerülhetett sor, valójában nem a teljes összegre, hanem csak az I. r. vádlott által végrehajtott tranzakciók után a számlán maradt kisebb összegre vonatkozik.

[123] A VI. tényállási pontban az elsőfokú bíróság a tényállást ugyan hiánytalanul és pontosan állapította meg, de a bizonyítékok értékelésénél lényegében semmilyen magyarázattal nem szolgált arra, mi alapján állapítható meg a sértett2 nevű helységi gazdasági társaság sérelmére bűncselekmény elkövetése. E körben csupán utalt a sértett cég magyarországi jogi képviselője által tett tanúvallomásra, de annak tartalmát nem elemezte. Ezért a másodfokú bíróság kiegészíti az elsőfokú ítélet indokolását azzal, hogy a bank1 által küldött tájékoztatásból megállapítható, miszerint az olasz cég észlelte az átutalás jogellenességét, és ezért kérte a pénzösszeg visszautalását. Hivatkozni kell továbbá az olasz hatóságok által jogsegély keretében megküldött nyomozati iratokra is, amelyekből megállapítható a megtévesztő magatartás, továbbá az is, hogy az olasz nyomozó hatóság az elkövetők kilétének felderíthetetlensége miatt szüntette meg a büntetőeljárást.

[124] A VII. tényállási pontban a cég23 Ltd. sérelmére elkövetett bűncselekmény, illetve az abból származó pénzösszeg tekintetében az elsőfokú bíróság bizonyítékértékelési tevékenysége teljes volt, a tényállás ezen része teljes mértékben megalapozott.

[125] A cég24 AG sérelmére elkövetett bűncselekmény elkövetési értékét 284 607,17 euróban rögzítette az elsőfokú bíróság, ami az ügyiratok tartalmának nem felel meg. Az utaláshoz kapcsolódó SWIFT-üzenet alapján az állapítható meg, hogy a német cég 284 634,17 euró átutalására adott megbízást. Az elsőfokú ítélet tényállása hiányos is, ugyanis az nem tartalmazza azt a tényt, hogy a fenti összeg átutalására a magyar bankszámlára bűncselekmény eredményeként került sor. E körben jelentősége van a már hivatkozott SWIFT-üzenetnek, ami alapján rögzíthető, hogy a német cég csalás miatt feljelentést tett a

rendőrségen, ezért az összeg jóváírására az cég6 bankszámláján nem került sor. Az Europol Német Összekötő Iroda által adott tájékoztatás alapján az is megállapítható, hogy a feljelentés alapján elrendelték a nyomozást a német hatóságok.

[126] A sértett³ sérelmére elkövetett bűncselekmény elkövetési értékét az elsőfokú bíróság 214 500 euróban rögzítette a tényállásban, ezzel nem egyezik az indokolás vonatkozó része, ugyanis ott 214 440 eurós tranzakcióról van szó (elsőfokú ítélet 114. oldal 9, 10. és 12. bekezdések). Az ellentmondás arra vezethető vissza, hogy a külföldi cég – az utaláshoz kapcsolódó SWIFT-üzenet tanúsága szerint – 214 500 euró átutalására adott megbízást, de a banki költségek levonása után az cég6 bankszámlájára már csak 214 440 euró érkezett volna. Mivel az alapbűncselekmény elkövetési értéke a ténylegesen átutalt összeghez igazodik, helyesen rögzítette azt a törvényszék az ítélet tényállásában. A bankszámlára érkező összegnek pedig – a később kifejtendők szerint – a büntetőjogi felelősség körére semmilyen hatása nem volt.

[127] Az sértett⁴ sérelmére elkövetett bűncselekményre vonatkozó indokolási rész hasonló problémákkal terhelt, mint amit a másodfokú bíróság a III. tényállási pontnál jelzett: az elsőfokú bíróság szinte kizárólag a nyomozó hatóság által készített jelentésekre hivatkozott, nem pedig a banki tranzakciókra közvetlen bizonyítékot szolgáltató banki tájékoztatásokra. Ezért az elsőfokú ítélet indokolása kiegészítendő azzal, hogy a bank1 által küldött tájékoztatások alapján rögzíthető az átutalás dátuma, az átutalt összeg, valamint az, hogy az cég6 számláján jóváírásra nem került sor, az összeget visszautalták a küldő bankba. Az átutaláshoz kapcsolódó SWIFT-üzenetek alapján állapítható meg az, hogy a külföldi cég nem az cég6-nek kíván utalni, ezzel a céggel nem állt üzleti kapcsolatban.

[128] A fenti kiegészítések és pontosítások után már teljeskörűen összevethetők a vádlotti vallomások az egyéb bizonyítékok alapján megállapítható tényekkel.

[129] Az elsőfokú bíróság helyesen ismerte fel, hogy az ún. „alapügy” tényállását alapvetően Terhelt³ III. r. vádlott saját magát és társai is terhelő vallomására lehet alapítani. A III. r. vádlott vallomását az okirati bizonyítékok teljes egészében alátámasztják, és – a később részletesen elemzendő – lehallgatási anyag is megerősíti azt a 2016. tavaszi részecselekmények tekintetében. E körben az elsőfokú bíróság ítélete 61-62. oldalain részletes és minden lényeges adatra kiterjedő, logikailag helyes levezetést adott. Kiemelendő, hogy a VII. tényállási pont kapcsán olyan tranzakciók összecszerűségét tudta pontosan megjelölni a III. r. vádlott, amelyeket nem írt jóvá a bank azon a bankszámlán, amely felett rendelkezési joga volt – így tehát azokról ebből a forrásból nem is lehetett tudomása. Ez a tény nagymértékben megerősíti az általa tett vallomás hitelességét, hiszen ezeket az összegeket kizárólag az I. és II. r. vádlottak elmondásaiból, a csalási cselekmények sértettjei által indított tranzakciók adatainak közléséből tudhatta meg.

[130] Az I., II., IV., V. és VI. tényállási pontok tekintetében a III. r. vádlott vallomása nem szolgáltat releváns adattal. Ezeknél a tényállási pontoknál az elsőfokú bíróság alapvetően az I. r. vádlott vallomását értékelte, továbbá a II. tényállási pontnál a VII. r. vádlott, a IV. tényállási pontnál az V. r. vádlott és a VI. tényállási pontnál – a jogerős büntetővégzéssel elbírált – terhelt6 vallomásával foglalkozott részletesen. Az elsőfokú bíróság helyesen ismerte fel a kétséges pontokat a vádlottak védekezésében, és az azokat cáfoló okirati bizonyítékokat is szinte hiánytalanul sorolta fel ezeknél a tényállási pontoknál (a kisebb hiányosságokat az ítéltábla a korábban részletesen kifejtettek szerint pótolta). A törvényszék – elsősorban az I. r. vádlottat érintően – az egyes tényállási pontok közötti összefüggéseket is feltárta, és így helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a vádlottak védekezése nem fogadható el, és az irányadó bizonyítékok alapján nem lehet kétséges, hogy tudtak arról, bűncselekményből származó pénz tisztára mosásában működnek közre.

[131] A IV. tényállási pont tekintetében terhelt5 V. r. vádlott az elsőfokú eljárásban részletes védekezést terjesztett elő, amit védője fellebbezése indokolásában lényegében megismételt. A védő kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság számos kételyt fogalmazott meg az V. r. vádlott által tett írásbeli vallomással kapcsolatban, és azokat az ő terhére értékelte, annak ellenére, hogy a vádlott kész volt kérdésekre válaszolni, de azt sem a törvényszék, sem az ügyészség nem tett fel neki az elsőfokú tárgyaláson. Ezt a védői hivatkozást megerősíti a 356. sorszámú jegyzőkönyv 6. oldala, amely szerint az V. r. vádlott az írásbeli vallomás ismertetése után bejelentette, hogy válaszol kérdésekre, azonban azt hozzá senki nem intézett.

[132] A védő alappal kifogásolta a törvényszék ezen eljárását. Valóban az lett volna az elsőfokú bíróság feladata, hogy ha az V. r. vádlott vallomása kapcsán bármilyen kétely megfogalmazódott benne, azt nem kellően részletesnek értékelte, ellentmondásokat fedezett fel, akkor ezeket kérdések útján tisztázza. Ezen kívül – ahogy azt az ítéltábla már többször kifejtette – a vádlotti védekezés sikertelensége önmagában nem értékelhető a vádlott terhére. Mindemellett némiképp árnyalja a védő által kifogásoltakat, hogy az V. r. vádlott az írásbeli vallomás felolvasása után lemondott a tárgyalási jelenlét jogáról, a tárgyaláson a továbbiakban nem jelent meg, amivel azt mindenféleképpen megakadályozta, hogy a törvényszék az utóbb felmerült tisztázó kérdéseket feltegye neki. Emellett, mint ahogyan azt a másodfokú bíróság az előzőekben már szintén kifejtette, az adott vádlott védekezését kétségbe vonó kritikaként kell helyesen értelmezni az elsőfokú bíróság téves megfogalmazását, mert valójában bizonyosan nem választ várt a vádlottól, hanem a védekezésével szemben támasztható logikai érveket sorakoztatta fel akkor, mikor megválaszolatlanul hagyott kérdéseket fogalmazott meg.

[133] A fentiek azonban nem befolyásolják az V. r. vádlott védekezésének mikénti értékelését. Kétségtől elvonható szerencsésebb lett volna feltenni neki a szükséges tisztázó kérdéseket, de a vallomás legkomolyabb, annak hitelességét alapvetően befolyásoló hiányosságait így sem lehetett volna eloszlatni. Az elsőfokú bíróság részletesen feltárta a vallomással kapcsolatos problémák nagy részét (elsőfokú ítélet 104-106. oldal), az csupán kisebb kiegészítéseket igényel a következők szerint.

[134] A pénzüintézetek által küldött tájékoztatások alapján megállapítható, hogy az V. r. vádlott a bank6nál 2015. január 10. napján, a bank1nál 2015. november 25. napján nyitott bankszámlát. Ezek a bankszámlák nem az V. r. vádlott írásbeli vallomásában említett cégek nevén voltak, azok az V. r. vádlott magánszámlái voltak. A számlákon a név25 által átutalt összegén kívül érdemi forgalom nem volt, és ezen összeg nagyobb részét a bank6nál vezetett számlára utalta át az V. r. vádlott a jóváírást követő egy héten belül.

[135] Önellentmondásos az V. r. vádlott védekezésének azon része, amely szerint a név25 nevet egészen a gyanúsítás közléséig nem hallotta. Ugyanis vallomása szerint a bank által küldött sms-ből értesült a 166 519 euró átutalásáról márpedig ebben az esetben a küldő fél nevét is óhatatlanul megismerte, hiszen az mindig szerepel a jóváírásról szóló üzenetekben.

[136] Teljes mértékben életszerűtlen és önellentmondásos is védekezésének azon része, amely szerint nem tudott nagyobb összeget felvenni a bankfiókokban, emiatt be kellett járnia az egész várost, mert egy helyen csak néhány ezer euró volt, továbbá a bankkártyáján is napi limit volt, így azt sem tudta korlátlanul használni. A bankkártyára a számlatulajdonos állítja be a napi limitet, azt a netbankon keresztül, a telefonos ügyfélszolgálaton és a bankfiókban személyes ügyintézés során is percek alatt meg lehet változtatni. Az nyilvánvalóan nem felel meg a valóságnak, hogy sem a bank6, sem a bank1 nem tudott nagyobb összeget kiadni euróban, legfeljebb az képzelhető el, hogy egyes fiókokban nem állt rendelkezésre nagyobb összegű készpénz, de ezt a készpénzfelvételi szándék előzetes bejelentésével könnyedén lehetett volna orvosolni. Nem világos az sem, hogy ha a nigériai valutakorlátozás miatt volt szüksége euróra és amerikai dollárra, akkor miért vett ki számos alkalommal forintban készpénzt az eurószámláról.

[137] Az V. r. vádlott vallomása alátámasztására három okiratot csatolt. A számlával azt kívánta igazolni, hogy az átutalt összeg birtokába legális üzleti tevékenysége során jutott. Azonban a számla egy készpénzfizetési számla, amit a cég53 nevű, a nigériai Lagosba bejegyzett gazdasági társaság állított ki, így továbbra sem ad magyarázatot arra, miért az V. r. vádlott magyarországi banknál vezetett magánszámlájára történt az átutalás. A becsatolt szállítólevelekkel kapcsolatban hasonló problémák tárhatók fel: azokon vevőként nigériai cégek szerepelnek, ennek ellenére az V. r. vádlott a vallomása szerint a magánszámlájáról utalta át a termékek vételárát, továbbá – egyetértve az elsőfokú bírósággal – a szállítólevelek nem bizonyítják azt, hogy az V. r. vádlott a szállítókkal bármilyen jogviszonyban lett volna.

[138] Mindezek alapján megalapozottan vont következtetést arra az elsőfokú bíróság, hogy terhelt5 V. r. vádlott tudott arról, bűncselekményből származott a bankszámlájára átutalt összeg, és ő ennek tudatában vette fel egy részét készpénzben, illetve utalt át különböző bankszámlákra.

[139] Az V. és VI. tényállási pontok kapcsán a törvényszék részletesen elemezte Terhelt1 I. r. vádlott és – a VI. tényállási ponttal összefüggésben – terhelt6 vallomását, és alappal vonta le azt a következtetést, hogy az I. r. vádlott tisztában volt azzal, bűncselekmény elkövetéséből származó pénzeszegek tisztára mosásában működik közre. A VI. tényállási pont megfogalmazása kis mértékben ellentmondásos, ugyanis a 2016. január 8. napján indított átutalást rögzítő mondatnak két alanya is van (terhelt6 és az ismeretlen személy). A

bizonyítékok értékelése során a törvényszék megfelelő logikával vezette le, hogy nem bizonyítható az, hogy ezt az átutalást terhelt6 hajtott végre (elsőfokú ítélet 112. oldal 1. bekezdés), a tényállást ehhez igazodóan pontosította a másodfokú bíróság.

[140] Összességében tehát a másodfok bíróság azt állapította meg, hogy az I., II., IV., V. és VI. tényállási pontok tekintetében a törvényszék túlnyomórészt megalapozott tényállást állapított meg. Az elsőfokú bíróság a tényállásban nem rögzített arra utaló tény, hogy Terhelt2 II. r. vádlott bármilyen konkrét (a törvényi tényállásnak megfeleltethető elkövetési, vagy arra vonatkozó részesi) magatartást kifejtett volna e bűncselekményekben, erre utaló bizonyítékokra az elsőfokú ítéletben nem hivatkozott, és ilyen az ügyiratok tartalma alapján sem körvonalazódik. Az I. r. vádlott védekezésében nem jelölte meg a II. r. vádlottat, és a többi vádlott sem nyilatkozott úgy, hogy ő részt vett volna a cselekményekben. Az okirati bizonyítékok az ő szerepére nem utalnak, a lehallgatási anyag pedig 2016. áprilisától áll rendelkezésre. Megjegyzendő, hogy ezekkel a bűncselekményekkel a II. r. vádlottat meg sem gyanúsították.

[141] Ebből a szempontból az elsőfokú ítélet ellentmondásokról is terhelt. A tényállás bevezető része azt rögzíti, hogy az I. és II. r. vádlottak „legkésőbb 2015. év második felétől egymástól függetlenül kapcsolatban álltak” az alaphűncselekményeket elkövető bűnözői csoportokkal (elsőfokú ítélet 24. oldal 5. bekezdés). Az ismeretlen elkövetők az átutalási adatokat megküldték a velük kapcsolatban álló, a fogadó bankszámla felett rendelkezésre jogosult személynek, „így például Terhelt1 vagy Terhelt2 vádlottnak” (elsőfokú ítélet 24. oldal utolsó bekezdés). A tényállás rögzíti továbbá, hogy a II. r. vádlott 2016. januárjában vonta be a bűncselekmények elkövetésébe az I. r. vádlottat (elsőfokú ítélet 25. oldal 4. bekezdés).

[142] Ezek a tények szemben állnak azzal az elsőbírói következtetéssel, amely szerint a II. r. vádlott az alapűgyben felárt valamennyi pénzmosási cselekményben részesi magatartást fejtett ki. Megjegyzendő, hogy erre a következtetésre az elsőfokú bíróság nem adott indokolást, arra a II. r. vádlott terhére rótt összeg nagyságából (elsőfokú ítélet 42. oldal), valamint abból lehet következtetni, hogy a jogi indokolásnál 2015 júliusára tette az első bűnszervezetben elkövetett részűcselekményt (elsőfokú ítélet 158. oldal). Ez egyértelműen ellentétben áll a tényállásban rögzített ténnyel, amely szerint a II. r. vádlott az I. és III. r. vádlottakat 2016 januárjában vonta be a cselekmények elkövetésébe.

[143] Ez utóbbi tény a bizonyítékok tartalmával sem egyeztethető össze. Ugyan az I. és II. tényállási pontok kapcsán semmilyen bizonyíték nem támasztja alá a II. r. vádlott cselekvőségét, a III. tényállási pontnál már más a helyzet. Ezen cselekmény kapcsán nem csupán Terhelt3 III. r. vádlott tett vallomást a II. r. vádlott érintettségére, hanem – a jogerősen elítélt – Terhelt10 és Terhelt12 is. Rajtuk kívül Terhelt1 I. r. vádlott vallomása is releváns, ugyanis abból szintén arra vonható következtetés, hogy a cselekmény hátterében a II. r. vádlott állt.

[144] Így tehát az az ítéleti ténymegállapítás vezethető le a bizonyítékokból, hogy a II. r. vádlott a III. tényállási pontnál lépett be a cselekményekbe, és innentől kezdve állapítható meg a háttérben meghúzódó szervezői szerepe is. Ezt a törvényszék helyesen rögzítette ítélete 28. oldalán, ahogy megfelelő volt az ő mellőzése az I., II., IV., V. és VI. tényállási pontokból is. Ezért a tényállás csupán a bevezető rész, továbbá a II. r. vádlott által elkövetett részecselekmények elkövetési értéke tekintetében igényelt korrekciót.

[145] A III. tényállási pont kapcsán az elsőfokú bíróság rendkívül részletesen értékelte a vádlotti vallomásokat ítélete 67-104. oldalain. Ennek során a vádlottak által tett vallomásokat egyenként is értékelte, és kimutatta az azokban rejlő önellentmondásokat, további magyarázatot igénylő, homályos részeket. Elvégezte a vádlotti vallomások összevetését is, amely eredményeképpen felvázolta az azok között meghúzódó ellentmondásokat, majd a vallomásokat összevetette a tanúvallomásokkal és az okirati bizonyítékokkal is. Ezen mérlegelő tevékenysége irathú adatokon alapult, minden lényeges bizonyítékra kiterjedt, a logika szabályainak is megfelelt, következtetései helyessége nem kérdőjelezhető meg. Ezért a másodfokú bíróság mindenben egyet tudott érteni azzal a megállapításával, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a III. tényállási pont kapcsán az I-III., IX. és XIII. r. vádlottak cselekvősége kétséget kizáró bizonyossággal rögzíthető volt, és a tényállás e körben nem is igényelt korrekciót.

[146] Hangsúlyozandó, hogy nem önmagában az vezetett a vádlottak bűnösségének megállapításához, hogy megdőlt a védekezésük. A lényeg ennél a tényállási pontnál is az, hogy az okirati bizonyítékok alapján kétséget kizáró módon megállapítható a bűncselekményből származó pénzösszegre végrehajtott banki tranzakciók sora, és az is, hogy azok körülményeiből minden résztvevő számára egyértelmű kellett, hogy legyen a pénzösszeg illegális forrása. A vádlottak arra nem tudtak elfogadható magyarázatot adni, hogy a terhelő bizonyítékokból a tudattartalmukra levonható következtetések ellen milyen tények szólnak – vagyis, hogy milyen adatok cáfolják az önmagukban is terhelő bizonyítékokból levonható következtetéseket.

[147] Terhelt9 IX. r. vádlott a fellebbezési eljárásban is rendkívül részletes beszámolót tett a terhére rótt bűncselekményről, azonban nem hozott az ítéltábla tudomására olyan tény, amelyet korábban ne említett volna már több alkalommal is, fellebbezésében lényegében megismételte a nyomozás során és az elsőfokú eljárásban előadott védekezését. Ezzel a védekezéssel az elsőfokú bíróság részletesen foglalkozott ítéletében, és azt – a fentiek szerint – megalapozottan vetette el. Ezért a IX. r. vádlott felmentésre irányuló fellebbezése nem vezethetett eredményre.

[148] A VII. tényállási pontot túlnyomórészt a III. r. vádlott vallomására alapította az elsőfokú bíróság – helyesen. Ennél a tényállási pontnál már nagyobb jelentősége volt a lehallgatási anyagnak, aminek elemzését a törvényszék a bevezető részre vonatkozó bizonyítékok értékelésénél végzett el. Ezzel bár kissé megnehezítette a gondolatmenete követhetőségét, de mivel az ítélet indokolása eltérő helyeken ugyan, de valamennyi releváns bizonyíték értékelését tartalmazza, az ítéltábla nem tartott szükségesnek további javításokat.

Arra azonban mindenféleképpen utalni kell, hogy a rögzített telefonbeszélgetések mindenben alátámasztják a III. r. vádlott terhelő vallomását, így az I. és II. r. vádlott tevékenysége feltárható, az ítélet tényállásában kétséget kizáró bizonyossággal rögzíthető volt.

[149] Az elsőfokú bíróság a titkos adatszerzés során rögzített hanganyag értékelése során azt a következtetést vonta le, hogy Terhelt2 II. r. vádlott több esetben beszámoltatta és utasította Terhelt1 I. r. vádlottat, és az utasításokat az I. és III. r. vádlottaknak végre kellett hajtania (elsőfokú ítélet 60. oldal utolsó bekezdés, 61. oldal 1. bekezdés). Az elsőfokú bíróság által hivatkozott közlemények ezt a következtetést nem támasztják alá.

[150] Először is rögzíti a másodfokú bíróság, hogy sem a törvényszék által hivatkozott, sem az egyéb közleményekben nem hangzik el utasítás a II. r. vádlott részéről, legfeljebb arra lehet következtetést vonni, hogy a II. r. vádlott egyeztetette a szükséges teendőket társaival. Ennek során kétségkívül kért tőlük több esetben banki tranzakcióktól, számlaegyenlegekről képernyőmentést, legalább egy esetben pedig egy bankszámlához rendelt hozzáférési kódot is, de a telefonbeszélgetések kontextusából nem tűnik ki az, hogy ezeket utasításként adta volna. Ennek a következtetésnek kifejezetten ellentmond a törvényszék által is hivatkozott 01-32690-01 számú közlemény, amelyben Aterhelt1 I. r. vádlott a II. r. vádlott egy kérésére (küldje el „Tamás szlovákiaiját 1 millióra”) szitkozódások közepette számon kéri a II. r. vádlottat, hogy azt hiszi-e, hogy ő a titkára. Ez a magatartás messze nem jellemző egy utasításokon alapuló bünszervezeti (alá-fölé rendeltségi) viszonyra.

[151] Másodszor kiemelendő, hogy a törvényszék által hivatkozott 01-00030-01 és 01-00759-01 számú közlemények már csak azért sem támaszthatják alá a hivatkozott elsőbírói következtetést, mert ezeket a beszélgetéseket a II. r. vádlott nem az I. vagy III. r. vádlottakkal folytatta. Az ügyiratok tartalma alapján a kérdéses személy nem azonosítható kétséget kizáró bizonyossággal, az biztos, hogy őt több alkalommal is „Attila” néven szólította a II. r. vádlott. A 01-00030-01 számon rögzített beszélgetés azért is ellentmond a hivatkozott következtetésnek, mert annak során az keresztnév5 személy kifogásolta, hogy a II. r. vádlott késve intézi az ügyeket, majd azt közölte vele, hogy ha ez így megy tovább, akkor ki fog szállni. Ebből a logikai szabályai szerint nem vonható le az a következtetés, hogy a II. r. vádlott utasításait végre kellett hajtani, sőt, abból az tűnik ki, hogy alapvetően bármely elkövető önként dönthette el, hogy közreműködik-e a bűncselekmények elkövetésében, vagy azokkal felhagy.

[152] Összességében értékelve a lehallgatási anyagot azt a következtetést lehet levonni, hogy az I. és II. r. vádlottak 2016. április-május folyamán rendszeresen egyeztetve folytatták tevékenységüket, a II. r. vádlott tisztában volt a külföldről érkező utalásokkal, azzal, hogy az azzal kapcsolatos tranzakciókat hogyan szervezte meg az I. r. vádlott, a lebonyolítást figyelemmel kísérte. Azonban az nem állapítható meg, hogy ennek során az I. r. vádlottat utasításokkal látta volna el, párbeszédek megmaradtak a viszonylag összetettebb bűncselekmény-sorozat elkövetésével óhatatlanul együtt járó egyeztetések szintjén. A bünszervezetet elérő szervezettségi szintet, a törvényi tényállásban meghatározott fogalmi ismérvek meglétét pedig az alább részletezendő bizonyítékok már egyértelműen cáfolták is.

[153] Az elsőfokú bíróság a lehallgatási anyag tartalmát ezt meghaladóan megfelelő logikával vetette össze az I-III. r. vádlottak vallomásaival az ítélet 58-61. oldalain. E körben annyi korrekció szükséges – a már bemutatott érvek mentén – hogy a titkos adatszerzés során beszerzett bizonyítékok jelentősége abban áll, hogy cáfolják az I. és II. r. vádlottak védekezéseit, és azokból egyértelmű következtetés vonható arra, hogy a vádlottak együtt szervezték és hajtották végre a pénzmosási cselekményeket. Rendkívül lényeges azonban, hogy az elemzett beszélgetések 2016. április 7. után hangzottak el, így a vád tárgyává tett cselekmények közül csak a VII/1. és VII/2. tényállási pontokban rögzítettekkel hozhatók összefüggésbe. Ezek a beszélgetések önmagukban azt nem bizonyítják, hogy az I-III. r. vádlott együttműködése már 2015 nyarán is fennállt volna.

[154] Az elsőfokú ítélet tényállása némiképp zavaros abban a kérdésben, Terhelt3 III. r. vádlott mikor és milyen körülmények között került kapcsolatba Terhelt1 I. r. vádlottal. Ezek a tények Terhelt3 III. r. vádlott vallomása alapján tisztázhatók. A III. r. vádlott vallomása következetes volt abban, hogy 2015 decemberében Terhelt9 IX. r. vádlotton keresztül került kapcsolatba a pénzmosási cselekményeket szervező személyekkel, akiket ekkor még nem ismert. Terhelt1 I. r. vádlottal 2015 decemberében ismerkedett meg, majd 2016 januárjában találkoztak ismét az egyik olyan megbeszélésen, amelynek témája a 307 500 eurós utalás sorsának a rendezése volt. Ezt követően kapcsolatban maradtak, és 2016 márciusában már kifejezetten az I. r. vádlott kérésére vett részt először a cég23 Ltd.-től érkezett 33 807 amerikai dolláros utalással kapcsolatos cselekményekben, majd a további utalásokkal kapcsolatos cselekményekben is. A 2016 tavaszi együttműködésüket a III. r. vádlott vallomásán kívül a lehallgatási anyag is meggyőzően bizonyítja, ekkor már rendszeres kapcsolatban volt a III. r. vádlott az I. r. vádlottal, aki a II. r. vádlottal egyeztetett visszatérően.

[155] A fenti bizonyítékok alapján azt lehet ítéleti bizonyossággal rögzíteni, hogy az I-III. r. vádlottak 2016 januárjában határozták el, hogy együtt fognak működni a külföldi gazdasági társaságok sérelmére elkövetett csalási cselekményekből származó pénzek tisztára mosásában. Az első ilyen pénzösszeg 2016. március 3. napján érkezett az cég6 számlájára (VII/1. tényállási pont), az utolsó átutalást 2016 júniusában várták (VII/2. tényállási pont). Ezek az adatok nem támasztják alá azt a ténymegállapítást, amely szerint a vádlottak a tevékenységüket hosszabb időre szervezték (elsőfokú ítélet 26. oldal 4. bekezdés), mivel a kb. három-négy hónapos időtartam a bűnszervezet fogalma szempontjából nem tekinthető hosszabb időnek. Az elsőfokú ítélet tényállásának idézett része azért is megalapozatlan, mert az I-III. r. vádlottak mindegyike nem működött együtt az alapcselekmények elkövetőivel, a III. r. vádlott esetén ez kizárható a bizonyítékok alapján, az I. r. vádlott 2016. évi tevékenysége kapcsán pedig nem merült fel erre utaló bizonyíték, ebben az időben a II. r. vádlott volt kapcsolatban a külföldi elkövetőkkel.

[156] Minderre figyelemmel az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás bevezető részét pontosítani kellett az I-III. r. vádlottak együttműködésének kezdete tekintetében, továbbá ki kellett rekeszteni a bűnszervezet léteire utaló (de már az elsőfokú bíróság által megállapítottakból sem egyenesen következő) mondatot.

[157] Az elsőfokú ítélet a 42. oldalon tartalmaz egy összegzést arról, hogy az egyes vádlottak milyen „bűncselekményből származó összegek megszerzésében vettek részt”. A törvényszék itt sorolta fel, hogy melyik vádlott milyen összeget szerzett meg, „vagy volt érintett”, ebből milyen összeghez jutott, vagy tett a megszerzésére kísérletet. Az elsőfokú bíróság által használt megfogalmazások nem elég egyértelműek, már az sem világos, hogy mit takar az adott összeg megszerzésében való „érintettség”. Ezen kívül az ítéletben használt kifejezésekben csak a törvényszék minősítése szerinti törvényi tényállás elemei köszönnek vissza, ami egyrészt azért nem helyeselhető, mert a tényállásnak mindig a konkrét, a valóságban lezajlott történés leírását kell tartalmaznia, nem pedig annak jogi szakszavakkal történő leképezését.

[158] Másrészt, az elkövetési érték pontos meghatározásához valóban nélkülözhetetlen az elkövetési magatartás azonosítása is, de ezt az elsőfokú bíróság a jogi indokolásban sem végezte el, a történeti tényeket, cselekvősegeket nem feleltette meg a törvényi tényállás adekvát elkövetési magatartásával. Így fordulhatott elő az, hogy bár az elkövetéskori Btk-t alkalmazta, elkerülte a figyelmét, hogy a sértett által átutalt összeg bankszámlán történő jóváírása önmagában még „megszerzésnek” mint elkövetési magatartásnak nem értékelhető, és végképp nem az (annak kísérlete) – az alapbűncselekmény befejezettségének hiányában – az az esetkör, amikor a bűncselekményből származó összeg jóváírása (a bank visszautalása, a sértett rendelkezése, a jóváírás hitelintézet általi megtagadása miatt) meg sem történik a vádlotti érdekkörbe tartozó bankszámlán (minderre a minősítés keretében az ítéltábla még természetesen visszatér). Az ilyen összegek megszerzésének megkísérlése következésképpen nem bűncselekmény, így az elkövetési érték számítása során figyelmen kívül maradnak.

[159] Téves az ezzel összefüggő indokolásnak az elkövetési érték meghatározásának módját taglaló érvelése is (58. oldal 1., 2. és 4. bekezdései). Egyrészt, a sértett kárának összegében megállapított elkövetési érték helytelen, ez ugyanis még csak a csalási bűncselekmény elkövetési értékével azonosítható. Ehhez képest a bankszámlán megjelenő összeg az, amelyre nézve a pénzmosás elkövetője bármilyen elkövetési magatartás kifejtésére objektíve képes. Azt, hogy a sértett vagyoni rendelkezése milyen devizanemben, mely számlára történő átutalással valósuljon meg, nem a pénzmosás elkövetői határozzák meg, hanem a csalás elkövetői. Így semmilyen ráhatása nincs a sértett által átutalt összegeket terhelő banki tranzakciós, konverziós költségekre, azokat a pénzintézet a pénzmosási cselekmények elkövetőinek szándékától és akaratától függetlenül vonja el, és e levont költségekkel a bank rendelkezik, az az ő vagyonába kerül. Következésképpen a pénzmosási cselekmény elkövetője a felett akkor sem tudna rendelkezési jogot szerezni, ha arra eredetleplezési célzata fennáll. Azaz még akkor sem felelhet e részösszegekért, ha történetesen a jelenleg hatályos Btk. alapján a terhére a sértett által átutalt pénzösszegekre nézve a rendelkezési jog megszerzése mint elkövetési magatartás megállapítható volna, minthogy e jogosítványa értelemszerűen kizárólag a számlán ténylegesen megjelenő, vagyis jóváírt összegekre nézve keletkezik, a költségeket a bank elvonja.

[160] Mindezekre figyelemmel az az elsőfokú bírói érvelés sem helytálló, amely az „elkövetési érték” és a „vagyonekrobzás alá eső érték” eltérésének magyarázatára vonatkozik (elsőfokú ítélet 64. oldal 5. bekezdés). Túl azon, hogy önmagában az a körülmény, hogy valamely vádlotthoz kerülnek felvett készpénzösszegek, az azzal való gazdagodás

megállapítására nem elégséges, a már rögzítettek alapján a vádlottakhoz köthető bankszámlákon jóváírt összegek a csalási cselekmény elkövetési értékei, nem pedig a pénzmosási cselekményé. Ehhez képest a pénzmosás csak ezt követően és azzal kezdődik meg, hogy a vádlott valamilyen banki tranzakciót kezdeményez a bankszámlán jóváírt összegre.

[161] Nyilvánvalóan e téves alapok okozták azt is, hogy a tényállásban az elsőfokú ítélet tényállása több esetben (elsőfokú ítélet 27. oldal 4. bekezdés, 35. oldal 4. bekezdés, 37. oldal 1. és 7. bekezdés, 40. oldal 4. bekezdés) helytelenül jelölte meg azt, hogy az egyes vádlottak által valutában felvett készpénzek esetében pontosan mely típusú pénzügyi szolgáltatás igénybevételének időpontjához igazodik az MNB által rögzített valutaárfolyam alapján történő számítás. Az elsőfokú bíróság következetesen „utalás napján” érvényes középárfolyamot jelölt meg, noha a hivatkozott tényállásrészekben euróban vettek fel készpénzt a vádlottak. Azt helyesen ismerte fel az elsőfokú bíróság, hogy az euró összegeket át kell számítani forintra, hiszen az elkövetési értéket a büntető törvény ez utóbbi pénznemben szabályozza. Azonban a számítás során az adott pénzmosási elkövetési magatartásként azonosítható cselekvőség a meghatározó. A készpénzfelvétel (mint pénzügyi szolgáltatás igénybevétele) időpontja tehát az a nap, amelyen irányadó MNB-árfolyammal kell számolni, nem pedig – az ebben az összefüggésben nem is különösebben értelmezhető – „utalás” vagy „jóváírás” napjával. A tényállásban írt összegek ezzel együtt is pontosak voltak, mert az elsőfokú bíróság azokat a vádirati tényállással azonosan állapította meg, csupán az kerülte el a figyelmét, hogy a vádhatóság is már a fenti módszerrel és elkövetési magatartásnak megfelelően helyesen a készpénzfelvétel napján érvényes árfolyam alapul vételével számolt. Így mindössze a bázisdátumokat kellett a hivatkozott részekben javítani akként, hogy azok valójában a készpénzfelvétel napjával azonosak.

[162] Mindezeket figyelembe véve számította újra a másodfokú bíróság az egyes vádlottak pénzmosás elkövetési magatartásaiként – a jogi minősítés körében kifejtettek szerint – azonosítható rész-cselekmények elkövetési értékeinek együttes összegét, amely a következők szerint alakult:

– az Terhelt1 I. r. vádlott által, illetve a megbízása alapján mások által elvégzett átutalások és készpénzfelvételek összege 234 150 845 Ft;

– az Terhelt2 II. r. vádlott megbízása alapján mások által elvégzett utalások és készpénzfelvételek összege 104 785 485 Ft;

– a Terhelt3 III. r. vádlott által elvégzett átutalások és készpénzfelvételek összege 104 785 485 Ft;

– a terhelt5 V. r. vádlott által elvégzett átutalások és készpénzfelvételek összege 50 780 680 Ft;

– a Terhelt9 IX. r. vádlott által megszerzett összeg 25 878 770 Ft, ezen felül összesen 69 605 419 Ft-ra elvégzett átutalásokhoz és készpénzfelvételekhez nyújtott segítséget;

– Terhelt13 XIII. r. vádlott összesen 95 484 189 Ft-ra elvégzett átutalásokhoz és készpénzfelvételekhez nyújtott segítséget.

[163] Az egyesített ügyben tárgyalás anyagává tett bizonyítékok értékelése hasonló problémákkal terhelt, mint az alapügy bizonyítása: az elsőfokú bíróság számos okirati bizonyítékot nem értékelt ítéletében, így a vádlotti vallomásokat is hiányosan vetette össze az egyéb bizonyítékokkal, továbbá a tényállásban számos iratellenes megállapítás is szerepel.

[164] Az I/1. tényállási pontban az elsőfokú bíróság azt rögzítette, hogy ismeretlen tettesek 2015. február 6. napján vették rá a cég31 gazdasági társaság munkatársát a 42 201,49 angol font átutalására. Ez az ítéleti ténymegállapítás nem egyeztethető össze az ügyiratok tartalmával, ugyanis a román hatóságok által rendelkezésre bocsátott okirati bizonyítékok alapján megállapítható, hogy az utalást több emailváltás előzte meg, az ismeretlen tettes által hivatkozott számla kiállítás dátuma 2015. február 2., az átutalás dátuma pedig 2015. február 5. Ezekből a tényekből azt a következtetést lehet levonni a logika szabályainak megfelelően, hogy az ismeretlen elkövető 2015. február 2. és 5. napja között vette rá az említett gazdasági társaság nevében eljáró személyt az átutalás teljesítésére, az utalás napja 2015. február 5., és az átutalt összeget 2015. február 6. napján írta jóvá az bank4.

[165] Az elsőfokú bíróság az okirati bizonyítékokat hiányosan hivatkozta. Elmulasztotta értékelni az bank4 által küldött tájékoztatásokat és az azokhoz kapcsolódó egyéb okirati bizonyítékokat, amelyekből megállapítható, hogy Terhelt15 XV. r. terhelt bank4nél vezetett bankszámlája felett Terhelt16 XVI. r. vádlott rendelkezési joggal bírt. Nem vonta értékelési körbe az bank4 különböző fiókjaiban készült biztonsági kamerás felvételeket, amelyek alapján megállapítható, hogy Terhelt16 XVI. r. vádlott és Terhelt17 XVII. r. vádlott 2015. február 3., 6. és 9. napján együtt jelentek meg ügyintézés céljából a bankban. Szintén a banki adatokból állapítható meg, hogy a számlán levő pénz átutalását a számsor IP-címről kísérelték meg, ami az internetszolgáltató által küldött tájékoztatás szerint a cég54 társasághoz tartozik. Ez alapján a bizonyíték alapján nem lehet észszerű kételyt támasztani az iránt, hogy az átutalásokat az ekkor már helység12 tartózkodó Terhelt15 XV. r. terhelt kísérelte meg.

[166] További lényeges (és az elsőfokú bíróság által nem értékelt) bizonyíték az bank4 ügyfélszolgálati telefonszámán folytatott beszélgetések elemzéséről készült rendőri jelentés is. Abból megállapítható, hogy Terhelt15 XV. r. terhelt 2015. február 9. és 10. napjain több alkalommal érdeklődött arról, miért nem tudják a számlájára érkezett 16 874 000 Ft-ot sem felvenni, sem átutalni. Február 10. napján közölte, hogy a bank által kért szerződést már beküldte, az bank4 által e körben küldött tájékoztatás alapján pedig rögzíthető, hogy a szerződést a Email10 email címről küldték el a banknak.

[167] Az elsőfokú bíróság az I/2. tényállási pontban azt rögzítette, hogy ismeretlen tettesek 2016. január 16. napján vették rá a cég33. munkatársát a 12 865 euró átutalására, amely

összeget a bank12 2016. január 22. napján írt jóvá. A forintszámlán jóváírt összeget a tényállás nem tartalmazza. A jóváírás dátumára vonatkozó ítéleti ténymegállapítás nem egyeztethető össze az iratok tartalmával, mivel a cég1. bank12-nél vezetett bankszámlájának kivonatai alapján egyértelműen rögzíthető, hogy a jóváírásra 2016. január 21. napján került sor (a másnapi dátum csupán a könyvelési dátum). A tényállás hiányos a jóváírt összeg tekintetében, az – szintén a banki adatok alapján megállapíthatóan – 3 999 972 Ft volt.

[168] Ennél a tényállási pontnál a törvényszék rendkívül hiányosan hivatkozta a releváns okirati bizonyítékokat, ezért az ítéltábla a következőkkel egészíti ki az elsőfokú ítélet indokolását.

[169] A bank12 által küldött tájékoztatások alapján megállapítható, hogy a cég33. gazdasági társaságtól érkezett összegből 2016. január 22. napján 3 900 000 Ft-ot átutaltak a cég1. bankszámlájáról Terhelt14 XIV. r. vádlott ugyanennél a banknál vezetett számlájára. Az átutalásra internetbankon keresztül került sor „szerződés szerinti kölcsön” közleménnyel. A tranzakció jóváhagyásához szükséges kódot a telefonszám18 hívószámra küldte meg a bank 2016. január 22. napján 13 óra 28 perckor. Az „Elektronikus hozzáférés igénylése” elnevezésű banki dokumentum szerint Terhelt17 XVII. r. vádlott ezt a telefonszámot adta meg az internetbank kezeléséhez. A bankszámlanyitáshoz kapcsolódó dokumentáció szerint 2015. március 20. napját követően kizárólag Terhelt17 XVII. r. vádlott volt a cég bankszámlája felett rendelkezésre jogosult. Az internetbanki hozzáférés kapcsán adott banki tájékoztatásból az is megállapítható, hogy a belépésre és a tranzakció lebonyolítására a Terhelt17 XVII. r. vádlotthoz kapcsolódó felhasználónévvel került sor. Megállapítható továbbá, hogy a XVII. r. vádlott 2016. február 1. napján küldte meg a bank12 Pestlőrinci fiókjába azt a tájékoztatást, amely szerint nem járul hozzá a jóváírt összeg visszautalásához.

[170] A Terhelt14 XIV. r. vádlott részére vezetett bankszámla adatai alapján megállapítható, hogy a XIV. r. vádlott 2016. január 22. napján 14 óra 1 perckor a bank12 József körúti fiókjában, 14 óra 29 perckor az név40 fiókban vett fel készpénzt, az első alkalommal 2 000 000 Ft-ot, a második alkalommal 1 820 000 Ft-ot.

[171] A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az elsőfokú bíróság alappal vonta le azt a következtetést, hogy nem bizonyítható az, miszerint Terhelt17 XVII. r. vádlott volt az, aki az internetbankon keresztül átutalta a 3 900 000 Ft-ot Terhelt14 XIV. r. vádlott számlájára. Ezt a következtetést erősíti meg az a tény is, hogy az internetbanki hozzáférési adatok szerint erre az utalásra más IP-címről került sor, mint a cég napi működése keretébe illeszthető egyéb tranzakciókra. Ezen egyéb tranzakciók a cég47 Zrt. tájékoztatása szerint a Terhelt17 XVII. r. vádlott néven levő előfizetéshez kiosztott IP-címről történtek meg. Az iránt nem támasztható észszerű kétely, hogy Terhelt17 XVII. r. vádlott tudott erről az utalásról, hiszen személyesen tette meg a visszautaláshoz kapcsolódó, tartalmában a valóságnak meg nem felelő nyilatkozatot. Az is megalapozott következtetés, hogy Terhelt16 XVI. r. vádlott is tisztában volt az utalással, mivel a rendelkezésre álló adatok szerint a tranzakcióhoz szükséges kódot fogadó telefonszám18 hívószám az ő használatában volt a vádbeli időszakban. Ezt egyértelműen alátámasztja az a tény, hogy a XVI. r. vádlott ezt a telefonszámot adta meg a büntetőeljáráásban is.

[172] Az is helyes következtetés volt a törvényszék részéről, hogy Terhelt14 XIV. r. volt az, aki a cég1. számlájáról 3 900 000 Ft-ot utalt át a XIV. r. vádlott számlájára. Ezt a XIV. r. vádlott a gyanúsított kihallgatása során maga is elismerte, és a fent számba vett bizonyítékok ezt a beismerést alátámasztják. Ehhez képest szükségtelen volt az ítéleti tényállásban kifejteni azt, hogy az eljárás során nem volt bizonyítható, hogy ezt az utalást Terhelt17 XVII. r. vádlott hajtotta végre. Annak tényállásbeli rögzítéséből ugyanis, hogy az utalást Terhelt14 XIV. r. vádlott hajtotta végre, nyilvánvalóan következik, hogy nem a XVII. r. vádlottnak tulajdonítható ez a magatartás.

[173] Az elsőfokú bíróság bemutatta ugyan a legtöbb olyan bizonyítékot, amely cáfolja Terhelt14 XIV. r. védekezésének főbb elemeit, de e körben is feltárhatók hiányosságok. Így a törvényszék nem vonta értékelési körbe a cég1. által a cég33. részére kiállított számlát elemző revizori feljegyzést. Ez alapján az állapítható meg, hogy a számla hibásan és a számviteli törvényeknek nem megfelelően került kiállításra, annak valamennyi példánya a cég1. birtokában található, és annak általános forgalmi adó tartalmát nem fizették meg. Ez utóbbi tény egyértelműen cáfolja Terhelt14 XIV. r. vádlott vallomását, aki következetesen állította, hogy az áfa befizetésre került. Cáfolja továbbá a XIV. r. vádlott azon védekezését is, amely szerint az általa felvett készpénz egy 94 000 eurós megbízási díj behajtásához kapcsolódó sikerdíj volt. Ugyanis a XIV. r. vádlott által felvázolt üzleti kapcsolatban az cég12, az cég15 és a tanú5 által vezetett adósságkezelő vállalkozás volt érintett, ahhoz még a vádlotti védekezés szerint sem volt semmi köze a cég33.-nek. Ezen kívül a kérdéses összeget „kölcson” közleménnyel utalta tovább a saját bankszámlájára, megbízási díjra nem volt utalás, és arra sem, hogy a XIV. r. vádlott és a cég1. között bármilyen kölcsönszerződés született volna a vádbeli időszakban.

[174] Az I/3. tényállási pontnál a törvényszék egyetlen okirati bizonyíték tartalmát sem értékelte, így önmagában az ítélet szövege alapján nem rekonstruálható az, hogy pontosan milyen adatokra alapította a tényállásban rögzített tényeket. A Terhelt15 XV. r. terhelt által tett vallomás elemzése kétségtől lényeges volt a vádlott tudattartalmát illetően, azonban nem lett volna mellőzhető azoknak a bizonyítási eszközöknek a részletes számbavétele, amelyek a vizsgált banki tranzakció adatait rögzítik. Ennél is komolyabb hiányosság, hogy a törvényszék egyáltalán nem foglalkozott azokkal a bizonyítékokkal, amelyek az alaphüccselekménnyel vannak összefüggésben, annak ellenére, hogy a nyomozó hatóság széles körű adatszerzési tevékenységet folytatott, amely keretében megkereste a török hatóságokat is.

[175] A vádlott vallomásának értékelése kizárólag az ezekkel az adatokkal való összevetést követően lehet teljes, ezért számos kiegészítés szükséges e körben. Ezen kívül az ítélet indokolása ellentmondásos is, mivel a tényállás azt rögzíti, hogy az átutalt összeget a bank3 nem írta jóvá Terhelt15 XV. r. terhelt számláján (elsőfokú ítélet 47. oldal 2. bekezdés), míg a bizonyítékok értékelésénél azt fejt ki az elsőfokú bíróság, hogy az jóváírásra került (elsőfokú ítélet 133. oldal 3. bekezdés).

[176] Az indokolás teljessége érdekében rögzíti az ítéltábla, hogy ugyan az elsőfokú ítélet Terhelt15 XV. r. terhelt tekintetében jogerőre emelkedett, és ebben a részccselekményben más vádlott nem volt közvetlenül érintett, a bizonyítékértékelési tevékenység felülbírálata e körben sem volt mellőzhető arra figyelemmel, hogy az egyes részccselekmények egymással

szoros összefüggésben vannak a tettes(ek) és a részes(ek) felelősségére kiható módon, továbbá annak jelentősége van a XV. r. vádlott által tett vallomás hitelessége, és így a vádlottársai cselekvősége kapcsán tett kijelentései tekintetében is.

[177] A bank3 által küldött tájékoztatások szerint az utalásra használt bankszámlát 2016. január 8. napján nyitotta meg Terhelt15 XV. r. terhelt, amin azonban semmilyen forgalom nem volt hónapokon keresztül. A cég34 által átutalt összeg a vonatkozó SWIFT-üzenet szerint 34 360 euró volt, nem pedig a tényállásban rögzített 34 600 euró. Az INTERPOL Magyar Nemzeti Iroda által küldött tájékoztatás az összeg tekintetében hasonló adatokat tartalmaz, és abból az is kiderül, hogy a török gazdasági társaság az helységi székhelyű cég35 cégnek kívánta elutalni a kért összeget. Az olasz nyomozó hatóság megállapította, hogy az cég35 levelezőrendszerét feltörték. Az utaláshoz kapcsolódó SWIFT-üzenet és a banki adatok alapján nem állapítható meg, hogy az átutalt összeget jóváírták volna a XV. r. vádlott bankszámláján, helyette arra van adat, hogy azt a bank függő számlán tartotta addig, amíg az utalás jogalapja tisztázódik.

[178] A fenti bizonyítékok értékelésével lehet teljes az ítélet indokolása, hiszen így rögzíthető az, hogy a cég34 gazdasági társaság bűncselekmény folytán utalta át Terhelt15 XV. r. terhelt számlájára a – helyesen – 34 360 eurót. A hivatkozott bizonyítékok alapján az is megállapítható, hogy a XV. r. vádlottnak valójában nem volt semmilyen szüksége a bank3nál megnyitott bankszámlára, hiszen azon semmilyen forgalom nem volt. Emellett az életszerűség is a vádlotti védekezés ellen szól, hiszen a XV. r. vádlott ekkor már helységi2 élt, így nem volt elfogadható indoka a magyarországi számlanyitásra. Végül az indokolást összhangba kellett hozni a tényállással azon bizonyítékok értékelésével, amelyekből kiderül, hogy az összeg jóváírására nem került sor.

[179] Az elsőfokú bíróság az I/4. tényállási pontban azt rögzítette, hogy 2016. február 19. napja körüli időben vették rá megtévesztő email üzenettel a sértett gazdasági társaság nevében eljáró személyt a 149 739,51 amerikai dollár átutalására a cég1. bankszámlájára. A tényállás rögzíti továbbá, hogy a bank3 az összeget nem írta jóvá a bankszámlán arra hivatkozással, hogy a címzett megnevezése és a fizetési számla valódi tulajdonosa nem egyezett. Ez a ténymegállapítás az ügyiratok tartalmával nem egyeztethető össze.

[180] Az ügyiratok között megtalálhatók a kérdéses utalásról szóló SWIFT-üzenetek, amelyek alapján megállapítható, hogy 1) az utalásra 2016. február 19. napján került sor, 2) az összeget 2016. február 22. napján jóváírták a bank3 által vezetett bankszámlán, 3) az összeg visszautalását kérte a külföldi pénzügyintézet, 4) amit a bank3 azért nem tudott teljesíteni, mert a bankszámlán levő pénzösszeget az ügyészség lefoglalta. A lefoglalásról szóló határozat szintén megtalálható az ügyiratok között, ahogy az annak végrehajtásáról szóló banki tájékoztatás is, de az átutalt összeg jóváírását támasztják alá a bankszámlakimutatás adatai is. Ezekre a bizonyítékokra figyelemmel a másodfokú bíróság javította az elsőfokú ítélet iratellenes ténymegállapításait.

[181] Az elkövetési idő javításából következően megállapítható az is, hogy a törvényszék helytelen ténybeli következtetéssel rögzítette azt a tényállásban, hogy a csalási cselekmény 2016. február 19. napja körüli időben történt. Mivel ezen a napon már megtörtént a

pénzösszeg átutalása a cég1. számlájára, az ismeretlen elkövető a megtévesztést ennél korábbi időpontban fejtette ki. Ezt szintén javítani kellett a tényállásban.

[182] Az elsőfokú bíróság utalt ugyan arra, hogy 2016 februárjában két alkalommal is „csalási cselekményből származó” pénzösszeg érkezett a cég1. számlájára (elsőfokú ítélet 134. oldal 3. bekezdés), azonban az alapcselekményre vonatkozó bizonyítékokkal még csak érintőlegesen sem foglalkozott. E körben az INTERPOL Magyar Nemzeti Iroda tájékoztatásának van jelentősége, amely szerint név16 a cég38 felé fennálló 150 000 amerikai dolláros tartozását kívánta rendezni az átutalással, és csak napokkal később derült ki számára, hogy az utalás nem üzleti partnerének ment át. A partner cég úgy nyilatkozott, hogy a fizetéssel kapcsolatos emaileket nem ő küldte, valakik feltörték az email fiókját.

[183] Az elsőfokú bíróság az I/5. tényállási pontban azt rögzítette, hogy 2016. február 22. napja körüli időben vették rá megtévesztő email üzenettel a sértett gazdasági társaság nevében eljáró személyt a 15 210,37 és 64 721,83 amerikai dollár átutalására a cég1. bankszámlájára. A tényállás rögzíti továbbá, hogy az előbbi összeg jóváírásra került a cég bankszámláján, míg az utóbbi összeget a bank „nem írta jóvá a célszámlán, hanem visszautalta”. Ezek a ténymegállapítások ellentétesek az ügyiratok tartalmával, az elkövetési időt pedig téves ténybeli következtetés útján állapította meg az elsőfokú bíróság.

[184] A bank3 által küldött tájékoztatás alapján megállapítható, hogy mindkét összeg jóváírásra került a cég1. bankszámláján, 2016. február 22. és 23. napján. A már hivatkozott lefoglalásról szóló határozat alapján megállapítható az is, hogy a 15 210,37 amerikai dollár az ügyészség lefoglalást rendelt el, ami – a SWIFT-üzenetek szerint – akadályozta a pénzösszeg visszaküldését. A 64 721,83 amerikai dollár visszautalása – a szintén már hivatkozott bankszámlakimutatás szerint – 2016. február 29. napján történt meg. Ez utóbbi azt jelenti, hogy az átutalt összeg jóváírása megtörtént, majd azt visszautalták a külföldi pénzintézetnek. Az I/4. tényállási pontnál írtaknak megfelelően itt is javítani kellett a csalási cselekmény elkövetési idejét: ha az utalás már megtörtént 2016. február 22. napján, akkor a megtévesztő magatartást szükségszerűen ennél korábban, nem pedig e nap körüli időben tanúsította az ismeretlen elkövető.

[185] A törvényszék ezen tényállási pont kapcsán sem értékelte azokat az okirati bizonyítékokat, amelyek az alapbűncselekmény megvalósulását igazolják. E körben az INTERPOL Magyar Nemzeti Iroda tájékoztatásának volt jelentősége, amely szerint a cég2 a cég39 nevű gazdasági társaság számlájára kívánta elutalni a 15 210,37 amerikai dollárt, azonban ennek a cégnek a levelezőrendszerét feltörték, így az utalás a magyar elkövetők bankszámlaszámára ment.

[186] Az így már teljeskörűen számbavett okirati bizonyítékok tartalmára figyelemmel az elsőfokú bíróság okkal vetette el a vádlottak védekezését. Itt is irányadó az a már korábban kifejtett bizonyítékértékelési elv, hogy a vádlotti védekezés hiteltelensége nem jelenti automatikusan a vád tárgyává tett tények valóságát. Erre figyelemmel sem kifogásolható az elsőfokú bíróság mérlegelési tevékenysége, hiszen abból kiderül, mely bizonyítékok alapján

vonható következtetés a vádlottak tudattartalmára, elsősorban arra, hogy mindannyian tisztában voltak azzal, bűncselekményből származó pénzösszegek tisztára mosásában működnek közre.

[187] Ezt a tényt mindenben alátámasztja a lehallgatási anyag és a két rejtett figyelésekről felvett jelentés. Terhelt14 XIV. r. vádlott a telefonban teljesen nyíltan, félreértésre lehetőséget sem adva beszélt a pénzmosási cselekményekről több emberrel is, azok alapján semmilyen kétely nem fogalmazódhat meg az iránt, hogy tudta, honnan származnak a pénzek, azoknak mi lett a további sorsa, és hogy ebben jutalék ellenében működött közre. Azzal is egyetértett a másodfokú bíróság, hogy a titkos adatszerzés során beszerzett bizonyítékok Terhelt2 II. r. vádlott bűnösségét is alátámasztják (elsőfokú ítélet 121-122. oldal), a lehallgatott beszélgetések és a II. és XIV. r. vádlottak között megtörtént személyes találkozó a II. r. vádlott szervező szerepét igazolják. Az elsőfokú bíróság a lehallgatási anyagot összevetette Terhelt16 XVI. r. vádlott védekezésével is (elsőfokú ítélet 123. oldal 3. és 4. bekezdés), és alappal vonta le azt a következtetést, hogy a XVI. r. vádlott is kétség kívül tudott a banki tranzakciókkal érintett pénzek eredetéről.

[188] Az elsőfokú bíróság az I. tényállási pont kapcsán egyebekben is lényegében elfogadható módon értékelte az egyes bizonyítékokat. Az ítéltábla által már jelzett és korábban elemzett hiányosságok pótlása a bizonyítékokból az elsőfokú bíróság által levont következtetéseket megerősítik, azok eloszlatnak minden további kételyt az iránt, hogy a XIV-XVII. r. vádlottak együtt vettek részt a pénzmosási cselekményekben, amely során a szervező szerepet Terhelt14 XIV. r. vádlott töltötte be, családtagjai a vele való egyeztetést követően hajtották végre az egyes részcsselekményeket.

[189] Az elsőfokú bíróság a pénzmosási cselekményekkel érintett pénzösszegeket vádlottanként összegezte ítélete 136-137. oldalán, ugyanazon hibákat elkövetve, mint az alapügyben vizsgált cselekményekkel összefüggésben. Ezért – a már kifejtett indokok alapján és elvek mentén – az ítéltábla újra kiszámította az egyes vádlottakra irányadó elkövetési értékeket:

– az Terhelt2 II. r. vádlott megbízása alapján mások által elvégzett utalások és készpénzfelvételek 20 774 000 összege Ft;

– a Terhelt14 XII. r. vádlott által, illetve az megbízásából elvégezni kívánt átutalások és készpénzfelvételek összege 20 774 000 Ft;

– a Terhelt16 XVI. r. vádlott által végrehajtani kívánt készpénzfelvétel és az ő közreműködésével végrehajtott átutalások összege 20 774 000 Ft;

– a Terhelt17 XVII. r. vádlott közreműködésével elvégezni kívánt készpénzfelvétel és végrehajtott átutalás összege 20 774 000 Ft.

[190] Az elsőfokú bíróság a II. tényállási pont tekintetében egyetlen okirati bizonyítékot sem értékelt, kizárólag a vádlottak által tett vallomásokkal és a titkos adatszerzés során beszerzett bizonyítékokkal foglalkozott ítélete indokolásában. Ezért az ítéltábla több kiegészítést is tett e körben a következők szerint.

[191] A hitelügylet részletei az bank20 által megküldött tájékoztatások és az azokhoz csatolt okirati bizonyítékok alapján állapítható meg. Ezek a bizonyítékok igazolják azt, hogy a cég40 nevében eljáró Terhelt20 XX. r. vádlott beadta a 75 millió Ft-os hitelkérelmet az bank20hoz, és a folyamat egyéb, a tényállás teljessége miatt szükséges részletei is ezen bizonyítékok alapján rögzíthetők az ítéleti tényállásban. A megküldött iratok alapján lehet azt is megállapítani, hogy a bank által kért hiánypótlást nem a cég ügyvezetője, vagyis Terhelt20 XX. r. vádlott, hanem Terhelt14 XIV. r. vádlott küldte meg a banknak, annak ellenére, hogy semmilyen jogi kapcsolatban nem állt a céggel, és hitelközvetítőként sem dolgozott.

[192] Lényegesek a nyomozó hatóság adatszerző tevékenységét rögzítő jelentések és feljegyzések is. Ezek alapján az állapítható meg, hogy Terhelt20 XX. r. vádlott a bejelentett lakcímein nem lakott a vád tárgyává tett időszakban, és az is, hogy a cég40 egy székhelyszolgáltatónál volt bejegyezve, ami azonban a szerződést felmondta díj nem fizetése miatt. Nem mellőzhető jelentősége van a cégről készített revizori feljegyzésnek. Ebből kiderül, hogy a XX. r. vádlott összesen 29 másik gazdasági társaságban volt tag vagy ügyvezető, és ezek a társaságok kényszertörlesztés, felszámolás vagy egyéb hatósági eljárás miatt szűntek meg. A revizori feljegyzésből kiderül az is, hogy a gazdasági társaság ugyan jelentős forgalmat bonyolított, de az a korábbi ügyvezető idejére esett, továbbá hogy a társaság jelentősen el volt adósodva.

[193] Ezeket a bizonyítékokat kellett egybevetni tanú6 és tanú7 tanúvallomásával, akik egyező előadást tettek arról, hogy Terhelt20 XX. r. vádlott személye elrettentően hatott rájuk, utóbbi tanú arról is beszámolt, hogy már a külleme alapján azonnal jelentette a bank vezetésének, hogy a cégvezető egy stróman. Mindkét tanú vallomásából levonható azt a következtetés is, hogy a hitelfelvételi folyamatban valójában Terhelt14 XIV. r. vádlott járt el, nem pedig a XX. r. vádlott. Ezt a tényt terhelt21 gyanúsítottai vallomása is megerősíti.

[194] Mindezt együtt értékelve azzal, hogy semmilyen adat nem bizonyítja azt, hogy a cég40 bármilyen érdemi tevékenységet végzett volna Terhelt20 XX. r. vádlott ügyvezetése alatt, kizárólag arra a következtetésre lehet jutni, hogy a hitelt nem a cég működése során használták volna fel.

[195] Az elsőfokú bíróság ezekkel a bizonyítékokkal egyrészt nem foglalkozott részletesen, másrészt azok összevetését nem végezte el, Terhelt20 XX. r. vádlott cselekvőségét a titkos adatszerzés eredményére alapítottnan állapította meg a tényállásban

(elsőfokú ítélet 142. oldal 5. bekezdés – 143. oldal 3. bekezdés). Ez azért komoly hiba, mert az elsőfokú ítélet 56. oldal 8. bekezdésében ezzel ellentétben helyesen rögzítette a törvényszék, hogy a titkos adatszerzés eredményét a XX. r. vádlott tekintetében nem lehet felhasználni. Ezért a jelzett részeket az ítéltábla kirekesztette az ítélet indokolásából, és azt akként korrigálta, hogy Terhelt20 XX. r. vádlott cselekvőségét a hivatkozott okirati bizonyítékok és tanúvallomások alapján lehet rögzíteni az ítéleti tényállásban.

[196] A törvényszék ugyanezt a hibát követte el Terhelt18 XVIII. r. vádlott esetében is: helyesen rögzítette, hogy az ő terhére rótt cselekmény bizonyítására nem használhatók fel a titkos adatszerzés során beszerzett bizonyítékok, majd ítélete 139. oldal 4. bekezdésétől a 140. oldal 3. bekezdéséig, illetve a 143. oldal utolsó és a 144. oldal első bekezdésében részletesen elemezte, hogy ezek az adatok milyen módon támasztják alá a vádirati tényállást. Az elsőfokú bíróság egyéb bizonyítékot nem értékelt a XVIII. r. vádlott terhére annak ellenére, hogy az ügyiratokban több olyan terhelő bizonyíték is megtalálható, amelyek a lehallgatási anyag felhasználása nélkül is megnyugtatóan bizonyítják a XVIII. r. vádlott bűnösségét.

[197] A titkos adatszerzés keretében nem csupán telefonlehallgatást hajtott végre a nyomozó hatóság, hanem Terhelt14 XIV. r. vádlott rejtett figyelését is. Ez az eljárási cselekmény a Be. 215. § (5) bekezdése alapján külső engedélyhez nem kötött leplezett eszköz, és a régi Be. 200. (1) bekezdése sem sorolta fel a bírói engedélyhez kötött titkos adatszerzés esetei között. Ebből következően a rejtett figyelés eredményének felhasználása akkor sem ütközik akadályba, ha sem tárgyi, sem személyi összefüggés nem áll fenn a rejtett figyelésre okot adó bűncselekmény és az azzal érintett személy, illetve a vád tárgyává tett cselekmény és a vádlott személye között.

[198] A nyomozó hatóság a rejtett figyelésről szóló jelentésben azt rögzítette, hogy Terhelt14 XIV. r. vádlott 2016. április 13. napján (azaz a hitelkérelem benyújtása feltételeinek megteremtése után, a hiteligénylés előtt 2 nappal) találkozott – mások mellett – Terhelt20 XX. r. vádlottal, akivel banki ügyekről egyeztetett. Ezután találkozott terhelt21-val és Terhelt18 XVIII. r. vádlottal, a beszélgetést Terhelt14 XIV. r. vádlott irányította. Az elsőfokú bírósági tárgyaláson a XIV. r. vádlott azt elismerte, hogy Terhelt18 XVIII. r. vádlott volt az, aki bemutatta neki hitelügyintézőként terhelt21-t és tanú6-t. Azt is elismerte a tárgyaláson a XIV. r. vádlott, hogy beszéltek ebben az időszakban telefonon, beszámolt neki a hitelfelvétel állásáról, és arról is, hogy Terhelt20 XX. r. vádlott személye milyen problémákat okozhat annak során.

[199] Ezeket az adatokat együtt értékelve nem támasztható észszerű kétely az iránt, hogy Terhelt18 XVIII. r. vádlott tudott a hitelfelvételről, ugyanis 1) semmilyen adat nem merült fel arra, hogy a XVIII. és XIV. r. vádlottak között a vádbeli időszakban bármilyen más üzleti kapcsolat fennállt volna, 2) Terhelt18 XVIII. r. vádlott mutatta be egymásnak a XIV. r. vádlottat és a hitelközvetítőket, 3) a XIV. r. vádlott egyeztetést folytatott velük rögtön aztán, hogy Terhelt20 XX. r. vádlottal megbeszélte a hitelfelvétel állását, 4) a XIV. r. vádlott telefonon tájékoztatta a XVIII. r. vádlottat a lehetséges problémákról, amelyeket a XX. r. vádlott személyéhez kapcsolott. Ez utóbbi azért is lényeges, mert ez bizonyítja azt is, hogy a

XVIII. r. vádlott tudott arról, hogy nem a XIV. r. vádlott a cég ügyvezetője, ahogy azzal is tisztában volt, hogy a XX. r. vádlott erre a feladatra alkalmatlan. Ezekből az adatokból kizárólag arra lehet következtetni, hogy a XVIII. r. vádlott tisztában volt a XIV. r. vádlott csalárd szándékával, és ennek tudatában nyújtott neki segítséget.

[200] Terhelt¹⁴ XIV. r. vádlott és terhelt¹⁹ r. vádlott esetében nem volt akadálya a titkos adatszerzés eredménye felhasználásának. A lehallgatott beszélgetések teljesen egyértelműek, azok alapján semmilyen kétely nem fogalmazható meg az iránt, hogy a vádlottaknak már a hitelkérelem beadása előtt is az volt a szándékuk, hogy a hitel összegét saját céljaikra fordítják. Az elsőfokú bíróság e körben elővezetett érvelése (elsőfokú ítélet 138-144. oldal) teljes, irathú adatokon alapul és logikai hibáktól mentes, annak sem javítása, sem kiegészítése nem szükséges.

[201] Összességében a másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy a törvényszék bizonyítékértékelő tevékenysége hiányos volt ugyan, és az általa megállapított tényállás részben megalapozatlan, de a vádlottak büntetőjogi felelőssége szempontjából irányadó tényeket nagyrészt helyesen állapította meg. Az ítéltábla az indokolás hiányosságait a fentiek szerint pótolta, a megalapozatlansággal érintett tényállásrészeket az ügyiratok tartalma alapján és helyes logikai következtetés útján javította, illetve kiegészítette. Az így megalapozottá tett tényállás volt irányadó a másodfokú eljárásban.

[202] Az irányadó tényállásból okszerűen következtetett az elsőfokú bíróság a vádlottak bűnösségére.

[203] Részletesen foglalkozott az alkalmazandó büntető törvény kérdésével is. Véggkövetkeztetésével, amely szerint a Btk. 2. §-a alapján a bűncselekmények elkövetésekor hatályos törvény alkalmazandó valamennyi vádlott tekintetében, az ítéltábla is egyetértett. Indokolása azonban hiányos, és az elkövetési értékek másodfokú bíróság által történő módosítása is kihatással volt a vizsgálat során irányadó szempontokra. Ezért az ítéltábla szükségesnek tartja az indokolás kiegészítését a következőkkel.

[204] A Btk. 399. § (4) bekezdés *a)* pontjának 2021. január 1. napjától hatályos szövege szerint pénzmosást követ el az is, aki a más által elkövetett büntetendő cselekményből származó vagyont megszerzi, felette rendelkezési jogosultságot szerez. Utóbbi kitételből az következik, hogy a törvényalkotó a statikus pénzmosás büntethetőségét időben előre hozta, és már tényállásszerű magatartást eredményez a számlára érkező pénz feletti rendelkezési jog pusztá megszerzése is. Azaz a csalás befejezettsége után az abból eredő pénzösszeg vádlotti számlán történő megjelenése immár a pénzmosás törvényi tényállásának rendelkezési jogosultság megszerzésében megnyilvánuló elkövetési magatartásaként is azonosítható minden egyéb további cselekvés (pl. készpénzfelvétel vagy bármilyen banki tranzakció) kifejtése nélkül is. Nyilvánvaló, hogy a korábbihoz képest újabb elkövetési magatartás büntetendővé nyilvánítása szigorítást jelent, így ez az első olyan fontos tényező, mely

befolyásolja az alkalmazandó Btk. megválasztását, és amely a főszabálytól eltérést értelemszerűen nem indokolja. Az elkövetési érték különbözősége is részben ebből ered: a másodfokú bíróság – a törvényszéktől eltérően, de ugyancsak az elkövetéskori törvényt alkalmazva – nem a számlán jóváírt összeget tekintette elkövetési értéknek, hanem csak azt, amelyre ezt követően további, a pénzmosás törvényi tényállásába illeszthető elkövetési magatartások valósultak meg.

[205] A pénzmosást különösen nagy értékre megvalósító I-III., V., IX. és XIII. r. vádlottak vonatkozásában az elbíráláskori büntető törvény és a jelenleg hatályos törvény büntetési tételkerete üzletszerű elkövetés hiányában azonos, így emiatt nem merül fel a visszaható hatály kérdése, míg a jelenlegi törvény szerint az üzletszerűség fennállása esetén öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztésre emelkedett, így emiatt sem lehet a jelenlegi törvényt választani.

[206] Az egyesített ügy I/4. és I/5. tényállási pontjánál a csalási cselekményekből származó összegnek a számlára érkezése mindössze az érintett vádlottak rendelkezési jogosultságát teremtette meg – ez az elkövetéskor nem volt büntetendő. Mivel ezekre az összegekre további elkövetési magatartás kifejtésére nem került sor, ezek a tényállási pontok az elkövetéskor hatályos törvény szerint bűncselekményt nem valósítanak meg, míg a jelenleg hatályos törvény szerint az ott írt magatartások tényállásszerűek. Ezekben a tényállási pontokban a XIV., XVI. és XVII. r. vádlottak érintettek. Az ő terhükre rótt pénzmosási cselekmények elkövetési értékére és az üzletszerűsége is figyelemmel azonos a két törvényben a büntetési tételkeret, ami szintén az elkövetéskori törvény alkalmazását indokolja.

[207] Az elkövetéskori Btk. az előkészületi jellegű magatartások közül kizárólag a pénzmosásra irányuló megállapodást rendelte büntetni, ezzel szemben a hatályos Btk. 399. § (8) bekezdése általában az előkészületet pönalizálja. Ez is az elkövetéskori Btk. alkalmazásának irányába hat azon vádlottak esetében, akiknek a bankszámláira nem érkezett pénz, vagy az a csalás befejezettsége előtt visszakerült a vagyon elleni bűncselekmény sértettjéhez. Ugyanakkor a megállapodás a számlanyitások körülményei, és az azokra rövid időn belül érkező pénzüsszegek, a bankszámlák ezen kívüli pénzforgalmának hiánya egyértelműen kimeríti a bankszámlatulajdonosok pénzmosási cselekményekkel összefüggő megállapodását azon elkövetőkkel, akik erre őket felkérték (így a tényállások bevezetői e körben még ezen érvek mentén is helytálló tényeket tartalmaznak az elkövetői körök megállapodására vonatkozóan). A megállapodás léte ennek megfelelően már a számlanyitással, és annak adatai más elkövetők részére történő pénzmosási célú rendelkezésre bocsátásával a pénzmosás előkészülete vétségének megállapítására nyújthat alapot már az elkövetéskori törvény alapján is. Ugyanakkor e vonatkozásban azt is értékelni kellett, hogy a tényállás szerint elkülönülő mindkét elkövetői körnek egységes célja és szándéka az volt, hogy a számlanyitást vállaló vádlottak csalásból származó pénzüsszegeket fogadnak az adott számlák mindegyikére (vagy bármelyikére). Ezért mindezen cselekmények összességében értékelendők egységes előkészületi magatartásnak. Ebből következően, ha adott esetben ezen megállapodás keretei között egyes bankszámlákra végül nem érkezett be bűnös eredetű pénz, ámde egyik-másik általuk nyitott bankszámlára igen, az előkészületi szakban maradt cselekményrész (a bankszámlanyitás, netbanki azonosítók és jelszavak átadása) a törvényi

tényállás küszöbét átlépő cselekményrészekre figyelemmel önálló jogi értékelés alá nem eshet.

[208] A bűncselekmények elkövetése óta a bűnszervezet fogalmában is jelentős változás állt be. A másodfokú bíróság az irányadó tényállás alapján, és a későbbiekben még részletesen kifejtendő magyarázat mellett úgy foglalt állást, hogy nem állapítható meg a bűnszervezet létrehozása egyik vádlott terhére sem, és ezen a jogi következtetésen a megváltozott törvény sem változtat. Vagyis a büntető törvény időbeli hatálya szempontjából nincs jelentősége a bűnszervezet definíciójában bekövetkezett változásoknak.

[209] És végül, nem lehet eltekinteni attól sem, hogy az elsőfokú elbírálást követően 2024. augusztus 1. napjával a Btk. ismét módosult, mégpedig a büntetett előélethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alóli mentesülés szabályaiban (Btk. 97. §). Ennek lényege szerint már nem érvényesíthető a terhelt javára, ha a nyilvántartási adatok korábbi, a visszaesést megalapozó elítélési adatokat nem rögzítenek, és ha a bíróság bármely hiteles irat alapján a korábbi elítélés adatait meg tudja állapítani, azok a terhelt esetében az ahhoz fűződő büntetőjogi jogkövetkezmények megállapításának alapját képezik. Ez – a Btk.-ban megjelenő szabályként – értelemszerűen maga után vonja a Btk. 2. §-a szerinti vizsgálódás szükségességét az elbíráláskor hatályos nyilvántartási adatok alapján, mert amennyiben a visszaesést megalapozó adatokat már nem tartják nyilván, egyértelműen a 2024. augusztus 1-jét megelőző, és az elkövetéskor azonos tartalommal hatályban volt rendelkezés eredményez az adott szabály szempontjából kedvezőbb elbírálást. A jelen ügyben ez a változás terhelt2 II. r. és Terhelt16 XVI. r. vádlottakra hathatott volna ki. Erre figyelemmel is a főszabály szerinti (elkövetéskori) Btk. alapján kellett a vádlottak ügyét elbírálni.

[210] Következésképpen az ügyben nem volt olyan szempont egyik vádlott esetében sem, amely akár csak felvetné a jelenleg hatályos törvény alkalmazandóságát, így végső soron a fentiek szerint kiegészített indokolás mellett helyes volt az elsőfokú bíróság azon álláspontja, amely szerint a bűncselekmények elkövetésekor hatályban volt törvényt kell alkalmazni valamennyi vádlott esetében.

[211] Az elsőfokú bíróság nem tévedett abban, hogy az I-III., V., IX., XIII-XVII. vádlottak magatartása kimeríti a pénzmosás büntettének különös részi tényállását. A jogi indokolás körében – szemben a védelmi érvekkel – minden, a csalás büntettétől történő elhatárolás során irányadó szempontot mérlegelési körébe vont.

[212] A pénzmosás egyik jellemző elkövetési módszere, hogy az elkövető jutalék fejében rendelkezésre bocsátja saját vagy céges bankszámláját, amelyre (ahogy jelen eljárás tárgyát képező cselekmények esetében is) a rendszerint csalás áldozatává vált sértettek átutalást teljesítenek, a bankszámla tulajdonosának vagy az a fölött rendelkezni jogosult elkövetőnek a feladata pedig az átutalt összeg készpénzben történő felvétele, illetve az összeg továbbítása. A számlatulajdonos cselekménye a tévedésbe ejtésnek, és a károkozásnak is előfeltétele, hiszen

a számlaszám ismerete nélkül a sértett számlájának megtévesztés eredményeként történő megterhelésére nem kerülhetne sor. A számlaszám közlése ezért tárgyi oldalon a csaláshoz nyújtott bűnsegélyt valósítja meg.

[213] A jogi minősítés alanyi feltétele azonban az, hogy a számlatulajdonos tudata átfogja a saját cselekvősege és a csalás törvényi tényállási elemei (megtévesztés, károkozás) közötti kapcsolat valamennyi releváns elemét is. Önmagában ugyanis még abban az esetben sem lehet a csalás elkövetéséhez nyújtott bűnsegélyre kiterjedő tudattartalomra következtetni, ha a számlatulajdonos bizonyítottan tud a számláján jóváírt összegek bűnös eredetéről. Ilyen módon ugyanis átutalásra nem pusztán csalás bűncselekményéből, de más, járulékos jellegű bűncselekményekből adódóan, esetleg információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás bűncselekményéből kifolyólag is sor kerülhet. A csalás törvényi tényállási elemeit érintő ismeretre a rendelkezésre álló adatokból egyik vádlott esetében sem lehet következtetést vonni, ilyenre az eljárás során senki nem is hivatkozott, így a cselekmények csalásként történő értékelése fel sem merülhetett.

[214] A pénzmosás törvényi tényállásába illeszkedő magatartások mindegyike (leszámítva a törvényi tényálláson kívül eső előkészületi és részesi magatartásokat) kizárólag az alapbűncselekmény befejezését követően valósítható meg. A jelen ügyben vizsgált alapcselekmények tekintetében a befejezettség egyértelműen az átutalt összeg címzett számlán történő jóváírásához, és nem a számláról történő pénzkivételhez, azon végzett egyéb tranzakcióhoz köthető. A csalás eredménybűncselekmény, a tényállásszerű eredmény a kár bekövetkezése, vagyis eddig az időpontig a bűncselekmény kísérleti szakban marad. Amikor a sértett megtévesztés eredményeként az elkövetők felügyelete alatt álló bankszámlára utal át egy adott összeget, a fogadó számlán történő jóváírás időpontjáig az utalás összege felett rendelkezési jogát nem veszíti el, annak visszahívásáról, sztornózásáról önállóan jogosult dönteni. Ugyan a jóváírást követően is tehet intézkedéseket a sértett az összeg visszautalása iránt, de ekkor már a fogadó bankszámla felett rendelkezésre jogosult személy hozzájárulása is szükséges ehhez, így az összeg visszautalása ekkor már nem érinti a csalás befejezettségét, az legfeljebb az okozott kár megtérülését eredményezheti.

[215] Így tehát a vádlottak által elkövetett cselekmények minősítése során abból kellett kiindulni, hogy ha a fogadó számlán a csalás sértettjétől érkezett összeg jóváírása (különböző okokból) nem történt meg, az alapcselekmény kísérleti szakban rekedése miatt pénzmosás sem valósulhatott meg. Ez az alapügy VII/1. tényállási pontjában a cég²⁴, a sértett³, az sértett⁴, a VII/2. tényállási pontban az cég²⁸, valamint az egyesített ügy I/3. tényállási pontjában a cég³⁴ által elutalt, de a fogadó számlán jóvá nem írt összegek tekintetében állapítható meg. Ezért ezek a részcselekmények a jelen ügy vádlottjai tekintetében bűncselekményt nem valósítottak meg, így azokat az elkövetési érték szempontjából senkinél nem lehetett figyelembe venni.

[216] Más a jogi helyzet az alapügy I. tényállási pontjánál a cég⁷ által átutalt összegnél. Ugyanis ez ténylegesen jóváírásra került az I. r. vádlott bankszámláján, így a csalás befejezetté vált. A pénzmosás megállapíthatóságát ebben az esetben az zárja ki, hogy az I. r.

vádlott belső elhatározásból intézkedett az átutalt összeg visszautalása iránt, ami dogmatikailag önkéntes elállásként értékelhető [Btk. 10. § (4) bekezdés *a*) pont].

[217] Mindezek azonban a folytatólagosság egysége alá tartozó további, ténylegesen megvalósult részcselekményekre figyelemmel egy esetben sem vezethettek felmentéshez, csak ahhoz, hogy e részcselekmények a törvényi egységnek nem részei, és ezáltal az azokkal érintett összegek az elkövetési érték szempontjából figyelmen kívül maradtak.

[218] Az elsőfokú bíróság az I-III., V., IX., XIII., XIV., XVI. és XVII. r. vádlott bűnösségét a pénzmosás Btk. 399. § (2) bekezdés *a*) pontjába ütköző esetében, vagyis a bűnös eredetű pénz magának vagy másnak történő megszerzésében állapította meg. Ennek indokai azonban nem világosak, azokkal az elsőfokú bíróság teljes mértékben adós maradt. Ez amellet, hogy komoly indokolásbéli hiányosság, azt is eredményezte, hogy a rendelkező rész nem mindenben egyeztethető össze a törvényszék által megállapított tényállással. Ugyanis abban egyértelműen – és egyébként helyesen – leszögezte az elsőfokú bíróság, hogy az érintett vádlottak egymással megállapodtak abban, hogy bűnös eredetű pénzek tisztára mosásában fognak közreműködni, ezzel a kezdetektől, már a számlanyitáskor tisztában voltak, kifejezetten ennek alárendelten, a közreműködésük fejében remélt anyagi haszon eléréséért cselekedtek. Következésképpen őket eredetleplezési cél vezérelte, ezzel a tudattartalommal nyitottak számlát, majd az oda megérkező pénzekkel különféle pénzügyi műveleteket – készpénzfelvét, átutalás, fizetés a bankszámláról – hajtottak végre, vagyis pénzügyi szolgáltatást vettek igénybe.

[219] A pénzmosásnak a Btk. 399. § (1) és (2) bekezdésében írt eseteinek elhatárolása az elkövetési magatartásokon túlmenően a célzat alapján lehetséges. A (2) bekezdésében írt megszerzői típusú elkövetési magatartás nem célzatos, az elkövető tipikusan vagyontszármazás nélkül működik közre a bűnös vagyon/dolog magának vagy másnak történő megszerzésében úgy, hogy ennek kifejtésekor tisztában van a dolog büntetendő cselekményből származó voltával. Rendszerint akkor írható a vádlott terhére ez a fordulat, ha a számlanyitásra, az azon végzett tranzakciók elvégzésére őt felbujtó elkövetővel nincs olyan előzetes megállapodás, mint amely a jelen ügyben kimutatható, azonban a körülmények alapján egyértelműen tisztában kell lennie a számlájára érkező pénz bűnös eredetével.

[220] Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság a törvényszéktől eltérően az eredetleplezési célból pénzügyi szolgáltatás igénybevételével megvalósított elkövetési magatartást [Btk. 399. § (1) bekezdés *a*) pont *aa*) alpont] róta valamennyi pénzmosást elkövető vádlott terhére. Ez volt az, amely közös tettesi cselekmény folytán valamennyi tényállási pontnál egységbe vonta az ugyanazon pénzösszegre kifejtett különböző elkövetői magatartásokat, még azokat is, amelyek (lásd a IX. r. vádlottnál) a „magának vagy másnak megszerez” elkövetői magatartásban merültek ki.

[221] Az elsőfokú bíróság ítélete 154. oldalán vezette le azt, hogy mikor tekintette a pénzmosást kísérleti szakban rekedtnak. Az ítéltábla már korábban kifejtette, hogy befejezett alapcselekmény hiányában a pénzmosás tényállásába nem lép be az elkövető, a „célszámla” biztosítása még előkészületi jellegű magatartás, amely az azzal többnyire együtt járó megállapodás miatt vonható be a büntetendő magatartások alá az elkövetéskor hatályos Btk. szerint. Az elkövető akkor lépi át a tényállás küszöbét, amikor megkezdí valamelyik elkövetési magatartás megvalósítását – jelen ügyben ilyen a készpénzfelvétel és a bankszámlák közötti átutalás, átvezetés. Az nem feltétele a büntetendőségnek, hogy a készpénzfelvétel vagy az átutalási megbízás sikeres legyen, hiszen a készpénzfelvételi igény vagy az átutalási megbízás leadása a pénzintézet felé már önmagában, annak teljesítésétől függetlenül is pénzügyi szolgáltatás igénybevételének minősül.

[222] Ez ad magyarázatot arra, hogy Terhelt1 I. r. vádlott a III/4. tényállási pontban írt cselekményével miért valósította meg a társtettesként elkövetett pénzmosás büntetettét. Mivel a készpénzfelvétel is pénzügyi szolgáltatás igénybevételének minősül, az I. r. vádlott ezen részösszeg tekintetében már maga is tényállási elemet valósított meg, azaz a pénzmosásnak a (társ)tettesévé vált.

[223] Az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor I-III. és XIV-XVII. r. vádlottak vonatkozásában a részcselekményeket a folytatólágosság törvényi egységébe vonta. A bírói gyakorlat ugyanis következetes abban, hogy kizárólag ugyanazon elkövető, azonos pénzösszegekre, egységes célból kifejtett (akár ugyanolyan, akár különböző) elkövetési magatartásai képeznek természetes egységet. Ebből kifolyólag pusztán az elkövető, illetve a bankszámla azonossága eltérő alaphűncselekményből származó pénzösszegek tekintetében természetes egységet nem teremt. A két vagy több részcselekményből álló, egymáshoz közeli időpontokban, egységes akaratelhatározással elkövetett pénzmosási cselekmény a folytatólágosság törvényi egységébe tartozik. E körben az orgazdaság bűncselekményével kapcsolatos jogi megállapításokról szóló 4/2004. BJE határozatban kifejtettek irányadónak tekinthetők.

[224] Terhelt3 III. r. vádlottnak az alapűgy III. és VII. tényállási pontjában kifejtett pénzmosási cselekményei így a folytatólágosság törvényi egységébe tartoznak, míg a hozzá csak a III. tényállásban írtak elkövetése során, egyetlen pénzösszeg vonatkozásában kapcsolódó IX. r. és XIII. r. vádlottak magatartása természetes egység maradt.

[225] A másodfokú bíróság az elkövetői alakzat megállapításával sem értett mindenben egyet a törvényszékkel. Az elsőfokú bíróság abból helyesen indult ki, hogy a megállapított tényekből egyértelműen következik az, hogy a vádlottak szándékegységben cselekedtek a pénzmosási cselekmények elkövetése során.

[226] Terhelt2 II. r. vádlott esetén az elkövetői alakzat megállapítása több problémával terhelt. Először is a rendelkező rész ellentétes az indokolással, mivel az elsőfokú bíróság

társtettesként elkövetett pénzmosás büntettségében mondta ki bűnösnek a II. r. vádlottat, ezzel szemben ítélete 156. oldal 1. bekezdésében felbujtói magatartást állapított meg. Ez utóbbi a helyes jogkövetkeztetés, mivel a II. r. vádlott cselekvősége minden egyes részselekmény esetén a törvényi tényálláson kívül maradt (banki tranzakciót nem hajtott végre, készpénz nem került hozzá, átutalások címzettjeként nem szerepel), így tettesi magatartás nem róható a terhére.

[227] További probléma, hogy ugyan a II. r. vádlott által megvalósított cselekmények elkövetési időire figyelemmel a folytatólágossághoz megkívánt rövid időköz megállapítható, a bírói gyakorlat szerint a folytatólágosság nem töri át a részesség járulékoságát. Ezért a részesi magatartás csak folytatólágos tettesi alapcselekményhez kapcsolódóan lehet maga is – a törvényi feltételek fennállása esetén – folytatólágos, több egymástól független tettesi cselekményhez kapcsolódó részesség nem eredményez folytatólágosságot (3/2011. BJE határozat, BH2011. 123.).

[228] Mindezek alapján a II. r. vádlott által elkövetett pénzmosási cselekmények rendbeliségét ahhoz kellett igazítani, hogy hány személyt bírt rá bűncselekmény elkövetésére. Az alapügy – másodfokú bíróság által módosított – tényállása szerint a II. r. vádlott az I. és III. r. vádlottakat 2016 januárjában vont be a vele kapcsolatban álló külföldi elkövetők által megvalósított csalási cselekményekből származó pénzüsszegek tisztára mosásába, de már a 2015 decemberében megvalósított, a III. tényállási pontban részletezett cselekmények mögött is ő állt. Hasonló megállapodást az egyesített ügy I. tényállási pontja szerint 2015 év elején kötött a XIV. r. vádlottal. A további elkövetőket az I., III. és XIV. r. vádlottak vonták be a bűncselekmények elkövetésébe, azonban felbujtóként őket nem lehetett felelősségre vonni arra figyelemmel, hogy ők maguk is megvalósítottak tettesi magatartást is.

[229] Az alapügy III/2/a. tényállási pontja szerint Terhelt3 III. r. vádlott név22t kérte fel a készpénzfelvételre, aki azonban a céges számlára érkezett pénzüsszeg bűnös eredetével nem volt tisztában. A III. r. vádlott így tévedésben lévő személyt bírt rá a bűncselekmény elkövetésére, azaz az általa megvalósított részselekménynek a közvetett tettese volt [Btk. 13. § (2) bekezdés]. Tekintve, hogy a III. tényállási pont természetes egységbe tartozó további részselekményeit részben tettesként (átutalások, átvezetések, készpénzfelvétel), részben pedig társtettesként (terhelt4val közös készpénzfelvételek) valósította meg, a III. r. vádlott egységesen a legsúlyosabb, vagyis társtettesi alakzatért tartozik büntetőjogi felelősséggel.

[230] Terhelt13 XIII. r. vádlott cselekményét helyesen értékelte a törvényszék a III. r. vádlott tettesi magatartását elősegítő bűnsegédi elkövetésnek. Az alapügy III. tényállási pontjában rögzítettek szerint a szerepe a külföldről várt pénzüsszeg utalásához szükséges bankszámla felkutatásában, és ekként a III. r. vádlotthoz köthető cég12 tulajdonosának kiközvetítésében merült ki (Terhelt9 IX. r. vádlotton keresztül). Tényállásszerű magatartást így tehát nem tanúsított, de mivel tudott arról, hogy a kiközvetített bankszámla bűncselekményből származó pénzek fogadására fog szolgálni, a Btk. 14. § (2) bekezdése alapján a pénzmosás büntettségének bűnsegédi elkövetése a terhére megállapítható volt. E segítségnyújtása azonban a III. r. vádlottnak kizárólag a III. tényállási pontban írt egyetlen –

természetes egységbe tartozó – bűncselekményére korlátozódott, így részessége járulékos jellegéből következően az folytatólagosan elkövetettnek nem minősülhetett, és az alább kifejtendők szerint ugyanilyen okokból az üzletszerűség sem volt terhére megállapítható.

[231] Hasonló a helyzet Terhelt9 IX. r. vádlottnál, akinek a cselekvősége szintén kizárólag az alapügy III. tényállási pontjára korlátozódik, azonban ő – szemben Terhelt13 XIII. r. vádlottal – az irányadó tényállás szerint nem pusztán a közvetítést vállalta, hanem törvényi tényállási elemet is megvalósított az összesen 25 878 770 Ft magának vagy másnak történt megszerzésével. Mivel előzetes megállapodására figyelemmel a III. r. vádlott pénzügyi szolgáltatás igénybevételel megvalósított valamennyi magatartásának bűnsegéde is egyben, a III. r. vádlott által felvett készpénz megszerzésével kifejtett tettesi cselekményére és a III. r. vádlottal fennálló szándékegységére figyelemmel a természetes egységbe tartozó pénzmosásnak valóban társtettesévé vált.

[232] Helytállóan került sor az üzletszerűség megállapítására az I., II., III., XIV., XVI. és XVII. r. vádlottak esetében.

[233] Ugyanolyan vagy hasonló jellegű vagyon elleni bűncselekményeknek rendszeres haszonszerzést biztosító elkövetése esetén az üzletszerűség a terhelt bűnözői életvitelére vont következtetés nélkül akkor is megállapítható, ha egyébként az elkövető munkahellyel, rendszeres jövedelemmel rendelkezik (BH.2006. 6). Az üzletszerűség tárgyi oldala, a hasonló jellegű cselekmények elkövetése nem vitatható a részcselekmények nagy számára, illetve a XIV., XVI. és XVII. r. vádlottak esetében a két alapcselekményből származó összegre történt elkövetésre figyelemmel. Az alanyi oldalon a saját célú rendszeres haszonszerzésre törekvés is fennállt, a terheltek cselekvősége ugyanis – szemben visszatérően kifejtett védekezésükkel – a baráti szívességen messze túlmutatott, azt más, mint a jövedelemhez, jutalékhoz, anyagi haszonhoz jutás nem motiválhatta, miként azt az elsőfokú bíróság a tényállásban kifogástalanul meg is állapította. Megjegyzendő egyébként, hogy az EBH2007. 1678. és EBH2008. 174. számokon közzétett eseti döntések szerint az üzletszerűség feltételeként megkívánt rendszeres haszonszerzésre törekvés más személy vagyoni gyarapodása érdekében elkövetett cselekmények esetében is megállapítható.

[234] Bár az irányadó tényállás rögzíti, hogy a IX. és a XIII. r. vádlottak is jutalék reményében vállalták a cégek felkutatását (elsőfokú ítélet 34. oldal 4. bekezdés), üzletszerű elkövetést már a vád sem rótt fel e vádlottaknak, és a terhükre írható egyetlen pénzmosási összeg alapján a másodfokú bíróság sem látott okot annak megállapítására.

[235] Mindezekre figyelemmel a pénzmosási cselekmények helyes minősítése a következők szerint alakult (a bűncselekményeket e helyen a közérthetőség érdekében nem a Be. szerinti megnevezéssel rögzíti a másodfokú bíróság, azt csak a rendelkező részben tette így):

- Terhelt1 I. r. vádlott: társtettesként, folytatólagosan, különösen nagy értékre, üzletszerűen elkövetett pénzmosás bűntette [Btk. 399. § (1) bekezdés *a*) pont *aa*) alpont, (4) bekezdés *a*) és *b*) pont];
- Terhelt2 II. r. vádlott: 2 rb. felbujtóként, folytatólagosan, különösen nagy értékre, üzletszerűen elkövetett pénzmosás bűntette [Btk. 399. § (1) bekezdés *a*) pont *aa*) alpont, (4) bekezdés *a*) és *b*) pont] és felbujtóként, folytatólagosan, jelentős értékre, üzletszerűen elkövetett pénzmosás bűntette [Btk. 399. § (1) bekezdés *a*) pont *aa*) alpont, (4) bekezdés *a*) pont];
- Terhelt3 III. r. vádlott: társtettesként, folytatólagos, különösen nagy értékre, üzletszerűen elkövetett pénzmosás bűntette [Btk. 399. § (1) bekezdés *a*) pont *aa*) alpont, (4) bekezdés *a*) és *b*) pont];
- terhelt5 V. r. vádlott: társtettesként, különösen nagy értékre elkövetett pénzmosás bűntette [Btk. 399. § (1) bekezdés *a*) pont *aa*) alpont, (4) bekezdés *b*) pont];
- Terhelt9 IX. r. vádlott: társtettesként, különösen nagy értékre elkövetett pénzmosás bűntette [Btk. 399. § (1) bekezdés *a*) pont *aa*) alpont, (4) bekezdés *b*) pont];
- Terhelt13 XIII. r. vádlott: bűnsegédként, különösen nagy értékre elkövetett pénzmosás bűntette [Btk. 399. § (1) bekezdés *a*) pont *aa*) alpont, (4) bekezdés *b*) pont];
- Terhelt14 XIV. r. vádlott: társtettesként, folytatólagosan, jelentős értékre, üzletszerűen elkövetett pénzmosás bűntette [Btk. 399. § (1) bekezdés *a*) pont *aa*) alpont, (4) bekezdés *a*) pont];
- Terhelt16 XVI. r. vádlott: társtettesként, folytatólagosan, jelentős értékre, üzletszerűen elkövetett pénzmosás bűntette [Btk. 399. § (1) bekezdés *a*) pont *aa*) alpont, (4) bekezdés *a*) pont];
- Terhelt17 XVII. r. vádlott: társtettesként, folytatólagosan jelentős értékre, üzletszerűen elkövetett pénzmosás bűntette [Btk. 399. § (1) bekezdés *a*) pont *aa*) alpont, (4) bekezdés *a*) pont].

[236] A közbizalom elleni bűncselekmények minősítésével a másodfokú bíróság maradéktalanul egyetértett. A vagyon elleni bűncselekmény minősítése nagyobb részt helyes volt, de a Terhelt14 XIV. r. vádlott által elkövetett csalási cselekmény jogi minősítése nem volt pontos, továbbá a Terhelt18 XVIII. r. vádlott és terhelt19. r. vádlott terhére megállapított elkövetői alakzat is hibás volt.

[237] Az elsőfokú bíróság azt az álláspontot alakította ki, hogy a XIV. r. vádlott üzletszerűen követte el a csalás büntettét arra figyelemmel, hogy a vád tárgyává tett időszakban rendszeresen követett el anyagi haszonszerzés céljából pénzmosási cselekményeket. Ez utóbbi kétséggkívül így van, a pénzmosás büntette esetében az üzletszerűség megállapítása nem is ütközött semmilyen akadályba. Azonban az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a 39. BK vélemény iránymutatását. Az ugyan felsorolja a csalást és a pénzmosást is, azonban azokat két külön csoportba sorolja: míg a pénzmosás a pénzügyi érdekeket sértő magatartások között található meg, a csalás a vagyoni viszonyokat támadó magatartások között. Vagyis a csalás és a pénzmosás nem jellegazonosak, azok az üzletszerűség megállapíthatósága szempontjából nem tekinthetők hasonló bűncselekménynek. Mivel pedig nincs adat arra, hogy a XIV. r. vádlott rendszeresen követett volna el vagyon elleni bűncselekményeket a vád tárgyává tett időszakban, a csalás esetén az üzletszerűség megállapítása nem indokolt. Ezen túlmenően az elsőfokú bíróság nem volt figyelemmel arra, hogy a XIV. r. vádlott a csalást részesként követte el, így a minősítés a tettesi alapcselekményhez igazodik. Mivel pedig a XX. r. vádlott nem üzletszerűen követte el a csalást, az a felbujtóként felelősséggel tartozó XIV. r. vádlottnál sem állapítható meg.

[238] Az elsőfokú bíróság a XVIII. és XIX. vádlottakat felbujtóként elkövetett csalás büntetében mondta ki bűnösnek. Az irányadó tények és az azok alapjául szolgáló bizonyítékok ezt a jogkövetkeztetést nem támasztják alá. A csalás tettese Terhelt20 XX. r. vádlott, akit erre a XIV. r. vádlott bujtott fel. Terhelt18 XVIII. r. vádlott a XX. r. vádlottal nem találkozott, rá semmilyen hatást nem tudott gyakorolni, arra pedig nincs adat, hogy a XIV. r. vádlott bűncselekmény elkövetésére irányuló szándékát ő váltotta volna ki. A XIX. r. vádlott ismerte ugyan a XX. r. vádlottat, de arra itt sincs adat, hogy ő vette volna rá a bűncselekmény elkövetésére, ez egyértelműen a XIV. r. vádlotthoz köthető. A XIX. r. vádlott csupán összekötötte a XX. r. vádlott a XIV. r. vádlottal, és azzal is segítette a XIV. r. vádlott tevékenységét, hogy vele folyamatosan egyeztetett, neki tanácsokat adott. Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság Terhelt18 XVIII. r. és terhelt19. r. vádlottak terhére bűnsegédi magatartást állapított meg.

[239] Az elsőfokú bíróság rendkívül részletesen foglalkozott azokkal az érvekkel, amelyek mentén megállapítható a bünszervezetben történő elkövetés az I-III. r. vádlottak terhére (elsőfokú ítélet 157-160. oldal). Ennek keretében az irányadó jogszabályi rendelkezéseket és a gyakorlatot orientáló felsőbbbírósági iránymutatásokat kimerítően és többnyire pontosan hivatkozta, de azokból helytelen jogi következtetéseket vont le.

[240] Azzal egyetértett a másodfokú bíróság, hogy a három vádlott elkövetett közösen öt évet meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekményeket, így a bünszervezet fogalmának ez a két eleme kétséggkívül megállapítható. Azzal azonban nem tudott azonosulni az ítéltábla, hogy a vádlottak hosszabb időre szervezett, összehangoltan működő csoportot alkottak volna.

[241] A hosszabb időre szervezettségre adott elsőbírói indokolás alapvető ellentmondással terhelt. Ugyanis az elsőfokú bíróság a bünszervezet kapcsán kifejtett jogi érvelésében abból

indult ki, hogy a vádlottak által megvalósított első részcselekmény 2015 júliusában volt, amihez képest egy éves elkövetési időről van szó (elsőfokú ítélet 158. oldal 3. bekezdés). Ezzel szemben a tényállásban azt rögzítette, hogy a II. r. vádlott 2016 januárjában vonta be a bűncselekmények elkövetésébe az I. és III. r. vádlottakat. A másodfokú bíróság – a korábban részletesen kifejtettek szerint – ez utóbbi időpontot látta megállapíthatónak, és annak is komoly jelentősége van, hogy az I-III. r. vádlottak együttműködésében megvalósított első részcselekmény 2016 márciusára, az utolsó pedig 2016 júniusára esik. Ez a kb. négy hónapos működés nem felel meg a bűnszervezet fogalmi elemei között felsorolt hosszabb időre történő szerveződésnek.

[242] A másodfokú bíróság azzal sem értett egyet, hogy a vádlottak összehangoltan működő csoportot alkottak volna. A törvényszék részletesen levezette, hogy a vádlottak hogyan alkottak hierarchikus szerveződést (elsőfokú ítélet 158. oldal 8-9. bekezdés, 159. oldal), és milyen tények alapján állapítható meg a konspiratív működés (elsőfokú ítélet 160. oldal 1-6. bekezdés). Azzal a törvényszék nem foglalkozott, hogy ezek – az általa is alkalmazandónak tartott elkövetéskor hatályos törvényben fogalmi elemként nem szereplő – jellemzők mennyiben vonhatók be az „összehangoltan működő csoport” definíciós elem alá. Ezzel együtt is érthető az elsőfokú bíróság törekvése arra, hogy bemutassa, a bűnszervezet a hatályos törvényben szereplő bűnszervezet-fogalom alapján is megállapítható a vádlottak terhére. Az is kétségtelen, hogy ha a konspiratív és hierarchikus működés megállapítható, akkor az összehangoltan működő csoport léte sem lehet kérdéses, ezért ezzel a kérdéssel a másodfokú bíróságnak is foglalkoznia kellett.

[243] A bizonyítékértékelési tevékenység felülbírálata során az ítéltábla már kitért arra, hogy az nem állapítható meg, miszerint a II. r. vádlott utasításokkal látta volna az I. és III. r. vádlottakat. A hierarchikus felépítést egyenesen cáfolja, hogy az I. r. vádlott nem egy esetben komoly ellenvéleményt fogalmazott meg a II. r. vádlott működésével szemben, egyszer pedig egyenes számon kérte rajta, hogy miért ad neki utasításokat. Az, hogy az I. és III. r. vádlottak között is alá-fölé rendeltségi viszony lett volna, a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem állapítható meg, és ilyenre az elsőfokú bíróság sem tudott hivatkozni. Az elsőfokú bíróság azt a következtetést alappal vonta le, hogy a vádlottak megosztották egymás között a feladatokat, ez azonban nem feltétlenül jelent hierarchikus szerveződést. Számos olyan bűncselekmény van, amely összetettsége folytán a feladatok megosztását feltételezi (triviálisan ilyen a kábítószer-kereskedelem), az azonban abszurd eredményre vezetne, ha ezeket a bűncselekményeket kizárólag bűnszervezet keretében lehetne elkövetni.

[244] Az elsőfokú bíróság számos ténytet sorolt fel a konspiratív működés alátámasztására. Ezek a tények azonban nem hozhatók összefüggésbe a konspirációval, azzal csupán a pénzmosási cselekményekkel óhatatlanul együtt járó részcselekmények leírását adta meg. Azt, hogy a pénzmosást elkövető vádlottak és az általuk kezelt bankszámlák nem kapcsolódtak a csalási cselekmények elkövetőihez, nem a konspiráció, hanem az eredetleplezési cél keretében kell értékelni. Mivel pedig ez a pénzmosás törvényi tényállásának egyik eleme, az a bűnszervezet megállapítása körében ismét nem értékelhető. Mindemellett az a tény, hogy a vádlottak a telefonban teljesen nyíltan beszéltek a pénzmosási cselekményekről, továbbá hogy azokban több embert, nem egyszer családtagjaikat is bevonták, a konspiráció ellen szól.

[245] A bűnszervezet fogalmi eleme a csoportban történő elkövetés. Ez nem azonosítható a csoportos elkövetéssel, egy kiépített szervezetet feltételez (ez képződik le a hosszabb időre történő szervezettségben is). A vádlottak nem építettek fel egy szilárd szervezeti keretekkel rendelkező, vezető(k)ből és neki alárendelt beosztottakból álló, saját belső szabályokat, működési normákat kialakító szerveződést. Együttműködésük kétségkívül szervezett volt, de az nem haladta meg a bűnszövetség megállapításához szükséges szintű szervezettséget.

[246] A fentiek alapján a másodfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy az I-III. r. vádlottak nem alkottak bűnszervezetet (és ez már az elsőfokú bíróság által megállapított tényekből sem következett).

[247] Az elsőfokú bíróság a büntetéskiszabási körülményeket vázlatosan vette számba, azok több kiegészítést igényelnek.

[248] Az elsőfokú bíróság valamennyi vádlott tekintetében enyhítő körülményként értékelte az időmúlást, azonban nem reflektált arra a tényre, hogy az I. r. és az V. r. vádlott több évig személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés hatálya alatt álltak. Ez a tény az időmúlásnak nagyobb nyomatókot kölcsönöz (56. BK vélemény III/10. pont). A másodfokú bíróság hangsúlyozza, hogy az időmúlás meghaladja a vádlottak által elkövetett pénzmosási cselekményekre, illetve a minősített csalás büntettére irányadó büntetési tételkeret nyolc éves felső határát, így az elévülési időt is. Ez az időmúlásnak komoly nyomatókot ad valamennyi vádlott esetében.

[249] A törvényszék ítéletében nem foglalkozott az eljárás elhúzódásának tényével. Az időmúlás és az eljárás elhúzódása nem azonos fogalmak: míg az előbbi a gyanúsítástól az ügydöntő határozat kihirdetéséig eltelt idő hosszát értékeli, az eljárás elhúzódása akkor állapítható meg, ha a büntetőügyben eljáró valamelyik hatóság nem az eljárás észszerű időn belül történő befejezésére irányuló kötelezettsége szem előtt tartásával járt el. Ez jelen ügyben tetten érhető a törvényszék eljárásában, hiszen az ügy érdemi tárgyalását a vádemelés után két és fél évvel, az ügy háromszori átszignálását követően kezdte meg. Ez a késedelem elkerülhető lett volna, ezért ezt a tény a büntetés mértékének meghatározása során nagyobb nyomatókkal kellett értékelni.

[250] Terhelt3 III. r. vádlott esetében nagy nyomatókkal kell értékelni tényfeltáró beismerő vallomását. Már az elsőfokú bíróság is nagyrészt a III. r. vádlott vallomására alapította a tényállást, így azzal a III. r. vádlott nagymértékben hozzájárult társai büntetőjogi felelősségének megállapításához. terhelt5 V. r. vádlott javára kell értékelni, hogy a pénzmosás elkövetési értéke a különösen nagy érték alsó határát rendkívül csekély mértékben haladta meg. Terhelt20 XX. r. vádlott esetében további enyhítő körülmény betegsége, bár az nem olyan súlyú, hogy komolyabb kihatással lehetne a büntetés mértékére. A csalás büntettének

elkövetési értéke is az alsó határhoz közeli, hiszen a 75 millió forintot az 50 millió forinttól 500 millió forintig terjedő keretben [Btk. 459. § (6) bekezdés *d)* pont] kell elhelyezni. Ezért ezt a tényt a XIV., XVIII., XIX. és XX. r. vádlottak javára további enyhítő körülményként kellett értékelni.

[251] Az elsőfokú bíróság valamennyi vádlott javára enyhítő körülményként értékelte azt, hogy az általuk elkövetett bűncselekmények kísérleti szakban maradtak. E körben hiányos az elsőfokú ítélet indokolása, és az részben ellentétes is az ítélete rendelkező részével, hiszen a törvényszék az V. és IX. r. vádlottak bűnösségét befejezett bűncselekményben állapította meg. Az ítéltábla valamennyi vádlott terhére befejezett pénzmosást állapított meg, így a kísérlet kizárólag a csalási cselekmény tekintetében értékelhető enyhítő körülményként a XIV., XVIII., XIX. és XX. r. vádlottak javára.

[252] Azt sem fejtette ki a törvényszék, hogy pontosan mely vádlottak terhére értékelte a társtettesi elkövetői alakzatot és a folytatólágosságot. Az ítéltábla által végrehajtott változtatások alapján a társtettség az I., III., V., IX., XIV., XVI. és XVII. r. vádlottak, a folytatólágos elkövetés az I., II., III., XIV., XVI. és XVII. r. vádlottak büntetőjogi felelősségét súlyosítja.

[253] Az elsőfokú bíróság a külföldi állampolgárságú I., II. és V. r. vádlottak terhére értékelte azt a tényt, hogy magyarországi tartózkodási lehetőségükkel visszaélve teljes közömbösséget tanúsítottak hazánk törvényei iránt, mellyel kockára tették Magyarország külföldi megítélését. A törvényszék megközelítése diszkriminatív, hiszen a magyar állampolgárságú vádlottak semmivel sem voltak nagyobb figyelemmel az ország törvényeire, mint külföldi állampolgárságú társaik, és nincs ok azt feltételezni, hogy a külföldi elkövetők cselekményének nagyobb hatása lehet Magyarország megítélésére, mint a hazai bűnelkövetőké. Ezért ezt a súlyosító körülményt az ítéltábla mellőzte.

[254] Terhelt14 XIV. r. vádlott feltételes szabadság hatálya alatt követte el az egyesített ügy I/1. tényállási pontjában írt bűncselekményt. A XIV. r. vádlottat a személyi körülményeinél a 4., 5. és 7. pontok alatt írt – a 6., majd a 8. pontok alatt írt ítéletekkel összbüntetésbe foglalt – 6 év 11 hónap 20 napos fegyházbüntetésből 2013. október 1. napján bocsátották feltételes szabadságra, ami 2015. június 23. napján járt le. Ehhez képest az I/1. tényállási pontban írt bűncselekményeket a XIV. r. vádlott 2015. május 21. napjával bezárólag követte el. Ezt a tényt további, nagyobb nyomatékcal bíró súlyosító körülményként kellett értékelni a terhére.

[255] Az elsőfokú bíróság a különös és többszörös visszaesői minőséget – helyesen – nem értékelte a XIII. és XIV. r. vádlottak terhére, mivel az ilyen esetre irányadó megemelt tételkeret alapján szabta ki a büntetést. Elkerülte azonban a figyelmét az, hogy az említett vádlottak a visszaesői minőséget megalapozó elítéléseken túl is büntetett előéletűek, így ezt további súlyosító körülményként kellett értékelni. Ugyanez irányadó a XIX. r. vádlott esetében is.

[256] Az irányadó tényállás szerint az I-III. és XIV. r. vádlottaknak szervező szerepe volt a pénzmosási cselekményekben, a XIV. r. vádlottnak a csalási cselekményben is. Ez további súlyosító körülmény a terhükre.

[257] A II.r. vádlott esetén súlyosító körülmény a többszörös halmazat is.

[258] Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában rögzítette, hogy az I., III., IX., XIV. és XVII. r. vádlottakkal szemben halmazati büntetést szabott ki (elsőfokú ítélet 164. oldal 7. bekezdés). Ezzel ellentétben áll a rendelkező rész, amiben a vonatkozó rendelkezésnek két olvasata is lehetséges, ámde egyik sincs összhangban sem az indokolással, sem pedig az irányadó törvényi előírásokkal. A törvényszék sajátos – és a rendelkező rész értelmezését, áttekinthetőségét jelentősen megnehezítő – ítéletszerkesztési megoldással nem vádlottanként csoportosította a rendelkezéseket, hanem azok jellege szerint. Így először a vádlottakat bünsőnek mondta ki a terhükre rótt bűncselekményekben, ez után egy egységben szerepeltette az összes büntetést. Ez a rész azzal kezdődik, hogy „ezért halmazati büntetésül”, majd következik az I. r. vádlottal szemben kiszabott büntetés, illetve a további vádlottak. A halmazati büntetésre utalás más vádlottaknál nem szerepel, így két lehetséges értelmezés adódik: vagy minden vádlottal szemben halmazati büntetést szabott ki a törvényszék, vagy pedig csak az I. r. vádlottal szemben. Ehhez képest a törvényszék a saját minősítése szerint az I., II., III., IX., XIV. és XVII. r. vádlottak terhére állapított meg bűnhalmazatot. Ezért a vonatkozó indokolásrészt és a rendelkező részt is módosítani kellett akként, hogy a bíróság ezen vádlottakkal szemben szabott ki halmazati büntetést.

[259] A másodfokú bíróság korábban már részletesen kifejtette, hogy az I-III. r. vádlottak terhére nem állapítható meg a bünszervezetben történő elkövetés, így az ezen alapuló büntetéskiszabási szabály alkalmazásának sincs törvényes alapja. Ez a tény szükségessé tette az ezen vádlottakkal szemben kiszabott büntetések teljes felülvizsgálatát.

[260] Ennek során a másodfokú bíróság abból indult ki, hogy Terhelt1 I. r. vádlott esetében a súlyosító körülmények száma és nyomatéka ugyan jelentősen meghaladja az enyhítő körülményekét, de az eljárás jelentős elhúzódását kizárólag a középértéktől való viszonylag nagyobb mértékű eltéréssel lehet kompenzálni. Terhelt2 II. r. vádlott ugyanúgy szervező szerepet töltött be, mint az I. r. vádlott, de az általa elkövetett pénzmosás elkövetési értéke kisebb volt, mint az I. r. vádlotté. Erre figyelemmel a belső arányosságot úgy lehetett biztosítani, ha a bíróság a II. r. vádlottal szemben rövidebb tartamú szabadságvesztést szab ki, mint az I. r. vádlottal szemben. Terhelt3 III. r. vádlott esetében az elkövetési érték a II. r. vádlottéval megegyezik, de ő tényfeltáró beismerő vallomást tett, amit a büntetés mértékében hangsúlyosan meg kellett jeleníteni. Ez a különös részi minimum közelében kiszabott tartamot tett indokoltá.

[261] terhelt5 V. r. vádlott terhére az elszaporodottságot leszámítva súlyosító körülményt nem lehetett értékelni, ellenben a javára írható enyhítő körülmények száma és nyomatéka jelentős. Erre figyelemmel a másodfokú bíróság a törvényszék által kiszabott szabadságvesztés mértékével és annak próbaidőre történő felfüggesztésével is azonosulni tudott. Hasonló álláspontra helyezkedett Terhelt9 IX.r. vádlott esetében, mert bár társtettesként felelt, azonban a természetes egységbe tartozó cselekménye nagyobb részében bűnsegédi jellegű magatartást fejtett ki.

[262] Terhelt13 XIII. r. vádlott többszörös visszaesőként követte el a bűncselekményt, és az ezt megalapozó elítéléseken túl is büntetett előéletű. Az ilyen fokban terhelt előélet az elkövetett bűncselekmény tárgyi súlyával együtt értékelve főszabály szerint hosszabb tartamú szabadságvesztés büntetés kiszabását indokolná. Ezen kívül a többszörös visszaesővel szemben a büntetés csak különös méltánylást érdemlő esetben enyhíthető a Btk. 82. § (1) bekezdése alkalmazásával [Btk. 89. § (2) bekezdés], és a szabadságvesztés büntetés felfüggesztése kizárt [Btk. 86. § (1) bekezdés a) pont]. Azonban értékelni kellett azt a tényt is, hogy a XIII. r. vádlott bűnsegédként követte el a pénzmosást, és magatartása kimerült abban, hogy – több áttételen keresztül – összekötötte egymással a II. és a III. r. vádlottakat. Értékelni kellett továbbá azt is, hogy a XIII. r. vádlottat több mint 12 évvel ezelőtt vonták legutóbb büntetőjogi felelősségre, a legutóbbi szabadulása óta törvénytisztelő életet él. Végül nagy nyomatéka volt az eljárás jelentős elhúzódásának is, ugyanis közel egy évtizeddel a bűncselekmény elkövetése után egy viszonylag csekélyebb tárgyi súlyú magatartásra kiszabott végrehajtandó szabadságvesztés nem egyeztethető össze a büntetési célokkal.

[263] Ezért az ítéltábla úgy foglalt állást, hogy a XIII. r. vádlott esetében olyan különös méltánylást érdemlő körülmények állnak fenn, amelyek megalapozzák a Btk. 82. § (1) bekezdésének alkalmazását. Figyelemmel a bűnsegédi elkövetői alakzatra, a másodfokú bíróság a Btk. 82. § (1) bekezdés c) pontja és – a (4) bekezdés folytán alkalmazandó – d) pontja, valamint a (3) bekezdés alapján közérdekű munkát szabott ki. A közérdekű munka tartamát a Btk. 47. § (1) bekezdésében rögzített keretek között, az elkövetett bűncselekmény tárgyi súlyára figyelemmel a törvényi maximumban határozta meg. A közérdekű munka nem teljesítése esetén alkalmazandó jogkövetkezményeket a Btk. 48.§ (1) és (2) bekezdése alapján állapította meg.

[264] Terhelt14 XIV. r. vádlott esetében a súlyosító körülmények száma és nyomatéka jelentősen meghaladja az enyhítő körülményekét, azokkal szemben érdemi ellensúlyt csupán az eljárás jelentős elhúzódása képez. Erre figyelemmel a másodfokú bíróság egyetértett a törvényszék által kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamával.

[265] Terhelt16 XVI. r. vádlott az elsőfokú bíróság számára rendelkezésre álló adatok szerint felfüggesztett szabadságvesztés hatálya alatt követte el a bűncselekményt. Ahogy az ítéltábla korábban már kifejtette, ezeket a büntetéseket azóta törölték a nyilvántartásból, így a Btk. 97. § (2) bekezdése alapján ezen elítélések miatt hátrányos jogkövetkezmény már nem alkalmazható. Mivel a XVI. r. vádlott bűnösségének mértéke és személyi körülményei nem térnek el érdemben a XVII. r. vádlottétól, az ítéltábla a belső arányosságot azonos tartamú

szabadságvesztés kiszabásával látta biztosítottnak, és mivel a XVII. r. vádlottal szemben kiszabott büntetéssel egyetértett, a XVI. r. vádlott büntetését ahhoz igazította. Hasonlóan a XVII. r. vádlotthoz, a XVI. r. vádlott esetében is megvalósíthatónak látta a büntetési célokat a szabadságvesztés végrehajtása nélkül is, ezért azt a Be. 85. § (1) bekezdése alapján felfüggesztette. A próbaidő tartamát a Be. 85. § (3) bekezdése alapján állapította meg.

[266] Terhelt18 XVIII. r., terhelt19. r. vádlott és Terhelt20 XX. r. vádlott esetében az enyhítő körülmények nyomatéka meghaladja a súlyosító körülményekét. A XX. r. vádlott esetében az eljárás elhúzódása indokolja a különös részi tételkeret alsó határában meghatározott tartamú szabadságvesztés kiszabását. A XIX. r. vádlott bűnsegédként követte el a bűncselekményt, így annak ellenére sem indokolt a XX. r. vádlottnál hosszabb tartamú szabadságvesztés kiszabása, hogy a XIX. r. vádlott a bűncselekményt különös visszaesőként követte el. Az ő esetében a felfüggesztett szabadságvesztés hatálya alatti elkövetés, a XX. r. vádlott esetében rendkívül terhelt előélete és a tettesi elkövetői alakzat zárja ki a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztését.

[267] Más a helyzet Terhelt18 XVIII. r. vádlott esetében. Az ő előélete korántsem olyan terhelt, mint két társáé, és – a XIX. r. vádlotthoz hasonlóan – bűnsegédként követte le a család büntetnének kísérletét. Erre figyelemmel nem volt akadálya az ő esetében az enyhítő szakasz alkalmazásának, ezért az ítéltábla a két éves alsó határ alatt határozta meg a szabadságvesztés mértékét. Figyelemmel a jelentős időmúlásra és az eljárás elhúzódására, továbbá arra a tényre, hogy a XVIII. r. vádlott tevékenysége kimerült egyfajta közvetítői szerepben, az ítéltábla – hasonlóan a XIII. r. vádlotthoz – az ő esetében sem tartotta a büntetési célokkal összeegyeztethetőnek a végrehajtandó szabadságvesztés kiszabását. Ezért azt a Btk. 85. § (1) és (3) bekezdése alapján felfüggesztette. Mivel a XVIII. r. vádlott visszaeső, a szabadságvesztés felfüggesztésének próbaideje alatt a törvény eltérést nem tűrő rendelkezése folytán pártfogó felügyelet alatt áll [Btk. 69. § (2) bekezdés *b*) pont, 70. § (1) bekezdés *c*) pont].

[268] Mivel a másodfokú bíróság nem állapította meg az I-III. r. vádlottak terhére a bünszervezetben elkövetést, nincs törvényes ok a Btk. 37. § (2) bekezdés *a*) pontjában írt főszabálytól való eltérésre. Ezért ezen vádlottak esetében is börtön az irányadó végrehajtási fokozat. Hasonló okból a feltételes szabadság legkorábbi időpontját is módosítani kellett a Btk. 38. § (2) bekezdés *a*) pontjában meghatározott kétharmados időpontra. Terhelt13 XIII. r. vádlott esetében – mivel vele szemben nem szabott ki az ítéltábla szabadságvesztés büntetést – a végrehajtási fokozatra és a feltételes szabadságra bocsátásra vonatkozó rendelkezést mellőzni kellett. A többi vádlottnál az elsőfokú bíróság törvényesen rendelkezett ezekről.

[269] Az elsőfokú bíróság a II., III., V., XV., XVI. és XX. r. vádlottakkal szemben pénzbüntetést szabott ki a Btk. 50. § (2) bekezdése alapján. Azt az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a haszonszerzési cél és a határozott ideig tartó szabadságvesztés megállapítható, azonban tévesen jutott arra a következtetésre, hogy az említett vádlottak megfelelő jövedelemmel és vagyonnal rendelkeznek. A vádlottak releváns személyi körülményeit pontosan vette számba a törvényszék ítélete 170-171. oldalán, de ezek az adatok

arra utalnak, hogy a vádlottak havi jövedelme tartási kötelezettségeik figyelembevételével nem haladják meg a napi tisztos megélhetéshez szükséges mértéket. Ez nem tekinthető a pénzbüntetés kiszabása szempontjából megfelelő jövedelemnek, ezért azt a másodfokú bíróság valamennyi vádlott esetén mellőzte.

[270] Az elsőfokú bíróság az I., III., V., IX. és XIV. r. vádlottakat vagyonekobjzásra is ítélte. Ez a rendelkezés már csak azért sem fogadható el kritika nélkül, mert a vagyonekobjzás a Btk. rendszerében intézkedés, így az „ítélt” kifejezés használata nem felel meg a következetes és évtizedek óta állandó, a Btk. szóhasználatával egyező bírói gyakorlatnak, a vagyonekobjzást ugyanis elrendeli a bíróság.

[271] De ennél is komolyabb probléma a vagyonekobjzással érintett összeg elsőbírói meghatározása. A törvényszék abból indult ki (elsőfokú ítélet 173. oldal utolsó bekezdés), hogy a fent említett vádlottakhoz bűncselekményből származó összeg került, amellyel ismeretlen módon rendelkeztek. Ez az ítéleti ténymegállapítása lényegében elfogadható volt, a legtöbb esetben valóban nem volt követhető a készpénzben felvett összegek további sorsa. Ezt követően azt vezette le az elsőfokú bíróság, hogy mivel nem állapítható meg az, hogy ezek az összegek a vádlottaktól elkerültek volna, „ennek bizonyíthatósága hiányát a vádlottak viselik és terhelik a joghátrány alkalmazásával járó következmények” (elsőfokú ítélet 174. oldal 1. bekezdés). Ezzel az állásponttal a másodfokú bíróság nem tudott azonosulni.

[272] A törvényszék a Btk. 74. § (1) bekezdés *a)* pontja alapján rendelte el a vagyonekobjzást, vagyis azt állapította meg, hogy az intézkedéssel érintett vádlottak bűncselekményből eredő olyan vagyon birtokába jutottak, amelyet a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben szereztek. A vagyonekobjzás ezen esetére – szemben a(z) elkövetéskor hatályos) Btk. 74. § (4) bekezdésében írtakkal – nem fordul meg a bizonyítási teher, így az ügyészségnek kell kétséget kizáró bizonyossággal bizonyítania azt, hogy a vádlott az elkövetés során pontosan milyen mértékű vagyonnal gazdagodott. A törvényszék annak tényállásbeli rögzítésével, hogy a vádlottak által készpénzben felvett pénzösszegek sorsa ismeretlen, azt állapította meg, hogy nem lehetett ítéleti bizonyossággal következtetést vonni arra, hogy ők gazdagodtak ezzel a vagyonnal (és megjegyzendő, alappal feltehető, hogy ténylegesen nem is maradhatott náluk a pénz). Ez pedig értelemszerűen akadályát képezi a vagyonekobjzás alkalmazásának, ezért az a IX. r. vádlott esetében a másodfokú bíróság teljes mértékben mellőzte, az I. és V. r. vádlottak esetében pedig jelentősen csökkentett összegben állapította meg.

[273] Az I. és V. r. vádlottak esetén azért nem volt lehetőség a vagyonekobjzás teljes mellőzésére, mert ők a számlájukra utalt, bűncselekményből származó pénz egy részét vásárlásra fordítottak. Vagyis ezen összegeket saját céljaikra használták fel, másként megfogalmazva azokkal gazdagodtak. Így nem volt akadálya a vagyonekobjzás elrendelésének ezekre az összegekre nézve.

[274] A fentiek alól kivételt képez Terhelt3 III. r. vádlott, aki nem tagadta, hogy az alapügy III/1. tényállási pontban írtak szerint 2 millió forintot a feleségével közösen megtartott magának. Ezt az elsőfokú bíróság helyesen fejtette ki (elsőfokú ítélet 174. oldal 5. bekezdés), azonban az összeg meghatározása pontatlan volt, amit korrigálni kellett. További kivétlként kezelendő Terhelt14 XIV. r. vádlott, aki saját vallomása szerinti is megtartotta az egyesített ügy I/2. tényállási pontja szerint felvett készpénzt, így az ezen összeg tekintetében elrendelt vagyonekobbzás törvényes volt.

[275] A fentiekből az is következik, hogy az V. r. vádlott bankszámláin lefoglalt összegek nem esnek vagyonekobbzás alá. Ezért ezek lefoglalását az ítéltábla a Be. 320. § (1) bekezdés a) pontja alapján megszüntette, és azokat a Be. 321. § (1) bekezdése alapján az V. r. vádlottnak rendelte kiadni. Az ítéltábla a Be. 323. § (1) bekezdése alapján rendelkezett a kiadni rendelt pénzösszegek visszatartásáról a vagyonekobbzás a bűnügyi költség biztosítására.

[276] Az elsőfokú bíróság a foglalkozástól eltiltásról, a bűnjelekről és a bűnügyi költségről a törvénynek megfelelően rendelkezett.

[277] A fentiek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg annak törvényes rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[278] Az ítéltábla észlelte, hogy az elsőfokú ítélet rendelkező része a terhelt5 V. r. vádlott által házi őrizetben töltött idő záró dátumát nem tartalmazza, míg a bűnügyi felügyelet esetén nem került feltüntetésre, hogy annak mely részében volt megtiltva az általa lakott ingatlan elhagyása. Mivel a bűnügyi felügyeletnek csak ez a része számítható be a büntetésbe, a vonatkozó rendelkezések egyértelműsége érdekében szükséges azt jelezni a fogvatartási adatoknál is. Ezen kívül a másodfokú bíróság a vádlottak megváltozott személyes adatait javította az ítéletben.

[279] A másodfokú eljárásban a kirendelt védők eljárásával kapcsolatban merült fel bűnügyi költség, amelyet a felmentés érdekében fellebbező vádlottak viselni kötelesek a Be. 574. § (1) bekezdése alapján. Terhelt3 III. r. vádlott és védője kizárólag a büntetés enyhítése érdekében jelentett be fellebbezést, ami sikeres volt, ezért őt a másodfokú bíróság a Be. 613. § (2) bekezdés a) pontja alapján mentesítette a bűnügyi költség megfizetése alól.

[280] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 615. § (1) bekezdése zárja ki.

dr. Borbás Virág Bernadett s. k.,

dr. Ignác György s. k.,

dr. Cserni János s. k.,

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Fővárosi Törvényszék 2023. november 30. napján kelt 28.B.863/2019/437. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 5.Bf.114/2024/80. számú ítéletében írt változtatásokkal Terhelt1 I. r., Terhelt2 II. r., Terhelt3 III. r., terhelt5 V. r., Terhelt9 IX. r., Terhelt13 XIII. r., Terhelt14 XIV. r., Terhelt16 XVI. r., Terhelt17 XVII. r., Terhelt18 XVIII. r., terhelt19. r. és Terhelt20 XX. r. vádlottak vonatkozásában 2024. október 30. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2024. október 30.

dr. Borbás Virág Bernadett s. k.,

a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

Takácsné Veres Tünde

bíróági ügyintéző